اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۴ بهمن ۱۳۹۹
• ۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
• ۲۳ ژانویه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۱۳ • پیاپی ۳۰۳۱ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله

گمرک و آزادی موبایل و کامپیوتر ۲

گفت‌وگو

چالش‌های مرزبانی اقتصادی ۲

ضرورت اصلاح ابزار کنترلی در گمرک ۴

یادداشت‌های امروز

نقش گمرک در توسعه صنعت خودرو ۴

قوانین خلق‌الساعه مانع توسعه تجارت ۷

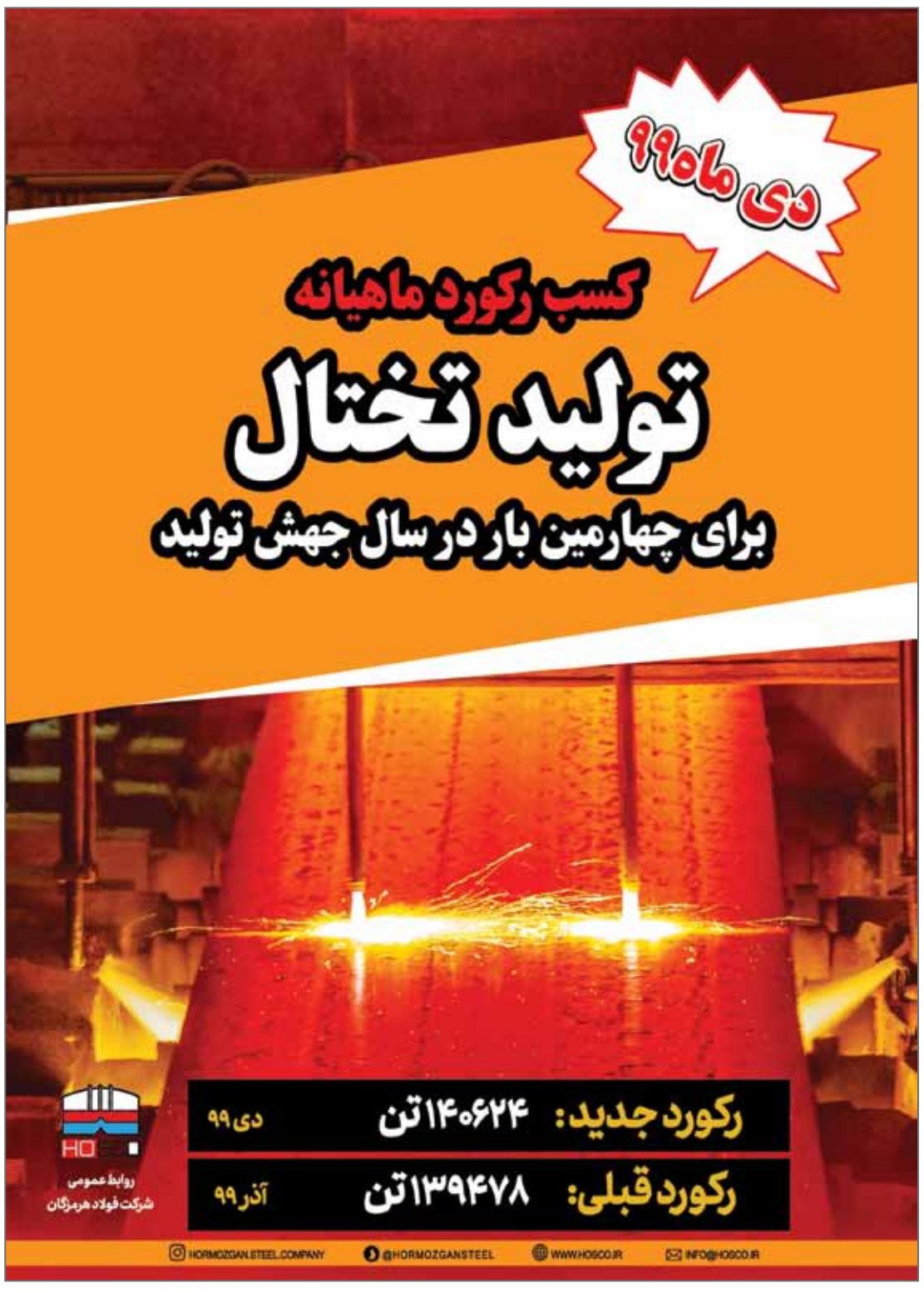

ضرورت هماهنگی میان نهادهای متولی تجارت ۱۱

قاچاق و گمرک

دلایل ایجاد اختلاف آماری ۳
گمرک، گلوگاه تولید ۶
چرا قاچاق پرزور است؟ ۷
شکاف عمیق بین گمرک و بازار مصرف ۸
گمرک، مقصر یا مجری؟ ۱۱
مشکلات گمرک، زیر پوست معدن ۱۲
الزام پیگیری قطعات قاچاق از گمرک ۱۳

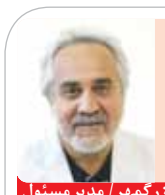
طرح: حسین علیزاده

سر مقاله

گمرک و آزادی موبایل و کامپیوتر

ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

آقای دولت، آقای مجلس، آقای معاون اول رئیس‌جمهوری، آقای گمرک، آقای وزیر صنعت، معدن و تجارت، آقای وزیر مخابرات، آقایان عزیز و مسئول خیلی ساده می‌نویسم و یک راست می‌روم سر اصل مطلب.

به نمایندگی از مردم خواهش می‌کنم ورود کامپیوتر و موبایل و لپ‌تاپ و وسایل جانبی آن را حداقل تا پایان کرونا به‌خاطر میلیون‌ها دانش‌آموز و دانشجو آزاد و اخذ هرگونه سود بازرگانی و مالیات و عوارض را فعلا منتفی کنید.

آقای دولت، حدود یک سال از بیماری وحشتناک کرونا و این ویروس دهشتناک دوستان چینی گذشته است. امروز همه می‌دانند که در همه جای جهان و در همه دولت‌ها، در یک سالی که گذشت، یک اتفاق مهم در کسب‌وکارها افتاد. رشد دنیای مجازی به‌گونه‌ای نیاز لحظه‌ای انسان مدرن و سنتی شد.

استفاده از ابزار دنیای مجازی دیگر منحصر به زندگی شهری نیست. منِ روستایی هم نیاز مبرمی به داشتن موبایل یا تلفن همراه دارم. هر فرزند دانش‌آموزی در این سرزمین و در همه جهان نیاز به اشکال مختلف کامپیوتر و لوازم جانبی آن دارد.

به‌اعتقاد حقیر و بسیاری دیگر، حضور ویروس خودساخته کرونا، از سرچشمه سیاست دنیای الکترونیک و نسل جدید سرمایه‌داری سیراب می‌شود.

بررسی مقاطع تاریخی نشان می‌دهد سرمایه‌داران بزرگ و صاحبان کارخانجات، حداقل از دوران تاریخی مکانیک و فتومکانیک و بعد در دوران تاریخی الکترونیک و حالا در هزاره سوم و دوران اینترنت، هر بار مردم را اسیر یکی از معجزات و اختراعات تاریخی برای سیاست‌های دنیای سرمایه‌داری کرده‌اند.

وقتی تفنگ و مسلسل و توپ و تانک و هواپیماهای جنگی اختراع شد، جهان برای مصرف آنها نیاز به جنگ جهانی اول و دوم و جنگ‌های بسیار تا امروز داشته و دارد تا سرمایه تولیدکنندگان ماشین جنگی جهان هرگز رو به کاهش نرود.

وقتی هواپیماهای غول‌آسای مسافری ساخته شد، فرهنگ گردشگری در کنار هتل‌سازی‌ها و سرمایه‌گذاری روی بخش سیاحتی، با تشویق مردم برای دید و بازدیدها خودش را به نمایش گذاشت.

بانکدارهای مدرن به‌عنوان بزرگ‌ترین سرمایه‌داران تاریخ، از لحظه شکل‌گیری تا امروز توانسته‌اند غول صنعت و تجارت را در شیشه‌های موردنظر خود مهار کرده و سرمایه کار و تلاش میلیاردها انسان و ۲۰۰ کشور جهان را در کنترل چندصد بانکدار داشته باشند.

شرکت‌های دارویی، از بزرگترین سرمایه‌داران پنهان تاریخ، در دوران معاصر و یکی دو قرن اخیر علم پزشکی را با ثروت و زراندوزی گره زدند و هرازگاهی ویروس و میکروبی را روانه بازار انسان و حیوان کردند تا از خانواده سرمایه‌داری جهانی عقب نمانند.

در پایان هزاره دوم، کامپیوترها متولد شده‌اند و در طول کمتر از ۵۰ سال توانستند به وسعت تاریخ پیشرفت و اثرگذاری داشته باشند.

دوران جدید به‌ویژه یک دهه گذشته، دوران اینترنت و برنامه‌نویسی و استفاده از مایکروها و کوچک شدن ابزار فیزیکی و فناوری‌های برتر بوده و هست. در این دوران فرمان در دست مهندسان سخت‌افزار و نرم‌افزار جهان قرار گرفت. حالا نوبت آنهاست که به سازنده کشتی‌های تایتانیک و ناوبرهای کیلومتری و صدها وسیله دیگر بگویند که یک ابزار کوچک می‌تواند از این سر جهان به آن سر جهان فرمانی را صادر کند و تاثیری را به سرانجامی برساند که هزاران تن فولاد و آهن و چوب و پلاستیک قادر به انجام آن نیستند.

دوران فناوری برتر آغاز شده است. ما در این شرایط خاص نیاز به این ابزار پیدا کرده‌ایم. برای مبادله دانش، برای انجام کارهای روزمره و ده‌ها موضوع دیگر نمی‌توانیم از کامپیوتر دور شویم.

فرهنگ جدیدی در حال حاکم شدن است؛ موبایل کوچک به دستان من و شما چسبیده است؛ شغل ما در گرو داشتن آخرین فناوری‌های وابسته به آن است. در چنین شرایطی ما نیاز به سخت‌افزار این فناوری داریم.

یک روز با «صایران، هر روز بهتر از دیروز» آغاز کردیم و در همان دیروز ماندیم و از گردونه تولید خارج شدیم، تا روزی که جوانان دانشمند و دانا و توانمند ما در دانشگاه‌های شریف و امیرکبیر و صنعت و بقیه با همتی دوباره بتوانند خط تولید داخلی مناسب و قابل‌رقابت خلق کنند، زمان خواهد برد. در این شرایط ما نباید از جهان عقب بمانیم.

فهمیدن اینکه امروز به موبایل و کامپیوتر و لپ‌تاپ و لوازم جانبی آنها نیاز داریم، عقل بوعلی سینا و ضریب هوشی بالا نمی‌طلبد؛ هر فردی این نیاز را حس می‌کند. در چنین شرایطی اگر دولت نمی‌تواند ارز را در اختیار واردکننده قرار دهد، حداقل می‌تواند شرایط واردات بدون انتقال ارز از طریق واردکننده به‌ویژه واردات مسافری را آزاد کند تا هم جلوی قاچاق و هم گرانفروشی این نیاز امروز کشور گرفته شود.

آقای وزیر جوان، به‌جای توییت کردن شخصی و فرمان دادن به اینکه جوانی کنید، پای‌شان را از روی سیم بردارند و همان‌طور که البته جوانان غیور از خجالت‌شان با انواع و اقسام نوشته‌های طنز و جدی برآمده‌اند، از جلسه مدیحه‌سرایی در بارگاه‌شان دوری کرده و به رتق و فتق مخابراتی بپردازند که امروز از مهم‌ترین نیازهای روانی و شغلی جوانانی است که ایشان برای‌شان به ظاهر دل می‌سوزانند و حداقل‌هایی مثل تسهیل در راه‌اندازی یک موبایل مسافر را فراهم و به ورود کامپیوتر و موبایل با یک رای در دولت کمک کنند و اینترنت ارزان در اختیار ملت قرار دهند.

صایران به‌مناسبت روز جهانی گمرک بررسی کرد

قاچاق و گمرک

ثبت روز جهانی گمرک با تاکیدات رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران در تقویم سال ۱۳۹۴ تصویب شد که بر این اساس ۶ بهمن (۲۶ ژانویه) در تقویم رسمی کشور به‌عنوان روز جهانی گمرک ثبت شد.

گمرک سازمانی است مالی و اقتصادی که از دیر زمان در کشورها وجود داشته و در هر زمان بنا به مقتضیات و خواست حکومت‌ها شکل و ساختاری خاص به خود گرفته تا به‌صورت فعلی درآمده است.

این نهاد اقتصادی سابقه‌ای به قدمت تاریخ دارد. از زمان ساسانیان، حقوق گمرکی یک‌دهم ارزش کالا دریافت و در دوران صفویه نیز عوارض گمرکی کالاها باتوجه به بهای آن تعیین می‌شد.

این روند در دوره‌های بعدی رفته‌رفته تکامل یافت و با تغییراتی همراه شد. در واقع گمرک به‌عنوان مرزبان اقتصادی بر اجرای صحیح و دقیق قوانین و مقررات نظارت دارد؛ به‌عبارت دیگر کنترل اجرای قوانین و مقررات در زمینه سیاست بازرگانی کشور قسمتی از اهداف گمرک است.

گمرک از طریق دریافت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض گمرکی، ازسوی وزارت امور اقتصادی و دارایی مسئول ایجاد درآمد برای دولت است که همه این هزینه‌ها تحت عنوان مالیات بر تجارت خارجی بار بخشی از درآمدهای سالانه کشور را بر دوش می‌کشد.

ابزارهای گمرک برای اجرای سیاست‌های دولت نیز در قالب تعرفه، مالیات، حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی اجرایی می‌شود و دقیقا در همین نقطه چالش‌هایی بین بخش تولید و این نهاد اقتصادی وجود دارد.

فعالان اقتصادی ترخیص نشدن به‌هنگام کالا به‌صورت درصدی به‌ویژه در حوزه دارو، قرمز بودن مسیر مواد اولیه ورودی باوجود ضرورت سبز بودن این مسیر، هزینه بالای نگهداری و انبارداری و... را از جمله مشکلات این بخش می‌دانند، این در حالی است که یکی از محورهای مهم در اقتصاد مقاومتی به‌عنوان نقشه راه اصلاح اقتصاد کشور، تسهیل و تسریع در روند اداری گمرکات است که زمینه‌ساز توسعه و رونق اقتصادی و صادرات محسوب می‌شود.

گمرکات جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان سازمان متولی تجارت کالا محسوب می‌شود و براساس ماده ۷۰ قانون برنامه‌های توسعه‌ای، وظیفه نظارت و تسهیل تجارت کالا و ایجاد پنجره واحد تجاری را برعهده دارد. بر همین اساس تمامی دستگاه‌های فعال در امر صادرات و واردات مانند سایر کشورها باید تحت نظارت گمرک به انجام وظایف خود بپردازند.

در این پرونده صایران به‌مناسبت روز جهانی گمرک به وظایف و برنامه‌های این نهاد مهم اقتصادی پرداخته و مشکلات صنعت، معدن و تجارت و در کل بخش تولید در این عرصه را بررسی کرده‌ایم. با ما همراه باشید.

گفت‌وگوی صایران با هادق حق‌شناس درباره عملکرد گمرک جمهوری اسلامی

چالش‌های مرزبانی اقتصادی

گمرک و ماموران آن را مرزبانان اقتصادی یک کشور نام‌گذاری کرده‌اند. در واقع نقشی که یک مرزبان در سیستم امنیتی دارد را ماموران گمرک در مرزبانی اقتصادی بازی می‌کنند. ایران همواره به درآمدهای حاصل از صادرات خود نیازمند بوده است. اهمیت این امر پس از اعمال دوباره تحریم‌های امریکا علیه ایران و محدودیت‌های واردات ارز حاصل از فروش نفت، دوچندان شده، این در حالی است که بودجه کشور به‌دلیل تورم دورقمی سالانه رشد چشمگیری دارد اما در بخش درآمدها، منابع از افزایش چندانی خبر نمی‌دهند. در همین زمینه هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی و از مدیران اسبق مناطق آزاد به سوالات صایران پاسخ داده است. به‌باور حق‌شناس باوجود اینکه ماموران گمرک در نهایت مجری قوانینی هستند که در جای دیگری تصویب می‌شوند، ارزیاب گمرک تعیین می‌کند که هر قانونی چگونه تفسیر شود؛ در نتیجه نقش آنها بیش از آن چیزی است که به‌طور مرسوم برای مجریان در نظر می‌گیرند.

عکس: صایران

◉ اهمیت و جایگاه گمرک در یک سیستم اقتصادی چیست؟

گمرک جزو نخستین نهادهای اقتصادی است که در کشورهای مختلف به‌وجود آمده است. در واقع گمرک یک سازمان قدیمی است. نقش آن هم بازمی‌گردد به جایگاه آنها در اقتصاد کشور که درواقع مرزبانی اقتصادی کشور است.

به بیان ساده‌تر اصلی‌ترین وظیفه گمرک در کشورهای مختلف پاسداری از مرزهای اقتصادی یک کشور یا سرزمین است. در نتیجه می‌توان گفت نقشی را که مرزبانان در یک سیستم امنیتی به‌عنوان نخستین لایه دفاعی کشور دارند، گمرک‌ها در اقتصاد کشور برعهده می‌گیرند. به همین دلیل تکلیف بزرگی بر دوش سازمان گمرک وجود دارد.

در این میان گمرک برای پاسداری از تکالیف و اهداف خود به قوانینی نیاز دارد که توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و ابلاغ می‌شود.

در دل هر ماده قانونی می‌توانند دهها آیین‌نامه و نکات ریز و درشت وجود داشته باشد. طبق قانون، این گمرک است که به مجری تمام قوانین مصوب در زمینه مرزبانی اقتصادی کشور تبدیل می‌شود.

به بیان ساده‌تر گمرک به نیابت و به‌جای دستگاه‌های حاکمیتی مختلف کشور مجری قوانینی است که باید در نهایت به تقویت بنیه اقتصاد ملی کشور بینجامد. فلسفه قانون‌گذاری در سطح یک اقتصاد ملی چیزی جز تقویت اقتصاد داخلی در مقابل اقتصاد کشورهای دیگر نیست و قانون‌گذاری کمکی است به اقتصاد ملی برای رشد و توسعه.

در این میان گمرک نیز موظف است در مرز اقتصادی کشور مجری قوانینی باشد که برای این عمل تصویب شده است.

◉ رویکرد دستگاه‌ها و قانون‌گذاران در این زمینه چه نقشی را ایفا می‌کند؟

براساس قانون اساسی و دیگر اسناد بالادستی کشور، رویکرد دستگاه‌ها و تمامی مجاری قانون‌گذاری در کشور باید تقویت بخش صادرات باشد و این امر به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین محرک‌های رشد و توسعه اقتصاد ملی کشور در نظر گرفته شده است. از سوی دیگر برای تقویت صادرات و اقتصاد ملی ضروری است واردات نیز تحت چارچوب قرار بگیرد و به‌نحوی مدیریت شود که در نهایت واردات به تقویت تولید و توان ملی منجر شود.

از این دو مهم‌تر نیز استفاده درست از ظرفیت ترانزیتی و ترانشیپی کشور است. ایران در این بخش ظرفیت فراوانی دارد که بیشتر آن بی‌استفاده مانده است.

موقعیت ژئوپلتیک ایران و جایگاه منطقه خاورمیانه در صادرات و تامین انرژی جهان به‌گونه‌ای است که چنانچه از این ظرفیت ملی استفاده شود، بخش‌های مختلف اقتصاد کشور نیز از ثمرات آن بهره‌مند خواهند شد و این قطعا به سود تولید و توسعه کشور تمام می‌شود. این ظرفیت چه در بخش‌های جاده‌ای، چه دریایی، چه ریلی، چه آبی و چه هوایی وجود دارد.

◉ درباره ظرفیت جغرافیایی ایران بیشتر توضیح دهید؟

اگر کشورهای مختلف جهان در این زمینه مقایسه شوند، ایران قطعا جزو ۱۰ درصد بالایی خواهد بود. ایران با ۱۵ کشور مرز آبی یا خاکی دارد. این ظرفیت برای بسیاری از کشورهای جهان وجود ندارد.

در واقع کمتر کشوری در جهان وجود دارد که مانند ایران با چنین پراکندگی جمعیتی و سیستمی در مرزهای خود مواجه باشد و بتواند همزمان با بخش‌های مختلف ارتباط اقتصادی مستقیم پیدا کند.

این ظرفیتی است که از آن هیچ‌گاه استفاده کافی صورت نگرفته و از قضا گمرک جمهوری اسلامی ایران چنانچه برنامه هدفی در این زمینه وجود داشته باشد، می‌تواند نقش پررنگی ایفا کند، این در حالی است که ایران با کمی فاصله می‌تواند با کشورهایی چون هند و روسیه و چین همکاری کند که هر کدام قطب‌های فعلی اقتصاد جهان هستند. به همین دلیل پیمان‌هایی چون پیمان کشورهای خزر که می‌تواند روابط تجاری ایران با کشورهای دیگری که لزوما با ایران مرز مستقیم ندارند را ایجاد کند و این امر قطعا به سود کشور و تولید خواهد بود.

◉ گفتید گمرک در بهترین حالت مجری قوانینی است که دیگران تصویب می‌کنند.

این گفته در کلیت خود درست است. با این حال نمی‌توان از آن بی‌نقشی کامل مجری را استنتاج کرد. فرآیند ترخیص کالا یا صدور پروانه سبز برای هر فرد حقوقی یا حقیقی هزاران ماده و تبصره قانونی و عرفی دارد که می‌تواند روند را تغییر دهد.

به‌بیان دیگر مدیران گمرک ولو آنکه صرفا مجری قانون باشند در ماجرای ترخیص کالا درگیر هستند. در این میان باید توجه داشت در بخش‌های مختلف سازمان‌هایی مانند سازمان بنادر هم حضور دارند که به اندازه خود باتوجه به هر مسئله می‌توانند نقشی داشته باشند، اما در نهایت نقش تعیین‌کننده را ارزیاب گمرک برعهده دارد.

در واقع این ارزیاب گمرک است که می‌تواند متناسب با قوانین، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه موجود ببیند امکان ترخیص کالایی وجود دارد یا این امکان موجود نیست و کالای مورد بحث نباید ترخیص شود. یا در زمینه حقوق ورودی و عوارض مرتبط با آن و اینکه هزینه‌های متناسب با کدام فرمول و براساس کدام بخشنامه یا آیین‌نامه محاسبه شوند، توسط ارزیاب گمرک تعیین می‌شود.

به همین دلیل باوجود اینکه تصور می‌شود ارزیاب گمرک صرفا یک نماد است، در نهایت این او است که تعیین‌کننده چگونگی و نحوه اجرای قوانین و بخشنامه‌ها است.

شاید به‌عبارت بهتر بشود گفت ارزیاب گمرک در واقع پاسدار یا نگهبان مرز اقتصادی کشور است. اینکه وی چه تفسیری از قوانین داشته باشد یا چطور بخواهد آنها را اجرا کند همگی به خود ارزیاب گمرک برمی‌گردد و این فرآیند می‌تواند در سرنوشت و چگونگی ترخیص کالا نقش چشمگیری داشته باشد.

◉ نقش آمارهای ارائه‌شده ازسوی گمرک جمهوری اسلامی را تا چه اندازه مثبت و اثرگذار می‌دانید؟

در زمینه میزان واردات و صادرات کالا یا میزان ترانزیت در کشور و به‌طور کلی هر نوع مراوده خارجی این گمرک است که نگاه همه‌جانبه‌ای به مسئله دارد و در قیاس با تمام سازمان‌های دیگر کشور به‌نوعی متولی ارائه آمارهای مربوط به تجارت خارجی کشور است.

باوجود اینکه مثلا بانک مرکزی در بخش‌هایی آمارهایی ارائه می‌دهد، این سازمان گمرک است که محل تجمیع آمارهای مرتبط با بازرگانی جهانی کشور است. در سال‌های اخیر گمرک در این زمینه پیشرفت‌های فراوانی داشته و علاوه بر انتشار آمارهای سالانه، فصلی و ماهانه، دیده می‌شود آمار روزانه هم منتشر می‌شود که این امر کاملا به سود اقتصاد ایران خواهد بود و حرکتی رو به جلو ازسوی گمرک جمهوری اسلامی محسوب می‌شود.

نظرگاه

نقش مهم گمرک در اقتصاد کلان کشور

یوسف ابراهیمی- کارشناس گمرک: گمرک ایران به‌عنوان یکی از باسابقه‌ترین سازمان‌های دولتی و همچنین مرزبان اقتصادی کشور، نقش مهمی در اجرای سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اقتصادی- بازرگانی دارد.

این نهاد پل ارتباطی میان سیاست‌های مالی و بازرگانی و مهم‌ترین سازمان اثرگذار در روند تجارت بین‌المللی است و از اهمیت و حساسیت ویژه‌ای دارد. اجرای این سیاست‌ها مستلزم گمرکی کارآمد و مؤثر است.

وظایفی که در قوانین جاری کشورمان برعهده گمرک نهاده شده را می‌توان به شرح زیر خواند:

- دریافت، نگهداری، حفاظت و ترخیص کالاهای ورودی و خروجی، همچنین اخذ حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر وجوه.

- نظارت بر صحت و سقم اظهارنامه و رسیدگی به اختلافات گمرکی و مبارزه با قاچاق و تخلفات گمرکی.

- جلوگیری از ورود مواد مخدر، مشروبات الکلی و کالاهای مضر برای اخلاق جامعه و کنترل ورود کالاهای خطرناک، پرتوزا و مضر.

- اعمال مقررات بهداشتی، قرنطینه‌ای، استاندارد و کنترل ورود کالاها، مواد و گازهای مخرب لایه ازون و آلوده‌کننده محیط‌زیست.

- اعمال قوانین و مقررات بازرگانی خارجی و حمایت از حقوق مالکیت فکری و کنترل کالاهای بدلی و تقلبی برای جلوگیری از اغفال مردم.

- تلاش در جهت توسعه صادرات و تسهیل امور گردشگری.

- اعمال نظارت گمرکی در زمینه ورود و خروج کالا در مناطق آزاد و ویژه و بازارچه‌های مرزی به‌منظور توسعه صنعت و تجارت.

- مشارکت در کنفرانس‌ها و اجلاس‌های بین‌المللی مربوط به امور گمرکی و جمع‌آوری و انتشار آمار بازرگانی خارجی برای بهره‌گیری در برنامه‌ریزی

■ گمرک و قاچاق کالا

قاچاق کالا در کشور نشانگر نبود تعادل در اقتصاد داخلی است؛ به‌عبارت دیگر نبود تناسب عرضه و تقاضا در داخل کشور، کاهش تولید و عرضه کالا و در نتیجه افزایش نرخ آن و نبود کیفیت لازم در محصولات تولید داخل نسبت به مشابه خارجی، تقاضا را به سمت کالای خارجی سوق می‌دهد و موجب تضعیف تولید و اقتصاد داخلی می‌شود.

بنابر برخی آمارها میزان ورود کالاهای قاچاق در کشورتا حدود ۲۰ میلیارد دلار برآورد شده که این امر ضربه سنگینی به تولید و اشتغال وارد می‌کند.

اقداماتی که گمرک در راستای مقابله با این پدیده مخرب اقتصادی به‌کار گرفته به این ترتیب است:

۱- تسریع در رسیدگی به پرونده‌های قاچاق و ارسال به دادگاه در اسرع وقت

۲- استقرار امکانات کنترل فیزیکی در مبادی گمرکی مانند دستگاه XRAY کامیونی، پالتی، دوربین‌های مداربسته و...

۳- درج کامل مشخصات کالاها در ظهرنویسی ارزیابان و ارزش‌گذاری اجمالی در مواردی که سابقه ارزش موجود نبوده و نصب و اجرای نرم‌افزار قضایی و بررسی واحد توسط ارزیاب در حوزه مربوطه

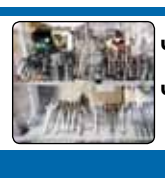
۴- دسترسی و ارتباط سیستمی به اظهارنامه‌های مورداستناد با اسکن کردن آن و رسیدگی کامل

۵- اخذ عدل‌بندی کالاها در اظهارنامه و رسیدگی کالاهایی که مشخصات آن به‌صورت کامل در پروانه گمرکی قید شده است.

۶- آموزش نیروهای انتظامی و تشریح قوانین مرتبط و اسناد گمرکی، همچنین در صورت تامین نیرو در گمرک می‌توان امکان استقرار ارزیاب گمرک در گلوگاه‌ها را بررسی کرد و به‌کار گرفت. رسیدگی به کالاهای مظنون به قاچاق باتوجه به اسناد مثبته در مبادی باعث تسریع در امور و کاهش حجم عملیات می‌شود.

ضرورت اصلاح ابزار کنترلی در گمرک

الزام پیگیری قطعات قاچاق از گمرک

خاموشی تقصیر رمزارز نبود

صمت به بررسی نقاط قوت و ضعف نظام آماری تجارت خارجی کشور پرداخت

دلایل ایجاد اختلاف آماری

یکی از ابزارهای ضروری برای سیاست‌گذاری در نظام اقتصادی، در دسترس بودن آمارهای صحیح و به‌روز است. آمار درست به سیاست‌گذار در مراحل مختلف سیاست‌گذاری کمک می‌کند. در مرحله تدوین سیاست آمار می‌تواند برای شناسایی وضع موجود اقتصاد یا بخش خاصی از آن کمک کند. همچنین اهمیت آمارهای اقتصادی فقط معطوف به سیاست‌گذاران و جامعه علمی نیست بلکه یکی از مهم‌ترین مخاطبان و مصرف‌کنندگان آمار شرکت‌ها و کارآفرینان هستند. در این میان بازرگانی خارجی یکی از حوزه‌های مهم اقتصادی است که به طور معمول سیاست‌گذاری در این زمینه با پیچیدگی خاصی همراه است. از این رو، اهمیت دسترسی به آمارهای صحیح و به‌روز در آن دوچندان است.

عکس: صمت

ارائه نشدن طبقه‌بندی‌های دیگر از آمار تجارت کالایی از نقاط ضعف نظام آماری بازرگانی خارجی کشور است. طبیعی است که گمرک به‌عنوان نهادی که با تجارت کالایی کشور سروکار دارد آمارهای پایه تجاری را تهیه و منتشر کند اما این آمارها تنها برحسب کدهای تعرفه منتشر می‌شوند

تعداد بسیار زیادی کالا در بخش بازرگانی خارجی مبادله می‌شود که سیاست‌گذار می‌تواند از جنبه‌های مختلفی برای آن محدودیت‌های تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای، مشوق‌ها، مالیات، یارانه و سایر اقدامات سیاستی را تعریف کند. به همین دلیل جامع بودن آمار در این حوزه اهمیتی ویژه دارد. در ایران نهادهای مختلفی در امر تولید و انتشار آمار بازرگانی خارجی دخیل هستند که مهم‌ترین آنها گمرک است.

به گزارش صمت گمرک جمهوری اسلامی و سازمان توسعه تجارت دو مرجع اصلی تهیه و انتشار آمارهای بازرگانی خارجی در کشور هستند. البته بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و مرکز آمار ایران نیز در تهیه و انتشار برخی از آمارهای بازرگانی خارجی به‌ویژه آمارهای کلان فعال هستند.

گمرک جمهوری اسلامی اصلی‌ترین بخش از آمارهای بازرگانی خارجی را تهیه و منتشر می‌کند که درواقع آمارهای مربوط به تجارت کالایی است. در بخش آمار در درگاه اینترنتی رسمی گمرک جمهوری اسلامی ۳ دسته‌بندی کلی ایجاد شده است؛ آمار سالانه، تعرفه و انتشار برخط و آزاد اطلاعات. در بخش آمار سالانه عملکرد تجارت کالایی کشور برحسب طبقه‌بندی‌های مختلف در دو بخش اصلی صادرات و واردات ارائه شده است. البته در کنار این دو بخش، بخشی باعنوان تجارت چمدانی نیز وجود دارد که آمار جمعی تجارت چمدانی کشور را نشان می‌دهد. در یک دسته‌بندی که برای دو بخش صادرات و واردات درنظر گرفته شده آمارهای تجارت کالایی برحسب ۵ بخش «خودرو و قطعات»، «کشور»، «گمرک»، «گمرک-کشور-تعرفه-ماه» و «تعرفه» ارائه می‌شوند. از آنجا که عملیات گمرکی براساس کدهای سیستم هماهنگ یا همان کدهای تعرفه است، آمارها برمبنای کدهای تعرفه ۸ رقمی در دسترس قرار می‌گیرند. در بخش «خودرو و قطعات» آمار صادرات و واردات خودرو و قطعات به کشورهای مختلف برحسب وزن و ارزش ریالی و دلاری و برحسب کدهای ۸ رقمی تعرفه است. همچنین در بخش «کشور» آمار کل صادرات و کل واردات برحسب مقاصد صادرات و مبادی واردات ارائه می‌شود. در بخش «گمرک» نیز آمار کل صادرات و واردات برحسب گمرک محل صادرات یا واردات طبقه‌بندی و مشخص شده است.

مفصل‌ترین آمار گمرک در بخش «گمرک-کشور-تعرفه-ماه» است که در آن آمار صادرات و واردات (برحسب ارزش ریالی و دلاری و وزن) برحسب کدهای تعرفه ۸ رقمی و کشورهای مقصد صادرات و نیز مبادی واردات در ماه‌های سال ارائه می‌شوند. این آمار، اطلاعاتی باارزش و بسیار مفید برای تجزیه و تحلیل روند بازرگانی خارجی کالایی کشور به شمار می‌رود.

در بخش «تعرفه» نیز آمار ارزش ریالی و دلاری و وزن صادرات و واردات و برحسب کدهای تعرفه ۸ رقمی (کدهای سیستم هماهنگ) است که ارزشمندترین بخش از آمار گمرکی است چراکه بسیاری از آمارهای کلان بازرگانی خارجی را می‌توان با پردازش اطلاعات گمرکی از این آمار به دست آورد. نکته مثبت این است که این طبقه‌بندی برای ارائه آمار از سال ۱۳۷۱ با طبقه‌بندی تقریبا یکسان در درگاه اینترنتی گمرک قابل دسترس است. اهمیت این آمارها این است که درواقع ماده اولیه تهیه شاخص‌های مختلف برای تجزیه و تحلیل روندهای بازرگانی خارجی کشور هستند. با این حال، برخی از آمارهایی که در سال‌های قبل تهیه و منتشر می‌شد درحال‌حاضر ارائه نمی‌شوند؛ از جمله آمار مربوط به نحوه حمل کالای تجاری یا استان تولید کالا که تا سال ۱۳۹۱ در دسترس است اما از سال ۱۳۹۲ به بعد گزارش نشده‌اند. همچنین آمار مربوط به ترانزیت، مناطق آزاد و تردد مسافران نیز تا سال ۱۳۹۱ ارائه شده‌اند اما بعد از آن در دسترس نیستند. برای مثال، در بخش حمل‌ونقل کالا، نحوه حمل کالای صادراتی و وارداتی ارائه شده است.

در بخش «انتشار آزاد و برخط اطلاعات» آمارهای مقدماتی ماهانه تجارت خارجی و نیز آمارهای روزانه ارائه می‌شوند. در بخش آمارهای روزانه، به این نکته اشاره شده که در راستای اجرای قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، اطلاعات تجارت خارجی به صورت روزانه در دسترس هموطنان قرار خواهد گرفت. در همین راستا، سامانه گزارشات روزانه آمار تجارت خارجی در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و راه‌اندازی پنجره واحد تجارت فرامرزی مطابق بند «ج» ماده (۳۸) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» و نیز قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات راه‌اندازی شده که روزانه اقدام به انتشار اطلاعات آمار مقدماتی تجارت خارجی کرده است. این گزارش‌ها شامل ۲۰ قلم عمده کالا، کشور و گمرک است که به صورت روزانه منتشر می‌شوند. شایان ذکر است که آمارهای روزانه به صورت سرجمع و برحسب مقاصد صادراتی و مبادی وارداتی ارائه می‌شوند و در آنها نوع ذکر نمی‌شود. اگرچه این آمارها با مبادی وارداتی ارائه نمی‌شوند و در آنها نوع کالای مبادله‌شده عنوان نمی‌شود. هرچند آمارهای پیش‌گفته با یک وقفه حدود ۱۱ماهه در دسترس هستند با این حال، ارائه روزانه آمارهای تجارت خارجی در صورتی که تداوم داشته و بانک اطلاعاتی مستمری را پایه‌گذاری کند بسیار ارزشمند خواهد بود.

در بخش دیگری سامانه «انتشار آزاد و برخط اطلاعات» گزارش روزانه ترانزیت کالایی کشور از کشورهای مبادی آنها (البته با یک وقفه سه ماهه) ارائه شده است. همان‌طور که بیان شد این آمار بخش سالانه از سال ۱۳۹۲ ارائه نمی‌شوند اما در بخش روزانه در دسترس است که نشان می‌دهد منتشر نشدن برخی از آمارها بیشتر تصمیمات مدیریتی است تا فنی.

در بخش دیگری از سامانه آمارهای ماهانه منتشر می‌شود اما وقفه ارائه آنها بسیار زیاد است. با این حال، آمار ماهانه با جزئیات مفید و برحسب کدهای ۸ رقمی تعرفه و نیز اقلام عمده کالایی و شرکای تجاری مقصد صادراتی و مبدا وارداتی هستند که اگر با وقفه کمتری منتشر شوند می‌توانند در تصمیم‌سازی برای فعالان بازرگانی و سیاست‌گذاری در قوای مجریه و مقننه مفید باشند.

نقاط ضعف و قوت نظام آماری بازرگانی خارجی

با در نظر گرفتن نکات بحث‌شده می‌توان نقاط قوت نظام آماری گمرک را انتشار مستمر آمارهای پایه‌ای تجارت کالایی دانست. درواقع دست‌کم از سال ۱۳۷۱ اطلاعات مربوط به صادرات و واردات کالایی برحسب کدهای ۸ رقمی تعرفه در دسترس است. این اطلاعات پایه مبنای محاسبه انواع شاخص‌های تجاری است که برای تحلیل روندهای تجارت خارجی کشور مفید هستند. همچنین اطلاعات گمرکی برحسب سال و ماه در دسترس هستند هرچند اطلاعات جزئی‌تر تجارت ماهانه گمرک با وقفه‌ای چندین ماهه منتشر شده و اطلاعات روزانه تجارت نیز وقفه‌ای نزدیک به یک سال دارند با این حال، انتشار این اطلاعات از سوی گمرک اقدامی مثبت است. از سوی دیگر، مهم‌ترین نقطه ضعف این است که برخی از آمارهایی که در سال‌های قبل ارائه می‌شد، منتشر نمی‌شود. اگرچه آمارهای پایه اعم از تجارت کالایی شامل کدهای تعرفه و کشورهای شریک تجارت پیوسته و بدون وقفه منتشر می‌شوند اما همان‌طور که اشاره شد برخی از آمارهای مفیدی که در سال‌های گذشته ارائه می‌شدند از سال ۹۲ به بعد منتشر نشده‌اند؛ ازجمله آنها می‌توان به آمارهای مربوط به شیوه حمل کالای تجاری، آمار ترانزیت و آمار مربوط به مناطق آزاد اشاره کرد.

همچنین ارائه نشدن طبقه‌بندی‌های دیگر از آمار تجارت کالایی از دیگر نقاط ضعف نظام آماری بازرگانی خارجی کشور است. طبیعی است که گمرک به‌عنوان نهادی که با تجارت کالایی کشور سروکار دارد آمارهای پایه تجاری را تهیه و منتشر کند اما این آمارها تنها برحسب کدهای تعرفه مبتنی‌بر سیستم هماهنگی تا ۸ رقم منتشر می‌شوند. این در حالی است که در برخی از کشورها علاوه بر ارائه آمارها برحسب کدهای سیستم هماهنگی، سایر طبقه‌بندی‌های مفید مربوط به آمارهای تجاری از جمله طبقه‌بندی برحسب فعالیت‌های اقتصادی را نیز ارائه می‌کنند. این نوع طبقه‌بندی‌ها به‌ویژه برای تجزیه و تحلیل روند تجارت بخش‌های اقتصادی بسیار مفید هستند. البته گمرک در قالب گزارش‌های تحلیلی برای هر سال و نیز در قالب تحلیل مقدماتی برای اطلاعات تجاری ماهانه با عنوان چکیده آمار تجارت خارجی طبقه‌بندی‌های کلانی از تجارت خارجی نیز ارائه می‌دهد که مهم‌ترین آنها تقسیم‌بندی صادرات گمرکی برحسب محصولات پتروشیمی، میعانات گازی و سایر کالاها است. با این حال، این طبقه‌بندی بسیار کلی است و در بسیاری از موارد بین این طبقه‌بندی از صادرات غیرنفتی گمرکی با آماری که سایر نهادها از جمله بانک مرکزی ارائه می‌دهند اختلاف وجود دارد که این اختلاف آمار بیشتر ناشی از طبقه‌بندی متفاوت آمارهای پایه تجارت برحسب بخش‌های اقتصادی است. از آنجا که چنین آمارهایی از سوی گمرک برحسب طبقه‌بندی مناسب و استاندارد شبیه آنچه در تجربیات جهانی به آن اشاره شد منتشر نمی‌شود. از این رو، فهم اینکه چه کالاهایی باید در زمره میعانات گازی و محصولات پتروشیمی قرار بگیرند و چه کالاهایی خارج از این طبقه‌بندی هستند، ممکن نیست.

چرا میان آمارهای داخلی و خارجی تفاوت هست؟

با بررسی نظام آماری نهادهای بین‌المللی و نیز چند کشور منتخب در زمینه آمارهای بازرگانی خارجی و مقایسه آنها با ساختار نظام آماری بازرگانی خارجی در این می‌توان به نکات مهمی دست یافت. از یک طرف، مهم‌ترین و پایه‌ای‌ترین شکل ارائه آمارهای تجارت خارجی برحسب طبقه‌بندی کدهای سیستم هماهنگ است که از سوی همه کشورهای مورد بررسی و نیز سازمان‌های بین‌المللی که آمارهای تجارت خارجی کشورها را منتشر می‌کنند، ارائه می‌شود.

از جمله تفاوت‌هایی که در نظام آمار بازرگانی خارجی در ایران و کشورهای دیگر دیده می‌شود ارائه طبقه‌بندی‌های مختلف از آمارهای خام تجارت از جمله طبقه‌بندی برحسب فعالیت و نیز شاخص‌های مختلف تجاری است. در ایران در این زمینه یک اغتشاش و ناهماهنگی وجود دارد. با وجود اینکه گمرک ایران سابقه مناسبی از انتشار آمارهای خام تجارت برحسب کدهای سیستم هماهنگ دارد اما طبقه‌بندی دیگری از این آمارها ارائه نمی‌دهد. هرچند در گذشته در قالب سالنامه آمار بازرگانی خارجی طبقه‌بندی آمارهای یادشده برحسب کدهای فعالیت ارائه می‌شد اما از سال ۱۳۹۲ به این سو گمرک چنین آماری را منتشر نمی‌کند. نکته مهم دیگر ارائه تعریف‌ها و محتوای آمارهای تجارت خارجی است. درباره هر نوع آماری که از سوی نهادهای بین‌المللی مورد بررسی و نیز بیشتر کشورهای منتخب ارائه می‌شود، تعریف مشخصی از محتوای آمار یادشده بیان می‌شود تا مشخص شود دامنه شمول این آمار چیست. متاسفانه ایران در این زمینه ضعف دارد و در بسیاری از موارد مشخص نیست محتوای آمار ارائه‌شده با آمارهای مشابه آن، چه تفاوت‌ها یا شباهت‌هایی دارد.

چگونه اختلاف آماری به وجود می‌آید؟

یکی از موضوعات بسیار مهم در زمینه آمار، وجود اختلاف در عدد و رقم منتشرشده بین نهادهاست. این اختلافات می‌تواند ناشی از روش‌های مختلف تهیه یا تعریف آمار باشد. نکته مهم دیگر خطاهای آماری است که به هر حال درباره هر نوع از آمارگیری باید نقشی برای آن درنظر گرفت.

اختلافات آماری می‌تواند ناشی از تفاوت در نمونه مورد بررسی، تفاوت در روش‌ها یا تفاوت در تعاریف باشد. از آنجا که آمارهای خام تجارت کالایی همگی از راه گمرک تهیه می‌شوند، داده‌های خام یکسانی در اختیار گمرک یا سایر نهادهای آماری است که قصد دارند طبقه‌بندی‌های مختلفی از آمارها را ارائه کنند. از این رو، اختلافات آماری بیشتر ناشی از روش‌ها یا تعاریف متفاوت است.

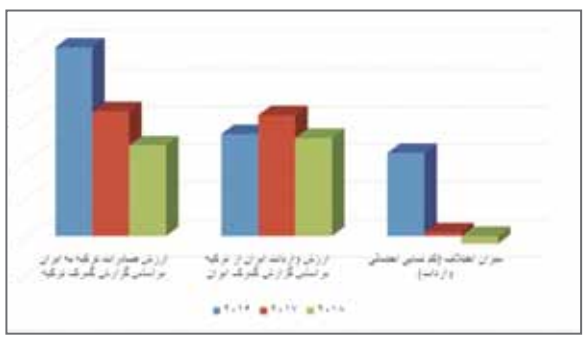
یکی از مصادیق اختلافات آماری مربوط به طبقه‌بندی صادرات غیرنفتی است که گمرک و بانک مرکزی ارائه می‌دهند.

در طبقه‌بندی بانک مرکزی، منظور از صادرات غیرنفتی مجموع صادرات گمرکی غیر از نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی است. بر این اساس، مجموع صادرات غیرنفتی کالایی در سال ۱۳۹۶ به حدود ۳۲ میلیارد دلار می‌رسید.

با این حال، در جای دیگری صادرات غیرنفتی از سوی بانک مرکزی برای همان سال حدود ۴۰ میلیارد دلار گزارش شده است. در همین حال با نگاهی به آمار گمرک در زمینه صادرات گمرکی می‌توان دید مجموع این صادرات برای سال ۹۶ به رقمی بیش از ۴۶ میلیارد دلار رسیده است.

اختلاف این آمار با آمار ۳۹ میلیارد دلاری بانک مرکزی برای همان سال ناشی از ارزش تقریبا ۷ میلیارد دلاری صادرات میعانات گازی است. روشن است این اختلاف ناشی از درنظر گرفتن یا حذف میعانات گازی به‌عنوان صادرات غیرنفتی است که موجب اختلاف در این آمار شده و بنابراین باید این اختلافات را ناشی از طبقه‌بندی متفاوت دانست تا اختلاف در آمار ناشی از ثبت ارقام زیرا آمار خام مورد استفاده در هر دو حالت یکسان است.

با این حال، به نظر می‌رسد که همه اختلافات آماری ناشی از تفاوت در طبقه‌بندی نباشد و بخشی از این اختلاف نیز ناشی از تفاوت در ماخذ دریافت آمار است. همچنین بانک مرکزی آمار خود را محدود به تجارت از طریق مرزهای

گمرکی نمی‌کند بلکه کالاهایی که از راه کشتی، هواپیما، ترن، دکل‌های حفاری و... یا صادرات برق را نیز به آمار گمرکی اضافه می‌کنند که این می‌تواند بخشی از اختلاف آمار را توضیح دهد.

بخش دیگری از اختلافات میان آمار مراجع بین‌المللی و داخلی است. برای نمونه، برمبنای آمار بانک اطلاعات مرکز تجارت بین‌الملل در سال ۲۰۱۸ میلادی مجموع واردات ایران از تعرفه حیوانات زنده بیش از ۵۳ میلیون دلار گزارش شده است.

این در حالی است که آمارهای گمرک براساس طبقه‌بندی ماه-تعرفه مربوط به ۳ ماه پایانی سال ۱۳۹۶ و ۹ ماه آغازین سال ۱۳۹۷ حدود ۲۵ میلیون دلار است. این اختلاف حدود ۲۸ میلیون دلاری نمونه‌ای از اختلاف بین ارقام گمرک و ارقام سازمان‌های بین‌المللی است.

این اختلاف می‌تواند ناشی از واردات غیررسمی، روش‌های متفاوت طبقه‌بندی واردات و سایر موارد باشد که در هر صورت به نظر می‌رسد در برخی از موارد قابل چشم‌پوشی نیست.

درمجموع می‌توان گفت اختلافات آماری میان نهادهای آماری داخلی و نیز میان آمارهای داخلی و خارجی وجود دارد که می‌توان منشأ آن را به طبقه‌بندی متفاوت، ماخذ متفاوت آماری و روش‌های متفاوت ارزش‌گذاری نسبت داد.

خطای آماری چیست؟

به طور کلی منظور از خطای آماری عبارت است از ارزش‌گذاری غیرواقعی عملیات تجاری. از عواملی که ممکن است زمینه شکل‌گیری خطا در اندازه‌گیری ارزش واقعی کالای تجاری را فراهم کند فرآیند ارزش‌گذاری کالای تجاری گمرکات است.

ارزش کالاهای وارداتی و صادراتی براساس قانون امور گمرکی و از سوی گمرک انجام می‌شود. در هر یک از این موارد اسناد ارائه‌شده از سوی بازرگانان از جمله فاکتورها و سایر اسناد معین‌کننده ارزش کالای تجاری و نرخ ارز نقشی تعیین‌کننده دارند. به طور طبیعی این انگیزه وجود دارد که واردکنندگان برای کاهش میزان پرداخت عوارض و حقوق ورودی ارزش کالای وارداتی را کمتر از میزان واقعی آن اعلام کنند. بنابراین، به طور طبیعی واردکننده تمایل به کم‌نمایی ارزش کالای تجاری خود دارد. البته این انگیزه فقط مختص به تاجران ایرانی نیست و شامل همه تاجران جهان می‌شود.

به طور معمول گمرک‌ها برای کنترل این انگیزه اقدام به دریافت اسناد و فاکتورهای مربوط به کالا می‌کنند که گمرک ایران نیز از این قاعده مستثنا نیست. همچنین گمرک علاوه‌بر این ارزش بسیاری از کالاهای تجاری را در جداولی به تاجران می‌رساند که درواقع مبنای ارزش‌گذاری کالاهای تجاری است.

با این حال، ارزش‌گذاری کالای وارداتی تحت تاثیر این انگیزه واردکنندگان قرار دارد که می‌تواند با ارزش واقعی کالاهای مبادله‌شده تفاوت داشته باشد.

درباره کالاهای صادراتی نیز می‌توان مشابه این وضعیت را البته با شدت به‌نسبت کمتری تعریف کرد. برای مثال، در برخی سال‌ها به صادرکنندگان جوایز صادراتی پرداخت می‌شود. بنابراین، صادرکنندگان این انگیزه را دارند که با بیش‌نمایی ارزش کالای صادراتی در عمل، مشمول دریافت مقدار بیشتری جایزه صادراتی از دولت شوند.

علاوه‌بر این، گاهی ممکن است عوارض صادراتی دریافت شود که در این صورت مشابه واردات ارزش کالای صادراتی مشمول دریافت عوارض

خواهد بود.

ارزش‌گذاری کالای تجاری برحسب دلار انجام می‌شود. درنتیجه، برای تبدیل آن به پول ملی و محاسبه عوارض و حقوق ورودی برحسب آن باید از نرخ تبدیل پول ملی به ارز استفاده شود.

چنانچه موارد مربوطه در قانون امور گمرکی بیان شد نرخ ارز مورد استفاده در ارزش‌گذاری کالای تجاری برمبنای نرخ اعلامی از سوی بانک مرکزی در روز است.با توجه به وجود سیستم چندنرخی در اقتصاد ایران و تفاوت آن با نرخ ارزی که در بازار غیررسمی وجود دارد ارزش کالای تجاری می‌تواند تحت تاثیر نرخ ارز اعلامی از سوی بانک مرکزی قرار گیرد.

یکی از راه‌های بالقوه خروج سرمایه از کشور در این شرایط صادرات کالا و خدمات بود. با این حال، پیمان‌سپاری صادراتی در این راه مانع ایجاد کرد و صادرکنندگان را ملزم به بازگشت ارز به داخل کشور کرد. این در شرایطی بود که به دلیل اختلاف نرخ ارز بازار با نرخ ارز رسمی انگیزه‌ای برای بازگشت ارز وجود نداشت. به طور طبیعی در این شرایط افراد برای کاهش میزان تعهدات پیمان ارزی خود انگیزه دارند ارزش دلاری کالای صادراتی خود را کمتر از میزان واقعی اعلام کنند.

یادداشت

نقش گمرک در توسعه صنعت خودرو

امیر حسن کاکایی
عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

من مهندس هستم. روزهای اول که با مفهوم گمرک آشنا شدم، خیلی برایم گیج‌کننده بود. چرا باید دولت‌ها برای عبور از یک مرز، پول بگیرند و هزینه مردم را بالا ببرند؟ مقدار این پول اضافه چگونه تعیین می‌شود؟ چرا متغیر است؟ بعدها که با مفهوم دولت مدرن آشنا شدم، متوجه شدم گمرکات چند نقش بسیار مهم برای دولت‌ها و ملت‌ها ایفا می‌کنند و زندگی ما در یک کشور مدرن به این پول که نامش تعرفه است، وابسته است.

نخستین و مهم‌ترین آن درآمدزایی برای دولت‌ها برای مدیریت و اجرای حاکمیت و بعضا تصدی‌گری است. در یک نظام دموکراتیک امروزی، هدف حاکمیت رفاه است که ۳ موضوع امنیت، آموزش و بهداشت از ارکان اصلی آن است که دولت‌ها هزینه آنها را با درآمدهایی که عمدتا از مالیات داخل کشور و عوارض گمرکی جبران می‌کنند. البته بعضی از دولت‌ها مانند دولت ما، از فروش برخی تولیدات مانند نفت و بنزین، درآمد اضافه دارند و می‌توانند با مالیات کمتر از مردم، کشور را بچرخانند و رفاه بیشتری را نسبت به دیگر کشورها که فقط مالیات و عوارض اخذ می‌کنند، فراهم آورند.

اما نقش دوم گمرکات، کنترل ورودی و خروجی‌های کشور به‌لحاظ آماری است که ابزاری است برای تحلیل اوضاع و احوال و نیز پیش‌بینی آینده و مدیریت اقتصاد و البته رفاه جامعه. به‌عنوان مثال، وقتی به هر دلیلی میزانی از واردات دارو، طی مدتی کاهش یابد، لازم است دولت دخالت کند و اگر لازم ببیند با کمک به واردات بیشتر آن یا کمک به تولید بیشتر، کمبودی که در راه است را کنترل کند. یا اگر بیش از حد نرمال آن دارو وارد کشور می‌شود، باید مطالعه کند که چه اتفاقی درباره بهداشت یا درمان رخ داده است.

نقش سوم گمرکات، کنترل جریان کالا و حفاظت تام از زیست‌بوم زندگی و اقتصاد جامعه است. به‌عنوان مثال، وقتی دام یا طیوری وارد کشور می‌شود، سلامتی و تطابق با شرایط ژنتیکی کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد. همان‌طور که می‌دانید ورود یا خروج خیلی از گیاهان و حیوانات از کشورهای جهان ممنوع است.

نقش چهارم گمرکات حمایت از صنایع داخلی است. در قرن بیستم این موضوع به‌عنوان یک ابزار بسیار مهم در دستور کار دولت‌ها برای توسعه صنعتی قرار گرفت. این نقش آنقدر مهم است که امروز، همان‌طور که به‌عنوان مثال در جنگ تجاری امریکا و چین مشاهده می‌کنید، از مکانیسم تعرفه‌ها به‌عنوان یک ابزار جنگی استفاده می‌شود.

صنعت خودرو، صنعت بسیار پیچیده‌ای است که محصول آن به‌دلیل خصوصیاتی که دارد، تقریبا تنها کالایی است که قابل قاچاق نیست. اما برعکس، قطعات مورد استفاده در آن به‌راحتی قابل قاچاق است. نقش گمرک در این صنعت و بازار محصولات آن، شامل خودرو و لوازم یدکی، بسیار مشهود است. به‌عنوان مثال، درحال‌حاضر که ورود خودرو به کشور ممنوع است، بازار خودروهای خارجی بسیار داغ و متورم است. یا به‌عنوان نمونه‌ای دیگر با توجه به محدودیت‌های گمرکی، قاچاق کالاهای مورد استفاده در بازار یدکی، بسیار داغ است. هرچند وقت یک بار مشاهده می‌کنیم که افرادی که در حال تقلب در قطعات یدکی هستند، دستگیر می‌شوند. واقعیت این است که اکثریت مردم و حتی مسئولان فکر می‌کنند گمرک به‌طور مطلق پشتیبان تولید ملی است و حمایت‌های بی‌دریغی انجام می‌دهد درحالی‌که موضوع به این سادگی‌ها نیست. نخست علت عدم اجازه واردات خودرو در این ۳ سال، نه حمایت از تولید، بلکه پشتیبانی ارزش پول ملی با مدیریت مصرف ارز بود. اما نکته جالب‌تر وقتی است وارد جزئیات واردات مواد و قطعات مصرف خودروسازان می‌شویم. هر چقدر که کنترل واردات خودرو، ساده است، کنترل واردات قطعات و مواد اولیه در صنعت خودرو بسیار پیچیده است. به‌عنوان مثال، یک قطعه انژکتور، وقتی برای خودروی بنزینی، وارد می‌شود، تعرفه‌ای مثلا ۲۰ درصدی دارد و وقتی قطعه‌ای مشابه برای خودرو گازسوز وارد می‌شود، تعرفه ۵ درصد خواهد بود. همین اختلاف به‌ظاهر کم، می‌تواند میلیاردها تومان را جابه‌جا کند. همچنین کد کالا نشان‌دهنده هویت تعرفه‌ای آن است درحالی که امکان دارد با همان کد کالا ظرفیت‌های تولیدی در کشور محدود باشد و وقتی برمبنای قانون حمایت از تولید ملی، واردات آن کالا ممنوع می‌شود، عملا تولید خودرو با مشکل روبه‌رو خواهد شد. یا خیلی وقت‌ها هم با یک نام و عنوان، یک کالا مشمول حمایت قرار می‌گیرد، درحالی که اصولا آن کالا در ایران تولید نمی‌شود و مشابه آن برای کاربردی دیگر تولید می‌شود.

واقعیت این است که این پیچیدگی در کالاهایی با مصرف واسطه‌ای یا صنعتی، باعث شده ظرفیت بروز فساد در این بخش از کار گمرکات گسترده باشد. زیاد فرق نمی‌کند یک نفر کالایی را از روی کوه‌ها قاچاق کند و به بازار برساند، یا رشوه به مامور گمرک دهد و با نامی دیگر و با تعرفه‌ای پایین‌تر، آن را وارد بازار کند. بماند که یک مکانیسم دیگر فساد در این زمینه وجود دارد. آن واردات قطعات منفصله‌ای است که جمعا یک مجموعه را می‌سازد. این مفهوم از آن دسته مفاهیمی است که فقط با کاری تخصصی قابل ردیابی و شناسایی است. واقعیت این است در شرایطی که کشوری با استفاده از منابع زیرزمینی خود مانند نفت، قیمت ارز را مصنوعی و نه برمبنای حرکت واقعی ارزش‌افزای تولیدی، تعیین می‌کند و از سویی بر حمایت از تولید داخلی خود، تعرفه واردات محصول نهایی یا نیمه‌ساخته را بالا می‌برد، برای تولیدکنندگان، انفصال یک سلسله قطعات قبل از مرز و ورود جداگانه آنها از مبادی گمرکی مختلف به داخل مرز و هم‌بندی مجدد آنها، صرفه‌اقتصادی بیشتری تا تولید تک‌تک آن قطعات در داخل مرز خواهد داشت. بنابراین طی این سال‌ها، هر وقت درآمد نفت بیشتر بوده است و قیمت ارز پایین‌تر از ارزش واقعی خود نگه داشته شده، قاچاق واقعی از این طریق بیشتر شده است و برعکس. به‌عنوان مثال در همین دو سال گذشته، به‌تدریج که قیمت ارز واقعی شده، تولید در بخش‌هایی که این قیمت واقعی بوده رونق گرفته و حتی قاچاق معکوس رخ داده است.

به‌هرحال این موضوع پیچیده‌ای است. کشور هم باید راهکارهای زیر را به‌کار گیرد. اگر قرار است به حمایت تعرفه‌ای به‌صورت فعلی از تولید قطعات ادامه دهیم، باید راهکاری مناسب برای قیمت‌گذاری ارز و تعرفه‌گذاری داشته باشیم و در عین حال با توجه به اینکه می‌خواهیم کشوری صنعتی و فراصنعتی داشته باشیم، لازم است تا گمرکات خود را به متخصصان و امکانات تخصصی بیشتر مجهز کنیم. وگرنه همیشه موضوع حمایت از صنعت همراه می‌شود با ظرفیت‌های بالای فساد گسترده در واردات و صادرات.

گفت‌وگو

ضرورت اصلاح ابزار کنترلی در گمرک

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عکس‌ها: صمت

گمرک شاهراهی دومنظوره است که هم می‌تواند به تولید و خودکفایی کشور کمک کند و هم در مقابل آن قرار گیرد. زمانی که کالاهای مورد نیاز، آنچه در داخل توان یا ظرفیت تولید آنها فراهم نیست، وارد شود، تنظیم بازار انجام شده و تنشی را در این بازار شاهد نخواهیم بود. اما اگر در روند تامین از خارج، واردات به‌شکل قانونی انجام نشود، توان رقابت را از تولیدکننده داخلی می‌گیرد. گمرک را شمشیری دو لبه می‌توان فرض کرد که هم می‌تواند زمینه قاچاق را فراهم کند و به آن دامن بزند و هم می‌تواند بستر توسعه را در اقتصاد کشور ایجاد کند.

گمرک خود نهادی زیرمجموعه بوده که عملکرد آن منوط به دستورالعمل‌ها و برنامه‌ریزی‌های سایر سازمان‌ها و نهادهای کشور است. تخصیص ندادن ارز مورد نیاز تولید از سوی بانک مرکزی منجربه صادر نشدن مجوز ترخیص شده و ممکن است در برخی موارد تاریخ انقضا کالا بگذرد و کیفیت محصولات در بازار دچار افت شود. همچنین توجه سیستمی به میزان واردات نداشتن می‌تواند بهانه‌ای برای کم‌اظهاری شده و محصولات بی‌برنامه وارد بازار شوند.

بازار لوازم یدکی خودرو یکی از بازارهای قاچاق‌پذیر ایران بوده که اعلام می‌شود ۸۰ درصد قطعات آن وارداتی است که بیش از ۵۰ درصد آنها هم مشخص نیست از چه مجرایی وارد بازار شده است. در ادامه صمت گفت‌وگویی با امیرحسین صیرفی، عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه صنفی لوازم یدکی کشور درباره نقش گمرک در ورود قطعات بی‌کیفیت و قاچاق به کشور دارد که می‌خوانید.

◉ گمرک چقدر در قاچاق کالا نقش دارد؟

موضوعی که درحال‌حاضر به‌شدت در مدیریت بازار کشور، در همه صنوف و رسته‌ها داغ است بحث تنظیم بازار است. انواع و اقسام ستاد و نهاد وجود دارد که همه سعی دارند این بازار را به‌نحوی مدیریت و کنترل کنند. نقل‌قولی از بزرگی می‌کنم که می‌گفت «هرچه را نتوان اندازه گرفت، نمی‌توان کنترل کرد و هرچه را نتوان کنترل کرد نمی‌توان مدیریت کرد.» ما اگر بخواهیم بازار را کنترل و مدیریت کنیم نیاز به ابزار اندازه‌گیری داریم. یکی از ابزارهای اندازه‌گیری بسیار مهم قبض گمرک و آمار واردات به کشور است. ما باید نیاز کشور را در حوزه کالا شناسایی کنیم این موضوع با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت در اتحادیه صنفی لوازم یدکی خودرو در حال انجام است.

پس از این شناسایی باید به‌دنبال این باشیم که این نیاز را از کجا تامین کنیم. بخشی از قطعات مورد نیاز بازار لوازم یدکی از تولید و بخشی هم به‌وسیله واردات تامین می‌شود. روی کلام ما امروز درباره بحث واردات و نقش گمرک است. درحال‌حاضر هیچ آمار قابل اتکایی وجود ندارد یا حداقل اتحادیه به این آمار دسترسی پیدا نکرده است. ما اگر آمار نداشته باشیم، نمی‌توانیم معادله نیاز بازار را حل کنیم.

آنچه از گمرک به‌عنوان آمار خارج می‌شود اختلافات بسیار زیادی با آن آماری که در وب‌سایت‌های تجاری کشورهای خارجی که با ایران تجارت می‌کنند، دارد. به‌عنوان مثال، آنچه در تریدمپ (ارائه‌دهنده آمار تجارت جهانی) می‌آید با آنچه در گمرک کشور اعلام می‌شود، تفاوت فاحشی دارد. چه اتفاقی در گمرک کشور رخ می‌دهد، مشخص نیست. البته تمام مسائل مربوط به گمرک نیست شاید بخشی از آمار متناقض متوجه بازرگانان باشد.

اگر گمرک بتواند آمار درستی از ردیف تعرفه‌هایی که قطعات در حال ورود به کشور هستند به اتحادیه اعلام کند می‌توان روی تنظیم بازار بسیار شفاف برنامه‌ریزی کرد. در حوزه تعرفه‌ها هم سخنان زیادی وجود دارد.

◉ مشکلات تعرفه‌ای در گمرکات کشور مربوط به چیست؟

نظام تعرفه‌ای موجود کشور حداقل در حوزه قطعات لوازم یدکی خودرو نیاز به یک بازنگری کلی دارد. تعرفه‌های کشور هنوز ۸ رقمی است و البته در مواردی خاص ۶ رقمی هم دیده می‌شود. جهان به سوی تعرفه‌های ۱۲ رقمی حرکت کرده است. طیف تولید کالا زیاد شده که کشورهای صنعتی برای تشخیص آنها از یکدیگر، به‌ویژه برای مدیریت بازار و نیاز آن، رقم‌های تعرفه‌ای را افزایش داده‌اند.

این مسئله ممکن است به‌طور مستقیم به گمرک ارتباط نداشته باشد، زیرا مربوط به وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده و اتحادیه هم در همکاری با آن برنامه پیش‌نویس دارد. اما کارشناسان گمرک که شبانه‌روز با این تعرفه‌ها درگیر هستند، حداقل می‌توانند پیش‌نویس ارائه دهند و اعلام‌نظر کنند که این تعرفه ۸ رقمی پاسخگو نیست. به‌عنوان مثال، کالایی که تولید داخل ندارد اما چون در همین تعرفه‌ها جا می‌گیرد جلوی ورود آن گرفته می‌شود. این امر در نهایت منجربه آشفتگی بازار شده و نابسامانی را در این بخش رقم می‌زند. به‌عنوان نمونه، انژکتورهای خودروهای دیزلی یا پمپ آب خودروها از جمله قطعاتی هستند که در تعرفه‌های یکسان گمرکی با سایر قطعات دچار مشکل شده‌اند. پمپ آب خودرو در تعرفه‌هایی که مربوط به پمپ چاه آب است جا گرفته و چون تولید داخل دارد مانع واردات هر نوع پمپی شده است. این امر زمینه‌ساز رونق قاچاق برای پاسخگوی به نیاز بازار شده است.

◉ منظور این است که دسته‌بندی قطعات ریز و جزیی نشده و براساس طبقه‌بندی‌های قدیمی واردات قطعات یا هر کالای دیگری در حال انجام است؟

بله. مطابق افزایش کالایی که به‌مرور زمان رخ داده است چه برای خودروها و چه کالاهای دیگر که نیاز به تمایز دارند نظام تعرفه‌ای کشور پیشرفت نکرده است.

در نظام تعرفه کشور تولیدکننده عنوان می‌کند چه کالاهایی را تولید می‌کند و بر همان اساس نرخ تعرفه گمرکی افزایش و کاهش می‌یابد. درحالی‌که ردیف و رقم تعرفه نیاز به بازنگری و اصلاح دارد تا بتوانیم کالاها را از یکدیگر تمیز دهیم و نیاز بازار را مدیریت کنیم. این وظیفه گمرک نیست اما نظر کارشناسان گمرک در این حوزه بسیار موثر است.

◉ این موضوع (جزیی نشدن رقم‌های تعرفه‌ای) چقدر در قاچاق یا ورود قطعات بی‌کیفیت به بازار لوازم یدکی نقش دارد؟

همین مسئله در نظام تجاری کشور رخ نداده و در حال آسیب به تجارت ما است. در همه بازارها انواع و اقسام کالا وجود دارد و بسیاری از این کالاها چه در ساخت و چه در بسته‌بندی آنها در حال کپی‌سازی است مانند قطعات خودرو.

وقتی از نشان تجاری صحبت می‌کنم منظور فقط برندهای معروف جهان نیستند، هر کالایی یک نشان تجاری داشته باشد تا پشت آن نشان یک متولی و مسئول قرار گیرد. در واقع نشان‌های تجاری باید شناسنامه‌دار باشند.

درحال‌حاضر کالاهای وارداتی که در کشور توزیع می‌شود، به‌ویژه در خودروهای سنگین که قیمت آنها خیلی بالاست و صاحبان آنها حساسیت در قطعات مصرفی این خودروها دارند، مشکلاتی را به‌وجود آورده است. به‌دلیل جذابیت تقاضای این کالاها، برخی در کشورهای دیگر تقلبی قطعات دارای نشان تجاری معروف در جهان را تولید می‌کنند و در همان بسته‌بندی وارد و در بازار توزیع می‌کنند. این قطعات که به‌لحاظ کیفیت استانداردها را نمی‌توانند پاس کنند، بدون نظارت و کنترل وارد بازار شده و صاحب خودرو را به اشتباه می‌اندازد.

> ضرورت دارد ابزار کنترلی گمرک اصلاح شود؛ نظام تعرفه، برندهایی که به رسمیت می‌شناسیم و نشان‌های تجاری شناسنامه‌دار از جمله مواردی هستند که باید اصلاح و اجرایی شوند

> گمرک می‌تواند سازکاری بچیند که از نشان تجاری مسئولیت‌پذیر و شناسنامه‌دار حمایت شود

> آنچه از گمرک به‌عنوان آمار خارج می‌شود اختلافات زیادی با آماری که در وب‌سایت‌های تجاری کشورهایی که با ایران تجارت می‌کنند بارگذاری شده، دارد

◉ کنترل در این بخش با سازمان ملی استاندارد است یا گمرک؟

سازمان ملی استاندارد شاید استانداردهای واقعی را درنظر نمی‌گیرد که شاهد چنین اتفاقاتی هستیم. این مسئله نیاز به توضیح مفصل دارد و از بحث گمرک خارج است. اما سازمان استاندارد آن‌گونه که باید بازار را کنترل کند، عمل نمی‌کند. مصداق این ادعا انواع و اقسام ورود کالاهای بی‌کیفیت به بازار است. این قطعات از کجا عبور کردند و در بازار توزیع شده‌اند؟

گمرک می‌تواند سازکاری بچیند که نشان تجاری مسئولیت‌پذیر و شناسنامه‌دار حمایت شود. اگر کالایی از سوی فرد دیگری وارد شد گمرک باید استعلام کند که آیا اجازه واردات داشته است؟ آیا این محصول از کارخانه اصلی خریداری شده است؟ نمایندگان نشان‌های بزرگ تجاری براساس سفارش بازار سفارش‌های خود را تنظیم کرده و مبادرت به واردات می‌کنند. وقتی قطعات تقلبی یا حتی غیرتقلبی که از کانال‌های خاکستری (اصطلاحی که بازاریان به آن می‌گویند) تامین می‌شوند، تعادل بازار را بهم می‌زنند. یک روز کم است، قیمت بالا می‌رود یک روز زیاد، نرخ آن کاهش پیدا می‌کند و به‌این ترتیب هیچ ثباتی در بازار وجود نخواهد داشت.

گمرک می‌تواند کمک کند و این امر در تمام گمرکات کشورهای جهان در حال انجام است. اگر یک برند تجاری در گمرک معرفی شود که این قلم این تجار اجازه واردات دارد گمرک می‌تواند اگر کسی دیگری این کالا را وارد کرد اعلام کند. اگر این سازکار پیاده شود، جلو بخش اعظمی از کالاهای تقلبی و بی‌کیفیت گرفته می‌شود. تاکید می‌کنم نشان تجاری مورد نظر فقط منظور برای کالاهای باکیفیت نیست، زیرا در کشور مصرف‌کنندگانی هستند که به‌دلیل شرایط اقتصادی خرید قطعات با کیفیت متوسط یا پایین را ترجیح می‌دهند.

◉ به‌شرط اینکه نشان تجاری و واردات آن مشخص باشد. درست است؟

بله. هر کالایی اصطلاحا در بازار گفته می‌شود باید پدر و مادر داشته باشد اینکه به‌وسیله چه شرکت یا فردی وارد شده یا صاحب آن نشان تجاری و برند چه حمایت‌هایی پذیرفته که این نمایندگی به ثبت رسیده است.

چون این سازکار وجود ندارد بازار لوازم یدکی خودرو وضعیت فعلی را دارد. متاسفانه در وزارت صنعت، معدن و تجارت ثبت نشان تجاری تعطیل شده و در گمرک هم این اتفاق رخ نمی‌دهد و هر کسی به هر دلیل که پول دارد و نیاز بازار را شناسایی کرده و می‌داند چه قطعاتی کمیاب است، آن را وارد می‌کند. واردات این کالاها به‌شکل تقلبی یا اصل با نگاه به وضعیت بازار ملموس است.

◉ عنوان شد گمرک می‌تواند به بحث شناسایی قطعات اصل از غیراصل ورود کرده و کمک کند. اما پرسش این است که با این حجم واردات قطعات یدکی آیا این امر از سوی این نهاد قابلیت اجرا دارد؟

طرح جدیدی که به‌عنوان شناسه‌دار کردن قطعات در حال انجام است برای کوچک‌ترین قطعه هم کد شناسا تعریف شده است. ما در اتحادیه صنفی لوازم یدکی خودرو اندازه بازار لوازم یدکی را محاسبه کرده‌ایم که عددی افزون بر ۱۱ میلیارد دلار است. اگر قیمت متوسط هر کالا (خیلی گران ۱۰۰۰ دلاری هم داریم و کالای ۲۰ سنتی هم وجود دارد. بیشتر کالای مصرفی ما حدود ۱۰ تا ۲۰ دلار است) ۱۰ دلار باشد؛ یعنی سالانه یک میلیارد عدد یا بسته کالا نیاز است که به‌وسیله کد شناسا واردات آنها قابل کنترل است.

سیستم مبتنی برای IT این عدد را محاسبه کرده پس با استفاده از همین سیستم هم گمرک می‌تواند برای کنترل واردات قطعات کمک بگیرد.

نکته دوم این است که گمرک همه کالاها را کنترل نمی‌کند شاخص شناخت کالا در گمرک تعرفه است. اینکه تاکید کردم تعرفه‌ها باید اصلاح شود همین است. به‌عنوان مثال یک کالا برای N خودرو در یک تعرفه گنجانده می‌شود. پس با کوچک شدن و دسته‌بندی قطعات در کُد شناسا ورود آنها قابل کنترل است.

با جهان فناوری فعلی مدیریت کردن تعداد بالای ثبت اطلاعات نمی‌تواند مشکل خاصی باشد؛ آن هم برای جایی مانند گمرک که الزامی است.

معتقدم ما از ابزاری که در اختیار داریم درست استفاده نمی‌کنیم. مهم‌ترین این ابزار نظام تعرفه است که گمرک تعیین‌کننده آن نیست اما استفاده‌کننده آن و ابزار کنترلی گمرک است. گمرک می‌تواند در تعامل با وزارتخانه‌ها، صنوف و اتحادیه‌ها مشاوره ارائه بدهد. نیاز به یک جهاد آماری داریم. مادامی که نتوانیم آمار و ابزار اندازه‌گیری شفاف و به‌روز داشته باشیم، نمی‌توانیم بازار را مدیریت کنیم.

نظام بازار براساس تقاضاست و اگر به‌هر دلیلی تقاضایی در بازار پاسخ داده نشود، خلأ ایجاد می‌کند و کالا به‌شکل قاچاق به رفع آن نیاز می‌پردازد؛ از این‌رو ضرورت دارد ابزار کنترلی گمرک را اصلاح کنیم؛ نظام تعرفه، برندهایی که به رسمیت می‌شناسیم، نشان‌های تجاری شناسنامه‌دار از جمله مواردی است که باید اصلاح و اجرایی شوند. وقتی چنین کنترلی وجود ندارد خروجی چیست؟

اینکه هر روز یک آیین‌نامه صادر شود. امروز یک بخشنامه می‌آید که بخشنامه دیروز را نقض می‌کند و فردا دوباره بخشنامه‌ای دیگر آیین‌نامه امروز را به چالش می‌کشد. یک نهاد می‌گوید این بخشنامه برای تسهیل واردات قطعات بوده و سازمانی دیگر در دفاع از بخشنامه‌اش می‌گوید برای کنترل واردات قطعات صادر شده است.

این امر هم ناشی از این است که همه از یک پنجره واحد به مشکلات نگاه نمی‌کنند. ابزار کنترلی و اندازه‌گیری همه این نهادها و سازمان‌ها یکسان نیست. خیلی ساده است وقتی در سیستمی، داده غلط باشد، خروجی هم اشتباه خواهد بود؛ بنابراین یک نظام اندازه‌گیری واحد که همه به آن ارجاع و اتکا کنند، وجود ندارد.

آگهی تغییرات موسسه انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن به شماره ثبت ۱۵۱۳۴ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۵۶۰۵۴۰ به استناد صورتجلسه هیئت مدیره مورخ ۱۳۹۹.۰۴.۱۷ تصمیمات ذیل اتخاذ شد : حسین حمید زاده به کدملی ۰۰۴۳۴۵۱۲۹۲ بعنوان نایب رئیس هیئت مدیره برای بقیه مدت تصدی انتخاب گردید.
سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۰۸۱۵۲۹)

سازمان آگهی ها
۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

گمرک گلوگاه تولید

گمرک مقصر یا مجری؟

مشکلات گمرک زیر پوست معدن

ممیزی عملکرد بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی ایمیدرو برگزار شد

گل‌گهر بیشترین امتیاز را کسب کرد

رشد ۱۱۳ درصدی عملکرد HSEE «کگل»

در مراسمی با حضور وجیه‌الله جعفری، رئیس هیات‌عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، برگزیدگان چهارمین دوره ممیزی عملکرد HSEE ایمیدرو در ۲ سطح «عملکرد خوب» و «افزایش سطح امتیاز نسبت به سال قبل» معرفی شدند. به گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، سازمان ایمیدرو به‌منظور ارتقای سطح HSEE شرکت‌های تابعه سازمان، ممیزی معادن و صنایع معدنی ایران را به‌صورت سالانه در دستور کار خود قرار داده است. در چهارمین دوره ممیزی HSEE شرکت‌های تابعه سازمان، شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر با حمایت مدیران ارشد سازمان و مشارکت کارکنان مجتمع و شرکت‌های همکار موفق به کسب بالاترین نمره در بین کلیه معادن و صنایع معدنی کشور شد. در این ممیزی واحدهای بهداشت، محیط‌زیست، ایمنی، آتش‌نشانی و اورژانس در ۳۶ بخش توسط ممیزان ارشد سازمان مورد ارزیابی قرار گرفتند. گفتنی است شرکت گل‌گهر نسبت به سال قبل ۱۱۳ درصد رشد عملکرد داشته است.

بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی

رئیس هیات عامل ایمیدرو، در این مراسم که به‌شکل ویدئوکنفرانس برگزار شد، پیاده‌سازی نگاه سیستمی، تعیین استراتژی‌های به‌روز مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی و همچنین ارتقا و توانمندسازی را از راهبردهای این سازمان در تحقق چشم‌انداز «هدف صفر» در حوزه بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی در بخش معدن و صنایع معدنی اعلام کرد. وجیه الله‌جعفری در همایش چهارمین دوره ممیزی بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی افزود: برای ارتقای این حوزه در گام نخست باید نگاه سیستمی را مورد توجه قرار دهیم. برای تحقق این مهم با تعریف نقش‌ها برای فعالان حوزه HSEE مسیر پایش برنامه‌ها هموار خواهد شد. رئیس

عکس: صداوسیما

هیات عامل ایمیدرو گفت: به‌طور حتم نگاه سیستمی، اصلاح ساختار را نیز به همراه خواهد داشت تا سیستم به‌درستی عمل کند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت فرهنگ‌سازی و افزایش مشارکت کارکنان به‌صورت عملی را لازمه اثربخشی HSEE در حوزه معدن و صنایع معدنی دانست و گفت: ارتقای سطح دانش و مهارت نیروی انسانی از دیگر اولویت‌های ما است که با ارتقای آموزش و بررسی بازخورد آن در برنامه‌های ممیزی می‌توان تاثیر آن را در سطح عملکرد بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی واحدها بررسی کرد. جعفری گفت: HSEE باید دغدغه مدیران واحدها شود و در کنار افزایش تولید، کلیه مسائل سیستمی این حوزه نیز موردتوجه مدیران قرار گیرد و همچنین با بررسی سطح عملکرد واحدها در ۲ بخش تولید و HSEE مدیران واحدهای برتر و موفق مورد تشویق قرار گیرند. وی افزود: مدیران واحدها باید پاسخگوی عملکرد مجموعه خود در مسائل ایمنی باشند. همچنین مدیران در جهت کاهش تعداد حوادث و به صفر رساندن حوادث شدید باید اقدامات لازم را برنامه‌ریزی و اجرا و از برنامه‌های مدیریت‌های بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی واحدشان حمایت کنند. رئیس هیات عامل ایمیدرو گفت: ایجاد یک برنامه نرم‌افزاری یکپارچه حوزه سیستم HSEE و پایش آنلاین عملکرد برنامه‌های مرتبط از ضروریات و اقدامات اساسی است که باید در این سازمان پیاده‌سازی و اجرا شود. وی با اشاره به نقش ایمیدرو در حمایت از بخش معادن و صنایع معدنی عنوان کرد: ایمیدرو ضمن ارتقای سطح HSEE واحدهای تحت پوشش، نقش مهم و موثری در حمایت از ارتقای سطح HSEE بخش خصوصی دارد که این مهم در شمار برنامه‌های ما قرار دارد.

رشد ۵۱ درصدی عملکرد

رئیس هیات عامل ایمیدرو اعلام کرد: متوسط امتیاز واحدهای ممیزی در سال ۹۸، به ۲۵۴ رسیده که فراتر از هدف برنامه‌ریزی‌شده (رشد ۲۰ درصد) بوده و در این زمینه رشد ۲۴ درصدی داشته‌ایم. جعفری افزود: از ابتدای شروع برنامه ممیزی عملکرد بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی واحدهای تابعه (سال ۹۵) تاکنون این رشد به ۵۱ درصد رسیده است.

ممیزی در شرایط کرونا

به‌دلیل همه‌گیری ویروس کرونا در سال جاری برنامه ممیزی امسال مجازی برگزار شد. به این ترتیب که ابتدا همه واحدها نسبت به تکمیل فرم‌های خودارزیابی ممیزی اقدام کردند و سپس با استفاده از فایل‌های خودارزیابی و مستندات ارسالی برنامه مجازی ممیزی ۴۴ واحد تحت پوشش سازمان، توسط کارشناسان مدیریت HSEE سازمان، طی ۲ ماه کاری برگزار شد. پس از اتمام برنامه ممیزی، گزارش‌های ممیزی تا ۵ آذر تهیه و برای واحدهای ممیزی‌شده ارسال و همچنین برنامه‌های بهبود عملکرد واحدها تا ۲۰ آذر دریافت شد. در نهایت برنامه‌ها دریافت، بررسی و موارد نیازمند اصلاح به برخی واحدها اعلام شد. ارزیابی عملکرد واحدها به این صورت است که برای کل دستورالعمل، ۵۰۰ امتیاز در نظر گرفته شد که ۴۵۰ امتیاز مربوط به ۲۵ بخش دستورالعمل و ۵۰ امتیاز تشویقی است.

گل‌گهر بیشترین امتیاز را گرفت

گفتنی است در مراسم این دوره به ترتیب شرکت‌های معدنی و صنعتی گل‌گهر، آلومینای ایران، گوهر پویش گام (بهره‌بردار معدن شماره ۲)، توسعه فرآوری ماهان سیرجان (بهره‌بردار معدن شماره ۵)، فولاد زرند ایرانیان (بهره‌بردار مجتمع کک‌سازی و پالایش قطران زرند)، معدنی و صنعتی چادرملو (بهره‌بردار معدن سنگ آهن)، فولاد نی‌ریز، فولاد سبزوار، مجتمع انگوران، منطقه اقتصادی خلیج‌فارس و مجتمع فروکروم جغتای بیشترین امتیاز را کسب و در جایگاه «سطح خوب» قرار گرفتند. به این ترتیب شرکت معدنی و صنعتی گهر بیشترین امتیاز را دریافت کرد و در جایگاه نخست قرار گرفت.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

در چهارمین دوره ممیزی HSEE شرکت‌های تابعه ایمیدرو، شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر موفق به کسب بالاترین نمره در بین کلیه معادن و صنایع معدنی کشور شد

بین‌الملل

زنگ خطر برای بزرگ‌ترین معادن جهان

افزایش شیوع ویروس کرونا، بزرگ‌ترین معادن جهان در امریکای لاتین را در معرض خطر قرار داده است. تصمیم به تعطیلی کارخانه‌های چینی پس از سال نو میلادی که از معادن بزرگ برزیل و شیلی تغذیه می‌کنند، در ابتدای سال ۲۰۲۰ مشکلاتی را به‌وجود آورد اما اکنون، بازگشت چین به کار و شیوع ویروس کرونا در امریکای لاتین، نگرانی‌ها از تقاضا را به عرضه تغییر داده است.

حمل‌ونقل سنگ آهن Vale SA هفته گذشته با ترس و وحشت همراه بود، زیرا آنها مجبور شدند دادستان‌های برزیل را از بستن مجتمعی که یک‌دهم بازده محصولات‌شان را تشکیل می‌داد، منصرف کنند.

به گزارش ایراسین، اتحادیه صنفی مس کودکلو نیز گفته اعضا نگران هستند شیوع ویروس هنوز هم مشکل‌ساز باشد، این در حالی است که زنگ هشدار شیوع ویروس کرونا در امریکای لاتین دوباره به گوش می‌رسد.

از سوی دیگر، تقاضای چین بهبود می‌یابد و بازارها ثبات پیدا می‌کنند. شیلی صادرکننده برتر مس است. استراتژیست ارشد کالاها در ING Bank، در لندن گفته مشکلات کووید ۱۹ عرصه معدن در امریکای لاتین هنوز به پایان نرسیده است.

تاکنون، معادن بزرگ مانند واله و کودلکو توانسته‌اند باوجود شیوع بیماری همچنان فعالیت کنند و با اتخاذ تدابیر ایمنی بدون توقف به تولید ادامه دهند. اکنون معادن دیگر منطقه که بسته شده بودند، بازگشایی شده‌اند.

نوبت اول

«آگهی فراخوان»

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

با اطمینان بسازند

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت دریافت اسناد	مهلت ارائه پیشنهاد
۱	تجدید مناقصه بین‌المللی	۹۹۰۰۸۰۵	مواد نسوز دریچه کشویی تاندیش ایستگاه ریخته‌گری ۳	۹۹/۱۱/۰۶	۹۹/۱۱/۰۸
۲	مناقصه	۹۹۰۲۸۳۲R۱	خرید ۴ ردیف گریس صنعتی	۹۹/۱۱/۱۱	۹۹/۱۱/۲۰

ضمناً لیست استعلام‌های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس **ذیل** درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲- جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس **www.esfahansteel.ir** مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۶ **روابط عمومی ذوب‌آهن اصفهان**

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شرکت آلومینای ایران (I.A.C) (سهام خاص)

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **WWW.setadiran.ir** انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	انجام عملیات افزایش بنای ساختمان‌های مورد نیاز شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۵۹

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: از مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۰۶** لغایت مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۱۵** می‌باشد.

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۲۶** می‌باشد.

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت **۱۱:۰۰** مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۲۸** می‌باشد.

اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره تلفن: **۳۲۶۰۴۰۶۷ - ۰۵۸** و فکس **۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷** پست الکترونیک: **Info@iranAlumina.ir** آدرس اینترنتی: **WWW.IranAlumina.ir**

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۶ **روابط عمومی شرکت آلومینای ایران**

نوبت دوم

آگهی فراخوان عمومی

شناسایی و پیش ارزیابی شرکت‌های تامین کننده انرژی

شماره فراخوان: ۹۹/۶۳۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۱

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران (I.A.C) (سهام خاص)

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد نسبت به شناسایی و پیش ارزیابی شرکت‌ها و تامین‌کنندگان واجد صلاحیت جهت خرید ۶۵ مگاوات توان اکتیو پایه و حداکثر ۷۵ مگاوات توان اکتیو متغیر؛ با سطح ولتاژ ۱۳۲ کیلو ولت اقدام نماید. بدینوسیله از کلیه شرکت‌های واجد شرایط و مورد تایید توانیر و مدیریت شبکه برق ایران، دعوت به عمل می‌آید حداکثر ظرف مدت ۳ هفته از تاریخ چاپ نوبت دوم آگهی، تمایل خود را به‌صورت مکتوب همراه با تصویر اسناد و مدارک ذیل به آدرس دبیرخانه شرکت آلومینای ایران واقع در *استان خراسان شمالی: شهرستان جاجرم – کیلومتر ۷ جاده سنخواست – شرکت آلومینای ایران* ارسال نمایند.

اسناد و مدارک:

۱- درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع فراخوان. (ذکر شماره تماس تلفن ثابت و همراه و ایمیل الزامی است)

۲- مدارک ثبتی. (شماره ثبت، کد اقتصادی، شناسه ملی، گواهی ثبت، گواهی آخرین تغییرات و...)

۳- گواهی‌های مجوز فروش توانیر و یا برق منطقه‌ای.

۴- مجوز فروش میزان انرژی

۵- رزومه، سوابق و نمونه قراردادهای انجام‌شده با موضوع فوق‌الذکر. (سوابق و رزومه‌های ارسالی می‌بایست مربوط به سال ۱۳۹۴ تاکنون و با موضوع مرتبط باشند.)

۶- گواهی اعلام رضایت کارفرمایان قبلی درخصوص انجام خدمات فوق‌الذکر.

۷- مدارک و مستندات توان مالی.

توضیحات:

۱- محل شرکت آلومینای ایران: استان خراسان شمالی، شهرستان جاجرم

۲- موضوع مدارک ثبتی پیمانکار حتماً باید در رابطه با موضوع آگهی باشد.

۳- ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.

۴- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره **۰۵۸۳۲۶۰۵۳۴۸ - ۰۵۸۳۲۶۰۴۳۲۰** تماس حاصل نمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ **کمیسیون معاملات شرکت آلومینای ایران**

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی شماره ۹۹/۷/ش

عنوان مناقصه: حفظ و نگهداری فضای سبز شهرک صنعتی کاسپین

۱ - **نام و نشانی مناقصه‌گزار:** شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین کیلومتر ۲۵ اتوبان قزوین – تهران، تلفن تماس **۰۲۸-۳۲۸۴۸۱۱۲**

۲- **نوع مناقصه:** مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

۳ - **محل خرید اسناد و تسلیم پیشنهادات:** دبیر خانه شرکت خدماتی، واریز مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال به شماره حساب ۲۱۵۲۰۴۸۵۹۱ نزد بانک تجارت شعبه کاسپین به نام شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین

۴ - **مهلت خرید اسناد:** از روز **دوشنبه** مورخ **۹۹/۱۱/۰۶** تا روز **یکشنبه** مورخ **۹۹/۱۱/۱۲**

۵- **مهلت تسلیم پیشنهادات:** تا پایان وقت اداری روز **سه‌شنبه** مورخ **۹۹/۱۱/۱۴**

۶ - **تاریخ و محل گشایش پیشنهادات:** دفتر شرکت خدماتی کاسپین ساعت **۱۴** روز **چهارشنبه** مورخ **۹۹/۱۱/۱۵**

۷ - **مبلغ برآورد اولیه:** ۴۶۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

۸ - **مدت قرارداد:** ۱۲ ماه

۹ - **محل پروژه:** شهرک صنعتی کاسپین واقع در کیلومتر ۲۵ اتوبان قزوین – تهران

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۶ **روابط عمومی شرکت خدماتی شهرک صنعتی کاسپین**

خبر

توانایی صادرات ۶ میلیارد دلار فولاد را داریم

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد اظهار کرد: باید به ترویج صادرات فکر کنیم، ما می‌توانیم در سال ۶ میلیارد دلار صادرات فولاد داشته باشیم اما ۵۰ درصد از آن امسال محقق شد. از اتاق بازرگانی می‌خواهیم که در این مورد از صنعت فولاد حمایت کند.

به گزارش ایلنا، رسول خلیفه‌سلطان در نشست هیات‌نمایندگان اتاق بازرگانی تهران اظهار کرد: متاسفانه شاهد این هستیم که هر تحول در اقتصاد کشور انجام می‌شود در دل خود تضاد ایجاد می‌کند. ما کشور مهم تولیدکننده فولاد هستیم، پیش از ما کشورهای پهناوری مانند چین، امریکا، روسیه، هند و کشورهای صنعتی مانند ژاپن و آلمان قرار دارند ولی ما انگلیس و ایتالیا را پشت سر گذاشته‌ایم. وی افزود: قله فناوری در حوزه فولاد برای ما به معنای تولید شمش و اسلب و همین‌طور آهن اسفنجی است که ما این محصولات را به عنوان فولاد میانی تولید می‌کنیم. اما متاسفانه هنوز شنیده می‌شود که فولاد خام تولید می‌شود درحالی‌که حدود ۹۳ درصد ارزش‌افزوده را تولید می‌کنیم و با این میزان ارزش‌افزوده نمی‌توان گفت فولاد خام تولید می‌شود.

دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد همچنین افزود: کشش صادراتی برای شمش و اسلب، آهن اسفنجی و همینطور صفحه فولادی در بازار جهانی وجود دارد اما برای میلگرد تولیدی کشش صادراتی نداریم. اگر ۳ میلیون تن صادرات برای میلگرد وجود داشته باشد برای شمش و اسلب ۱۰ میلیون تن است. خلیفه سلطان تصریح کرد: وقتی قانونی وضع می‌شود باید برای یک‌سری از صنایع باشد. برای مثال گفته شود برای صنایعی که از قیمت‌گذاری آزاد هستند این قوانین وجود دارد اما نباید این‌طور باشد که فقط درباره فولاد قانون‌گذاری باشد. باید به ترویج صادرات فکر کنیم، ما می‌توانیم در سال ۶ میلیارد دلار صادرات فولاد داشته باشیم اما ۵۰ درصد از آن امسال محقق شد. از اتاق بازرگانی می‌خواهیم که در این زمینه از صنعت فولاد حمایت کند.

تجارت آسان، الزام توسعه صنایع معدنی

گمرک، گلوگاه تولید

در دنیای کنونی با توجه به توسعه تجارت بین‌المللی و الزامات حاکم بر این روابط، گمرک نقش ویژه‌ای یافته است. گمرک گلوگاه ورود و خروج کالا به شمار می‌رود. بدین ترتیب بسیاری از سیاست‌های اقتصادی کشور در حوزه تجارت بین‌المللی از طریق گمرک اجرایی می‌شود. در چنین شرایطی از متولیان این سازمان انتظار می‌رود با ایجاد تسهیلات مناسب در چارچوب قوانین و مقررات، حذف تشریفات، افزایش کیفیت خدمات گمرکی و ارتقای کارآیی نظام گمرکی و بازرگانی کشور زمینه توسعه اقتصادی را فراهم کنند.

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

تجارت را دشوارتر نکنید

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: فعالان صنایع معدنی برای تداوم فعالیت خود نیازمند واردات مواد اولیه و تجهیزات هستند. در مواردی بخشی از نیاز این صنایع در داخل کشور تامین می‌شود اما کفاف نیاز کامل آنها را نمی‌دهد. درحال‌حاضر تجارت خارجی به دلیل شرایط تحریمی با چالش‌های بسیاری همراه است. درنتیجه، صاحبان صنایع با چالش‌های بسیاری اقدام به واردات کالاهای مورد نیاز خود می‌کنند اما به دلایل گوناگون اجازه ترخیص از گمرکات را پیدا نمی‌کنند. از دیگر چالش‌های اساسی میان تولیدکنندگان و گمرک باید به اختصاص ارز نیمایی، ثبت سفارش و نبود امکان ترخیص و رسوب و دپوی کالاها اشاره کرد که موجب می‌شود نظام تولیدی صنایع یادشده در سال جهش تولید، با مشکلات گوناگونی روبه‌رو شوند.

سعید برزگر

کندی نظام تولید

وی در ادامه بزرگ‌ترین چالشی که زمینه ممنوعیت ترخیص نشدن کالاها از گمرک را فراهم می‌کند، تخصیص نیافتن یا تخصیص دیرهنگام ارز ازسوی بانک مرکزی دانست و گفت: در چنین شرایطی انتقال اسناد به صاحب ایرانی کالا انجام نمی‌شود. این موضوع درباره کالاهای اساسی و همین‌طور برخی مواد اولیه صنایع، دارای حساسیت بیشتری است. درنتیجه، از متولیان امر در وزارت صنعت، معدن و تجارت، گمرک و بانک مرکزی انتظار می‌رود تسهیلات جدیدی برای بنگاه‌های اقتصادی درگیر موضوعات مرتبط درنظر گرفته شود.

این کارشناس صنایع خاطرنشان کرد: تداوم روند یادشده و عملیاتی نشدن سریع تصمیمات اتخاذی در امور ترخیص گمرکی زمینه کندی نظام تولید را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی چالش فعالان صنایع بیش از پیش افزایش می‌یابد.

رضا شهرستانی

وی در ادامه نیمه‌وقت کار کردن برخی گمرکات مرزی به دلیل همه‌گیری ویروس کووید ۱۹، نبود تجهیزات کافی در گمرکات مرزی و نیز تعطیل بودن گمرک تهران در روزهای پنجشنبه را از دیگر چالش‌های اساسی فعالان صنعتی با گمرک دانست. در همین حال، پیوسته شاهد هستیم که بدون هماهنگی و اطلاع‌رسانی قبلی ضمن تصویب یک بخشنامه غیرکارشناسی، صادرات متوقف می‌شود. بدون تردید این دست اقدامات آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به توسعه صادرات کشور وارد می‌کند. بنابراین، از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود با افزایش زمان فعالیت گمرکات و پرهیز از صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه و همچنین نظرخواهی از فعالان بخش خصوصی زمینه رفع چالش‌های یادشده را فراهم کنند.

راهکارهایی برای رفع چالش

برزگر در پایان تاکید کرد: چندی پیش نمایندگان مجلس شورای اسلامی جلساتی را با وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره موضوع چالش‌های واردات و صادرات برگزار کردند. بدین ترتیب مقرر شد با اجرای راهکارهایی چون تشکیل اتاق تهاتری مرکزی کالا با کالا در وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت نظارت دقیق بر عملیات واردات در برابر صادرات بدون نیاز به تبادل ارز برای کالاهای اساسی و مواد اولیه، عملیاتی شدن فرآیند واردات در مقابل صادرات و نیز امکان عرضه منابع صادرکنندگان در بازار سنا به‌جای نرخ نیمایی، ایفای نقش صنعت، معدن و تجارت در تعیین ثبت سفارشات، مصارف ارزی و مدیریت بخش واردات بخشی از چالش‌های فعالان صنعتی برطرف شود. امیدواریم با اجرایی شدن موارد یادشده، مشکلاتی مانند تخصیص منابع ارزی واردکنندگان برطرف و در نهایت رسوب و دپوی کالا در گمرکات کاهش یابد.

دردسرهای گمرکی

رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: تولیدکنندگان فولاد و فعالان این صنعت در فرآیند انتقال ارز با چالش‌هایی روبه‌رو هستند و این مشکلات بر روند تعامل آنها با گمرک اثرگذار است.

وی افزود: مشکل اساسی از محدودیت‌های کشور در تامین ارز نشأت می‌گیرد. با توجه به افت قابل‌توجه درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام، با مشکل دپو کالاهای وارداتی در گمرک روبه‌رو هستیم، چراکه در چنین شرایطی متولیان امر نمی‌توانند ارز مورد نیاز تولیدکنندگان برای تامین قطعات و تجهیزات را تامین کنند و محصولات وارداتی در گمرک می‌مانند، یعنی با مشکل دپو گمرکی روبه‌رو می‌شویم. در همین حال باید خاطرنشان کرد که برخی محصولات وارداتی عمر مفیدی دارند که ممکن است در این فرآیند به پایان برسد. این عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد در ادامه گفت: بدون تردید تداوم این روند به منزله توقف فعالیت واحدهای تولیدی یا ادامه کار با حداقل ظرفیت خواهد بود. بر همین اساس، نیز در مواردی این فعالان صنعتی ناچار هستند برای جلوگیری از توقف خط تولید خود، مواد اولیه را به صورت آزاد وارد کنند.

شهرستانی در پایان افزود: سیاست‌های مرتبط با حوزه تجارت خارجی، میان نهادهای مختلف مشترک است. در چنین شرایطی این هم‌پوشانی‌ها مشکل‌ساز است. یعنی در سایه ناهماهنگی میان نهادهای مختلف، چالش‌های اساسی در این حوزه ایجاد می‌شود که به روند فعالیت تولیدکنندگان آسیب وارد می‌کند.

سخن پایانی

از مجموع موارد یادشده این‌طور برداشت می‌شود که تسهیل تجارت زمینه توسعه صنایع را فراهم می‌کند و بدین ترتیب باید مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد. گمرک به‌عنوان گلوگاه ورود و خروج کالا نقشی اثرگذار در توسعه تجارت بین‌المللی را برعهده دارد. بسیاری از فعالان اقتصادی در ارتباطات گمرکی خود با مشکلاتی روبه‌رو هستند، درنتیجه رفع این دست چالش‌ها زمینه بهبود شرایط تولید را فراهم می‌کند.

آگهی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک	مدیریت مرتبط
۱	مناقصه	۴۸۵۱۸۲۸۵	تامین و راه‌اندازی یک دستگاه آنالایزر آزمایشگاهی اندازه‌گیری هیدروژن فولاد	۱۳۹۹/۱۱/۱۴	خرید مواد مصرفی
۲	مناقصه	۴۸۵۲۱۱۶۴	خرید ۱۸ حلقه تایرتیوبلس رادیال سیمی سایز ۲۹,۵ آر ۲۵	۱۳۹۹/۱۱/۱۸	خرید مواد مصرفی

مناقصات و مزایدات: جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir لینک مناقصات و مزایدات بخش خرید و تأمین‌کنندگان مراجعه و طبق راهنمای موجود، نسبت به انتخاب مناقصه مورد نظر از طریق سیستم ارتباط با تأمین‌کنندگان (SRM) اقدام نمائید.

سایر فراخوان‌ها: جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir بخش اطلاعیه‌ها، فراخوان مربوطه مراجعه بفرمایید.

کد آگهی: ۹۹۱۵۸

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

آگهی تجدید مناقصه عمومی

نوبت اول

«یک‌مرحله‌ای شماره: ۵۲۴۱۰۶۸۵»

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: تجدید مناقصه ساخت و نصب پله (عمودی و افقی)، استند و پاگرد فلزی
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۲۴ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت www.ksc.ir منوی مدیریت خرید و تامین‌کنندگان، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از ارائه گواهی صلاحیت ایمنی اداره کار و تائید واحد ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۱ به مدت دو روز در قبال ارائه اصل رسید واریز مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) در وجه شرکت فولاد خوزستان
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۵
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
شماره حساب واریز وجه:
الف) حساب سپهر ۰۱۰۰۳۰۴۴۵۳۰۰۱ بانک صادرات شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۳۸۸۲
ب) حساب سیبا ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ بانک ملی شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۶۵۳۲
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۰۶۱-۳۲۱۳-۶۴۱۲
ایمیل: M.ADHAMI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۶

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای شماره ۹۹/۱۶ همراه با ارزیابی کیفی

نوبت اول
شماره مجوز: ۱۳۹۹.۶۲۵۱

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری (سهامی خاص) شماره ثبت: ۵۵۰۰

۱- مناقصه‌گزار: شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری
۲- موضوع مناقصه: اجرای عملیات زیرسازی و آسفالت راه دسترسی به ایستگاه‌های شهرستان‌های فارسان و کوهرنگ
۳- شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری در نظر دارد: مناقصه موضوع فوق را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم به ذکر است کد فراخوان در پایگاه ملی مناقصات ۳۶۵۰۸۲۳۴ می‌باشد.
۴- تاریخ انتشار مناقصه در سامانه: ساعت ۱۲ روز شنبه تاریخ ۹۹/۱۱/۰۴ می‌باشد.
۵- مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: تا ساعت ۱۸ روز دوشنبه تاریخ ۹۹/۱۱/۰۶ می‌باشد.
۶- مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: تا ساعت ۱۸ روز دوشنبه تاریخ ۹۹/۱۱/۲۰ می‌باشد.
۷- تاریخ بازگشایی پاکت ارزیابی مناقصه: ساعت ۸ صبح روز سه‌شنبه تاریخ ۹۹/۱۱/۲۱
۸- تاریخ بازگشایی پاکت پیشنهاد: ساعت ۱۰ صبح روز شنبه تاریخ ۹۹/۱۱/۲۵
۹- نوع و مبلغ تضمین فرایند ارجاع کار: یکی از تضامین معتبر در آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی مصوبه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات محترم وزیران به مبلغ ۵۳۶,۰۰۰,۰۰۰ (پانصد و سی و شش میلیون) ریال می‌باشد.
اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: آدرس شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری واقع در شهرکرد - خیابان فارابی شمالی به شماره تلفن ۴-۳۳۳۳۹۰۰۲-۰۳۸ (داخلی ۲۰۸۱)

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۰۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۰۵

روابط عمومی شرکت گاز استان چهارمحال و بختیاری

آگهی مزایده شماره ۹۹/۳/ز

فروش ۶۵،۰۰۰ تن نرمه و ضایعات گندله سنگ آهن

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر (سهامی‌عام) در نظر دارد "شصت‌وپنج هزار تن نرمه و ضایعات گندله سنگ‌آهن با عیار ۶۵٪" را از اسکله شهید رجایی بندرعباس با شرایط تحویل FOB و از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مزایده به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند. آنالیز فیزیکی و شیمیایی محصول تولیدی در اسناد موجود می‌باشد. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز سه‌شنبه مورخ ۹۹/۱۱/۱۴ در محل دبیرخانه دفتر مرکزی این شرکت واقع در تهران- خیابان دکتر فاطمی- پلاک ۲۷۳ (روبروی هتل لاله) می‌باشد. تاریخ بازگشایی پاکات رأس ساعت ۱۱ مورخ ۹۹/۱۱/۱۵ در محل دفتر مرکزی این شرکت مقرر شده است. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.

مدیریت قراردادها و معاملات
شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

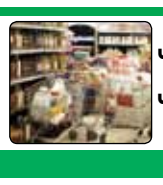
آگهی فقدان سند مالکیت

مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۵

آقای حسن مهرخیز ولایتاً از طرف محمدنیما مهرخیز (مالک) با تسلیم دو برگ استشهاد محلی مصدق به مهر دفتر خانه ۳۰ همدان برابر وارده شماره ۹۹/۲۲۲۶۵- ۹۹/۰۶/۲۵ مدعی است که سند مالکیت ششدانگ پلاک باقیمانده ۸۲۳۷ فرعی از ده اصلی واقع در حومه / بخش یک همدان به شماره مسلسل ۱۹۲۷۹۸ سری الف ۳۲ ذیل ثبت ۷۲۸۹۰ دفتر ۴۶۷ صفحه ۵۳ به علت نامعلوم مفقود گردیده و برابر سند رهنی ۱۴۳۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۴ دفترخانه ۲۴ همدان نزد بانک مسکن در رهن است لذا به استناد تبصره الحاقی به ماده ۱۲۰ آیین‌نامه قانون ثبت بدین‌وسیله آگهی می‌شود تا هر کسی مدعی انجام معامله و یا وجود سند مالکیت نزد خود می‌باشد از تاریخ انتشار این آگهی طی مدت ۱۰ روز به اداره ثبت اسناد و املاک مراجعه و ضمن ارائه اصل سند مالکیت و یا سند معامله، اعتراض خود را کتباً تسلیم نماید در صورت انقضاء مدت واخواهی و ترسیدن اعتراض و یا در صورت اعتراض چنانچه اصل سند مالکیت ارائه نگردد سند مالکیت المثنی به نام متقاضی صادر و تسلیم خواهد شد. مراتب براساس آخرین اطلاعات سیستم جامع املاک تهیه و گزارش شده است.

رضا شیرخانی‌خرم
سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک منطقه ۱ شهرستان همدان

گسترش تجارت
همراه تجارت
شنبه
۴ بهمن ۱۳۹۹
۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
۲۳ ژانویه ۲۰۲۰
شماره ۱۷۱۳
پیاپی ۳۰۳۱

شکاف عمیق بین گمرک و بازار مصرف

آنچه درباره رویدادهای ترکیبی نمی‌دانیم

هیچ گمرکی به اندازه یزد با صادرات تعامل ندارد

www.Tejaratdaily.com

نگاهی به نقش گمرک کشور در کنترل قاچاق کالا

چرا قاچاق پرزور است؟

گمرک کشور به تایید بسیاری از فعالان اقتصادی در سال‌های اخیر تلاش فراوانی برای بهبود روند واردات و صادرات کرده است و حتی در چند نوبت در یک سال گذشته پیشنهادها و طرح‌هایی را برای ایجاد تسهیلات در روند ترخیص کالا و رفع مشکلات بازرگانان به دولت ارائه داده است. اما با این حال، هنوز هم شاهد هستیم که تاجران ایرانی در حوزه واردات و صادرات از گمرک به‌عنوان یک گلوگاه در روند تجارت یاد می‌کنند و معتقدند که سیاست‌های حاکم بر این نهاد، باعث شده تا روند بسیاری از مبادلات تجاری کشور از مسیر معمول خود خارج شود و پدیده‌هایی مانند قاچاق در تجارت کشور شکل گرفته و تقویت شود. با توجه به این موارد، در آستانه روز جهانی گمرک، در گزارش این شماره همشهری، به بررسی نقش گمرک کشور در تجارت و سامان‌دهی مواردی مثل قاچاق کالا می‌پردازیم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

عکس: همشهری

کارشناسان اقتصاد کشور سال‌هاست که برای مبادلات تجاری و مشکلات موجود در این عرصه لزوم ایجاد پنجره واحد را گوشزد می‌کنند اما گویا قرار نیست شنونده‌ای برای این پیشنهاد وجود داشته باشد

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

گمرک فقط یک تکه از پازل است

رضا گلی، مدیرکل مرکز مبارزه با جرایم سازمان‌یافته گمرک کشور: در نگاه کلی گمرک کشور یک نهاد با ساختارهای بین‌المللی است که در چاچوب‌های سازمان جهانی گمرک یا WCO فعالیت می‌کند و به همین دلیل نیز مقررات گمرک کشور تابع دستورالعمل‌های جهانی این سازمان است.

سازمان گمرک کشور پیشینه به‌نسبت زیادی دارد و تاسیس آن به سال ۱۳۳۷ خورشیدی می‌رسد؛ یعنی ما پیش از بسیاری کشورها، در کشور خود دارای ساختار گمرکی بوده‌ایم. همچنین از اسفند ۱۳۸۹ به عضویت «کنوانسیون تجدیدنظرشده کیوتو» یا همان «کنوانسیون ساده و هماهنگ‌سازی رویه‌های گمرکی» درآمده‌ایم که مبنای آن ساده و روان‌سازی رویه‌های گمرکی بوده است.

درواقع مسیری که تجارت جهانی و اجزای مختلف آن از جمله گمرک در آن قرار دارد، به سمت تسهیل، ساده‌سازی و یکی‌شدن فرآیندها حرکت می‌کند و گمرکات نیز به‌عنوان یکی از حلقه‌های این زنجیر در همین مسیر قرار دارند.

این موضوع درباره گمرک کشور ما نیز باید صدق کند و تمام فعالیت‌ها باید معطوف بر این باشد که هزینه‌ها تا حد ممکن کاهش یابد و در این موضوع هم مصرف‌کننده و هم تولیدکننده بهره‌مند شوند تا بازار رقابتی شکل بگیرد و این امر به توسعه اقتصادی و شکوفایی در این حوزه بینجامد.

البته اگر از مفاهیم کلی و اهداف کلان تعریف‌شده برای گمرک بگذریم، می‌بینیم که با وجود این دیدگاه کلی، متاسفانه گاهی مسئله تسهیل در فرآیندهای گمرک کشور مغفول می‌ماند که این موضوع می‌تواند به شکل‌گیری انگیزه‌های جرایمی مثل قاچاق دامن بزند.

نظام اداری و بروکراسی‌ها در این حوزه گاهی آنقدر پیچیده و مشکل‌زا می‌شود که تسهیل در انجام این فرآیند که باید جزو اولویت‌های گمرک باشد، در عمل، به حاشیه رانده شده و کمرنگ می‌شود. بسیاری از واردکنندگان و بازرگانان ما در این شرایط گاهی به حدی زیر فشار قرار می‌گیرند که از خیر عبور از این هفت‌خوان می‌گذرند و خواه‌ناخواه به سوی تامین کالای خود از مسیرهای غیرقانونی و قاچاق گرایش پیدا می‌کنند.

در حقیقت این رویه و اهرم فشار بر فعالان تجاری کشور تا حدی پیش می‌رود که آنها ریسک قاچاق را می‌پذیرند و علاوه‌بر آثار و پیامدهای فردی، کشور و دولت را نیز از کسب درآمدهای حاصل از تبادلات مرزی و برقراری یک شرایط متعارف محروم می‌کند.

البته اینکه انگشت اتهام در این موارد به سوی گمرک گرفته شود نیز چندان درست نیست زیرا این سازمان فقط مجری اعمال مقررات و سیاست‌های دولت و نهادهای ذی‌ربط برای واردات و صادرات است اما متاسفانه هنوز هم بسیاری گمرک را تنها به دلیل اینکه آخرین حلقه این زنجیر است، در مواردی مثل رسوب کالاها در مبادی ورودی کشور مقصر می‌دانند.

برخلاف نظر این عده، اگر نگاهی به فعالیت‌های سازمان گمرک کشور بیندازیم، می‌بینیم که در این سال‌ها این نهاد، حتی فراتر از وظایف خود برای ایجاد تسهیل در مبادلات تجاری نقش داشته و برای جلوگیری از مشکلاتی مانند رسوب کالا پیشنهادهایی نیز داده است.

مشکل اصلی ما در فرآیندهای گمرکی کشور، بی‌ثباتی در قوانین، دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌هاست که موجب از بین رفتن ثبات در روند مبادلات تجاری می‌شود.

در این وضعیت واردکننده یا صادرکننده نمی‌داند که فعالیت خود را چگونه سازماندهی کند و برای آن برنامه‌ریزی بلندمدت انجام دهد زیرا ممکن است با یک دستورالعمل خلق‌الساعه، این فرآیند به کلی تغییر مسیر دهد.

به نظر می‌رسد که حتی اگر یک دستورالعمل سختگیرانه اما باثبات بر این حوزه حاکم باشد، بهتر از این است که این دستورالعمل‌ها هر روز دچار تغییر و تحول شوند.

علاوه‌بر این، به نظر می‌رسد یکی دیگر از مشکلات بزرگ تاجران ما در گمرک بروکراسی‌های طولانی و پیچیده‌ای است که برای صادرات و واردات باید طی شود. بازرگانانی که گاهی باید چند ماه تا مشخص شدن منشأ ارز صبر کنند، مدت زیادی را صرف ثبت سفارش می‌کنند و تازه پس از اظهار در گمرک، برای صادرات کالای آنها تصمیم‌گیری شود، می‌توانند برای مدت زیادی در این عرصه دوام بیاورند.

کشور ما درحال‌حاضر در شرایط تحریم است و یافتن گزینه‌های صادراتی و شرکای تجاری به‌سختی انجام می‌شود. به همین دلیل نیاز است همه نهادهای ذی‌ربط حداکثر تلاش خود را در راستای ایجاد تسهیل در تجارت انجام دهند.

در هر حال، گمرک با وجود ساختار مستقل، وقتی جزئی از پازل بزرگ اقتصادی و تجاری کشور درنظر گرفته می‌شود، هرچند در انجام وظایف سازمانی خود موفق باشد اما در صورت هم‌راستا نبودن سایر نهادهای شکل‌دهنده این پازل، نمی‌تواند نتیجه مطلوبی را برای تجارت کشور رقم بزند.

عملکرد جزیره‌ای، منفصل و ناهماهنگ نهادهای ذی‌ربط در تجارت در نهایت سبب مطرح شدن مفاهیم و اصطلاحاتی مانند «خودتحریمی» و «تحریم‌های» داخلی در نظام تجاری کشور شود.

نظام اداری و بروکراسی‌ها گاهی آنقدر پیچیده و مشکل‌زا می‌شود که تسهیل را که باید جزو اولویت‌های گمرک باشد، کمرنگ می‌کند

فقط از گمرک توقع نداشته باشیم

محمدرضا مودودی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل: گمرک‌ها در دنیا در تمامی مجاری رسمی مبادلات کالا حضور دارند و تنها مرزبان‌های اقتصادی به شمار می‌روند که آمد و شدهای رسمی را کنترل می‌کنند. البته این یک نگاه کلی است و همه ما می‌دانیم که در کشور ما آنچه در قالب پدیده‌ای مانند قاچاق اتفاق می‌افتد، به طور معمول از مرزهای غیررسمی که چندان در حیطه نظارت و کنترل گمرکات نیست انجام می‌شود. اما اینکه چرا میزان تمایل به قاچاق کالا از مرزهای کشور بالاست را باید در نوع قوانین و نظارت‌های ما بر این موارد جست‌وجو کرد.

حقیقت این است که گمرک کشور ما تنها مجری قوانین و ضوابطی حاکم بر تجارت است و خود در این زمینه سیاست‌گذار نیست؛ پس اگر کمی و کاستی در این موارد وجود داشته باشد، بیش از آنکه مربوط به عملکرد گمرک باشد، به دلیل تصمیم‌گیری نهادهای دیگر است که انگیزه‌های قاچاق کالا را ایجاد می‌کنند.

بنابراین، می‌توانیم بگوییم اگر پدیده قاچاق در حوزه واردات و همچنین در حوزه صادرات، جذابیت پیدا می‌کند، نتیجه تفکرات سازمان‌ها و نهادهای دیگری است که برای این موضوع تصمیم می‌گیرند و سیاست‌های خود را به گمرک ابلاغ می‌کنند و اگر قصد اصلاح وضعیت‌هایی مانند افزایش قاچاق کالا یا رسوب غیرمعمول کالاها در گمرک را داریم، باید منشأ و سرچشمه ایجاد این شرایط را بررسی کنیم.

نکته بااهمیت دیگر در این موضوع این است که ما آنقدر مبادی غیررسمی و شکاف‌های عمیق در بخشنامه‌های صادرشده داریم که فرصت را به قاچاقچیان می‌دهد تا بتوانند هزینه‌های خود را از طریق واردات غیررسمی کاهش دهند و برای واردات و صادرات خود بازارهای جدیدی را خلق کنند.

ما در گذشته آمار چشمگیری درباره واردات قاچاق داشتیم که تا مرز ۲۵ میلیارد دلار هم رسیده بود که حدود نصف واردات رسمی کشور بود.

این وضعیت به شکلی بود که حتی اگر دولت تغییراتی را در تخفیفات ترجیحی به کشورهای هدف تجاری خود می‌داد، بازهم جذابیت آن برای آنها به اندازه قاچاق نبود.

■ ضعف‌هایی که باید برطرف شود

چند نکته در کاهش قاچاق و جلوگیری از آن وجود دارد که شاید یکی از مهم‌ترین آنها امکان ایجاد پیوند با کشورهای همسایه باشد. درواقع اگر پیوندهای اقتصادی کشور ما با همسایگان به گونه‌ای می‌بود که می‌توانستیم از ظرفیت بازرسی و بازنگری مرزهای رسمی به شکل بهتری حمایت کنیم، قادر به کنترل مطلوب‌تر قاچاق بودیم.

البته نباید فراموش کنیم که این موضوع نیازمند تعامل دوسویه است؛ یعنی کشورهای پیرامون ما نیز باید دارای این قابلیت باشند؛ یعنی اگر کشورهای پیرامون ما، دارای ثبات سیاسی بودند و آشفته‌بازار کنونی در مرزهای غربی و شرقی کشور وجود نداشت، شاید می‌توانستیم آمار صادرات و واردات غیررسمی را کنترل کنیم اما می‌بینیم که این شرایط بر این کشورها حاکم نیست.

مسئله دیگر در شکل‌گیری قاچاق در کشور این است که ما سیاست‌های مشخصی در تسهیل تجارت و موضوعات پیرامون آن نداریم و نمی‌توانیم فضایی را ایجاد کنیم که تجارت به صورت رسمی توجیه داشته باشد. درحقیقت ما خود رانت‌هایی ایجاد می‌کنیم که واردات یا صادرات قاچاق را تشویق می‌کند.

ما هنوز در کشور یک سامانه یکپارچه توزیع نداریم که بتوانیم مبادلات تجاری در داخل را کنترل کنیم؛ در آن سوی مرزها نیز نتوانسته‌ایم با سامانه‌های یکپارچه موجود ارتباط خوبی برقرار کنیم تا به وسیله آن ورودی‌ها و خروجی‌های کشور کنترل شود.

در کنار هم قرار دادن همه این عوامل باعث می‌شود که ما سال‌ها با پدیده‌ای مانند قاچاق کالا به کشور و قاچاق معکوس روبه‌رو باشیم و نتوانیم از زیر سایه آن خارج شویم.

اگر پدیده قاچاق در حوزه واردات و صادرات، جذابیت پیدا می‌کند، نتیجه تفکرات نهادهای دیگری است که برای تجارت تصمیم می‌گیرند

رویای پنجره واحد

آنچه امروز نام گمرک را به عنوان یک کاهنده در مسیر مبادلاتی کشور و گلوگاهی در توسعه تجاری ایران مطرح می‌کند، موضوعی است که در اصل ارتباط خاصی با نفس فعالیت گمرک ندارد و حاصل فعالیت‌های جزیره‌ای نهادهایی است که در نظارت بر واردات و صادرات ذی‌صلاح یا ذی‌نفع هستند.

حقیقت این است که در شرایط تحریم اقتصادی امروز کشور ما که هر یک دلار ارز نیز برای اقتصاد ما اهمیت دارد، هنوز هم سازمان‌های مرتبط با دستورالعمل‌های مصوب گمرک، به این نتیجه نرسیده‌اند که برای رسیدن به حداکثر بازده از مبادلات تجاری باید مانند یک ارکستر هماهنگ و با کمترین اصطکاک عمل کنند.

مجموعه‌های مختلف ما همچنان با تکیه بر تک‌نوازی خود در این فرآیند عریض و طویل، برای ارائه مجوز به بازرگانان، همچنان به دستورالعمل‌ها و مصوبه‌هایی اتکا می‌کنند که ضرورت وجود برخی از آنها سال‌هاست که از بین رفته است.

در کنار این موضوع می‌بینیم که در برخی موارد دستورالعمل‌های موازی یا متناقض باعث می‌شود محصولی با تاریخ انقضای محدود، برای مدت‌ها در گمرک بماند یا در ترخیص آن آنقدر شرایط و ضوابط بگذارند که ورود آن به بازار سودی برای واردکننده نداشته باشد و حتی از ترخیص آن خودداری کند و عطای آن را به لقایش ببخشد.

همین موارد است که در بسیاری از مواقع تاجران را به این فکر می‌اندازد که به جای باز کردن این همه قفل و عبور از این همه در، یک بار عبور از مسیر پنجره را امتحان کنند و از این همه سختی رهایی یابند.

کارشناسان اقتصاد کشور سال‌هاست که برای مبادلات تجاری و مشکلات موجود در این عرصه لزوم وجود یک پنجره واحد را گوشزد می‌کنند اما گویا قرار نیست شنونده‌ای برای این پیشنهاد وجود داشته باشد و نتیجه این می‌شود که با وضعیت کنونی، تنها مسیری که پنجره واحدی را پیش پای تجارت می‌گذارد، قاچاق کالاست.

یادداشت

قوانین خلق‌الساعه مانع توسعه تجارت

سیدمرتضی افقه
اقتصاددان و استاد دانشگاه

یکی از مهم‌ترین نکاتی که اقتصاد کشور در حوزه تجارت باید به آن توجه کند این است که برای تسهیل امر تجارت باید از وضع قوانین و دستورالعمل‌های خلق‌الساعه در حوزه تجارت جلوگیری شود و این نکته‌ای است که با وجود سادگی در کشور ما کمتر توجهی به آن می‌شود.

موضوع قوانین تجارت در کشور ما تفاوت‌های خاصی با سایر کشورهای پیشرفته در این حوزه دارد. درواقع دلیل اصلی مشکلات ما در حوزه تجارت در کشور کمبود قوانین، بخشنامه و دستورالعمل‌ها نیست بلکه ما بیشتر از اجرا نشدن قوانینی رنج می‌بریم که درحال‌حاضر در این حوزه وجود دارد.

حقیقت این است که اگر همان قوانین اولیه در تجارت در کشور به درستی به اجرا درمی‌آمد، نیاز مدام به وضع قوانین تکمیلی نبود. به بیان ساده‌تر، بسیاری از مشکلات موجود در اقتصاد ما ناشی از اجراست وگرنه قوانین و بخشنامه‌ها برای انجام امور کم نیستند و حتی می‌توان گفت که در بیشتر موارد تکثر قوانین در اقتصاد ما دردسرآفرین است.

درواقع اعتقاد کارشناسان اقتصاد بر این است که اگر وضع قوانین جدید بتواند به تسهیل تجارت کمک کند اتفاق بسیار مطلوبی است که همه اقتصادهای موفق دنیا نیز بر همین اساس، در مسیر تجارت پیش می‌روند تا برمبنای نیازهای موجود اقتصادی، مجاری قانونی و رسمی برای فعالیت وجود داشته باشد اما باید تاثیرگذاری این قوانین بر تسهیل تجارت مسجل باشد.

در تجارت کشور ما نیز اگر قوانین وضع‌شده در این حوزه بتواند به روند واردات و صادرات سرعت بخشد و دست فعالان تجاری را برای ترسیم مسیر آینده بار بگذارد، اتفاق بسیار خوبی است؛ اما می‌بینیم که چنین اتفاقی در این بخش در کشور ما کمتر می‌افتد. به بیان ساده‌تر تمام مشکلات، کمبودها و ناکامی‌های ما در این حوزه مربوط به کمبود قوانین نیست. اتفاقا موضوعی که در زمینه قوانین تجارت ما مطرح است و در بسیاری موارد موجب ایجاد مشکلات فراوان در این بخش می‌شود، تعدد قوانین و مقررات و تغییراتی است که به صورت ناگهانی و پی در پی در آنها ایجاد می‌شود.

ما در کشور هر سال با حجم قوانین، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌هایی در حوزه تجارت و اقتصاد روبه‌رو هستیم که تا پیش از آن وجود نداشته‌اند. این تعدد و تکثر و تغییرات پیاپی قوانین و مقررات و بخشنامه‌ها مجریان را سردرگم و مراجعان را بلاتکلیف می‌کند. ضمن اینکه این تعداد بالای قوانین موجب ایجاد بندهای موازی یا حتی متناقض در متن قانون شود. وضع قوانین جدید و پی‌درپی نمی‌تواند یک اقتصاد پویا و توسعه تجاری مطلوب را تضمین کند اما متاسفانه برخی از تصمیم‌گیران اقتصادی و تجاری ما در این زمینه هنوز به این نتیجه نرسیده‌اند. یک اقتصاد موفق نیاز به بستر آرامش و ریسک و احتمال خطر پایین دارد تا فعالان اقتصادی در آن بتوانند بدون دغدغه، به دنبال تغییر قوانین به فعالیت مستمر و دامنه‌دار بپردازند؛ بستری که به طور معمول در اقتصاد و تجارت کشور ما وجود نداشته و فعالان این بخش را به‌شدت زیر فشار قرار داده است. ما اگر به دنبال ایجاد شرایط مطلوب در حوزه تجارت و اقتصاد کشور هستیم، باید بدانیم که در بروز شرایط جدید، نخستین راه‌حل تغییر قانون نیست و مدام آن را دستکاری نکنیم. ما باید با اجرای درست و کامل قوانین موجود و حتی حذف بندهای غیرضروری و ناکارآمد آن، مجریان و مراجعان را از معطلی و سردرگمی در پیچ‌وخم بندهای قانونی درآوریم و با زبان ساده قانون آنها را در مسیر اجرای آن قرار دهیم.

درحال‌حاضر یکی از مشکلات اساسی در حوزه تجارت کشور که گمرکات را تبدیل به یک گلوگاه تجاری کرده و بسیاری از فعالان اقتصادی را زیر فشار قرار داده، همین قوانین متعدد، دست‌وپا گیر و حتی متناقضی است که تجارت را تبدیل به یک هزارتوی طولانی کرده است.

نظرگاه

مشکلات واردات وسایل کمک‌آموزشی

امیر اسحاقی/عضو انجمن واردکنندگان موبایل، تبلت و لوازم جانبی

الزام دولت به استفاده از شبکه شاد، بازار تبلت و موبایل را داغ کرده، این در حالی است که برای تسهیل استفاده از این کالا راهکارهای قابل‌قبولی ارائه نشده است. براساس آمار از ابتدای سال ۹۹ تاکنون حدود ۸ میلیون و ۴۰۰ هزار دستگاه موبایل وارد کشور شده است. بحث دستگاه تبلت با موبایل کاملا جدا از یکدیگر است و طرح رجیستری برای موبایل اجرا شده، اما اطلاعات دقیقی از میزان واردات تبلت وجود ندارد. اجرا نشدن طرح رجیستری برای تبلت باعث شده ۷۰ درصد تبلت موجود در بازار به‌صورت غیررسمی وارد کشور شود. برای فروش کالاهای وارداتی دستورالعمل و ضابطه در کشور وجود دارد؛ در ضمن تمامی کالاها در سامانه ۱۲۴ ثبت قیمت می‌شود که متاسفانه در حال حاضر برای تبلت چنین شرایطی وجود ندارد. تسریع در تخصیص ارز به موبایل و تبلت می‌تواند بازار کشور را به تعادل برساند و منافع مصرف‌کننده را نیز حفظ کند. کالاهایی که به‌صورت رسمی وارد می‌شوند با احتساب حقوق و عوارض گمرکی بین ۱۷ تا ۱۸ درصد با عناوینی مانند مالیات ارزش افزوده افزایش قیمت خواهند داشت و کالاهای قاچاق بدون پرداخت این هزینه، قیمت نهایی کمتری دارند. شفافیت و اعلام قوانین مشخص در زمینه واردات تبلت مانند واردات موبایل می‌تواند باعث متعادل شدن تقاضا برای خرید تبلت شود و سقف قیمتی نیز برای مصرف‌کننده مشخص خواهد شد. برای فروش کالاهای وارداتی دستورالعمل و ضابطه در کشور وجود دارد؛ در ضمن تمامی کالاها در سامانه ۱۲۴ ثبت‌قیمت می‌شود که متاسفانه در حال حاضر برای تبلت چنین شرایطی وجود ندارد.

آیا واردات کالاهای اساسی به تغییر نگرش نیاز دارد!

شکاف عمیق بین گمرک و بازار مصرف

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

گمرک و قوانین و دستورالعمل‌های زائد حاکم بر آن گرچه بیش و پیش از همه بر فعالیت تجار و بازرگانان تاثیر می‌گذارد و می‌تواند روند تجارت را با موانع جدی مواجه کند، اما در لایه‌های بعدی بخش‌های دیگر را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. باوجود اینکه این موضوع در تمام بخش‌های بازار و در زمینه همه کالاها قابل‌مشاهده است، به‌نظر می‌رسد، تاثیرات آن در بازار کالاهای اساسی بیش از سایر کالاها باشد. اما شوک‌های وارد شده و عوارض ناشی از آن در گمرک چه تاثیراتی بر بازار کالاهای اساسی می‌گذارد و آیا راهکاری برای کاهش اثرات منفی حاصل از این رویه بر بازارهای داخلی وجود دارد یا خیر؟ در این شماره صمت این موضوع را با کارشناسان و فعالان اقتصادی مطرح کرده و دیدگاه آنها را در این زمینه جویا شده‌ایم:

عکس: آیدا فریدی

این انحصار درست نیست

یکی از مواردی که موردتاکید بسیاری از فعالان اقتصادی کشور است موضوع نقش ارز ترجیحی در میزان توقف کالاهای اساسی در گمرک است که در مقاطعی، بازار را دچار کمبود و متعاقب آن ایجاد انگیزه برای گرانفروشی و احتکار می‌کند. قاسم‌علی حسنی، دبیرکل اتحادیه بنکداران مواد غذایی در این زمینه معتقد است انحصارهایی که دولت برای واردات کالاهای اساسی ایجاد می‌کند، خود باعث ایجاد نوسان در بازارهای داخلی می‌شود و می‌تواند افزایش قیمت‌های بی‌مورد را به همراه داشته باشد. حسنی در این باره در گفت‌وگو با صمت گفت: ما در حال حاضر در گمرک با موانعی مواجهیم که واردات کالا را در مقاطعی با کندی مواجه می‌کند و این موضوع می‌تواند موجب ایجاد کمبود در بازار و افزایش قیمت کالا شود، در حالی که اگر واردات بدون موانع ترخیصی مطابق روال خود پیش برود، شاهد چنین تنش‌هایی در بازار نخواهیم بود.

وی با اشاره به موارد اخیر افزایش قیمت شکر و روغن نباتی در بازارهای داخلی، خاطرنشان کرد: یکی از دلایل توقف کالاهای اساسی در گمرک، تخصیص نیافتن ارز توسط بانک مرکزی است و می‌بینیم که قیمت این کالاها در شرایطی در حال افزایش هستند که قیمت بین‌المللی آنها ثابت است یا حتی کاهش می‌یابد و تنها دلیل روند صعودی نرخ آنها در بازار داخلی، شوکی است که کاهش مقطعی این کالاها به بازار می‌دهد.

دبیرکل اتحادیه بنکداران مواد غذایی در این باره افزود: اگر دولت به‌جای اصرار بر اختصاص یارانه و تخصیص ارز ترجیحی برای واردات این کالاها، ارز مربوط به آن را آزاد اعلام کند و متعاقب آن به بخش خصوصی نیز در این زمینه مجال فعالیت بدهد، بسیاری از این مشکلات برطرف خواهد شد و فساد نیز در این بخش به کلی از بین خواهد رفت. وی تصریح کرد: وقتی ارز آزاد و تک‌نرخی باشد، مشکلات بانک مرکزی در تخصیص آن کاهش خواهد یافت و در نتیجه روند واردات به شکل مطلوب‌تری انجام می‌شود. حسنی در پایان با تاکید بر ضرورت حذف یارانه واردات و اختصاص آن به مصرف‌کننده گفت: در حال حاضر حتی کالاهایی که با استفاده از ارز ترجیحی وارد کشور می‌شوند، با قیمت آزاد به‌دست مصرف‌کننده می‌رسند و تاثیر یارانه بر آنها دیده نمی‌شود اما در صورت اصلاح این رویه، مصرف‌کنندگان نیز کالا را با قیمت مطلوب‌تری دریافت می‌کنند و از سودجویی عده‌ای که آنها را با نام سلاطین حوزه‌های مختلف می‌شناسیم نیز جلوگیری می‌شود.

قاسم‌علی حسنی

مسعود دانشمند

بگذاریم قیمت را فروشنده تعیین کند

برخی کارشناسان حتی در این باره معتقدند اگر رویکرد دولت به تامین کالاهای اساسی به‌درستی شکل بگیرد، نه‌تنها روند ترخیص کالاهای وارداتی تسریع می‌شود، بلکه حتی دیگر نیازی به بگیروببندهای نظارتی و مبارزه با پدیده‌هایی مثل گرانفروشی و احتکار وجود نخواهد داشت.

مسعود دانشمند، کارشناس و فعال اقتصادی در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: کاهش واردات موجب ایجاد انگیزه‌های احتکار و گرانفروشی برای برخی سودجویان می‌شود و بازار را از تعادل خارج می‌کند اما اگر امکان این سودجویی از ابتدا برای عرضه‌کنندگان وجود نداشته باشد، تمام مشکلات در این زمینه نیز برطرف خواهد شد.

این فعال حوزه اقتصاد در توضیح این موضوع گفت: مشکل این است که ما یارانه را به واردکننده اختصاص می‌دهیم و در مقابل می‌خواهیم در بازار داخلی توزیع مناسب را انجام دهیم. با این روند در هر حال برخی‌ها موفق به احتکار و گرانفروشی خواهند شد. اگر به تجارت آزاد معتقد باشیم، می‌پذیریم که هر کس کالای در اختیار خود را با هر قیمتی که خواست عرضه کند، اما در محله قبل از آن با خارج کردن واردات از انحصار، باید اجازه دهیم همه افراد بتوانند در این بازار حضور داشته باشند و در این رقابت شرکت کنند.

دانشمند درباره مشکلات گمرک در ترخیص کالاها و نقش آن در ایجاد نوسان در بازار کالاهای اساسی نیز عنوان کرد: ترخیص نامناسب کالا از گمرک نیز موضوعی است که باید مورد توجه تصمیم‌گیران این حوزه قرار گیرد. اگر ارز تک‌نرخی در مبادلات تجاری ما در همه عرصه‌ها وجود داشته باشد، از یک سو تخصیص ارز و ترخیص از گمرک با چنین شرایطی روبه‌رو نخواهد بود و روند ورود کالاها به بازار به وضعیت عادی باز خواهد گشت و از سوی دیگر زمینه‌های فساد و رانت در بازار از بین خواهد رفت و نظام عرضه و تقاضا در یک بازار رقابتی، قیمت‌ها را مشخص خواهد کرد.

سخن پایانی...

در چند ماه گذشته موارد متعددی از التهاب بازارهای داخلی در زمینه کالاهای اساسی در کشور مشاهده شد که هر یک از کارشناسان و دست‌اندرکاران نظرات مختلفی درباره دلایل آن ارائه کردند. اما آنچه در این میان مشخص است این است که در حال حاضر کالاهایی با ارز ترجیحی وارد کشور می‌شوند که تاثیر یارانه آنها در بیشتر موارد حس نمی‌شود. بازار نهاده‌های دامی، روغن، شکر، لبنیات و بسیاری از موارد شبیه آن را می‌توان مثال زد که ارز ترجیحی نه‌تنها نتوانسته به‌درستی روی قیمت آنها تاثیر بگذارد و مصرف‌کننده حاصلی از آن نداشته، بلکه حتی با ایجاد کندی در روند ورود این کالاها به بازار، مشکلات متعدد دیگری نیز برای بازار مصرف به‌وجود آورده است. بنابراین شاید اینکه ما باتوجه به کمبود ارز در کشور، فقط انگشت اتهام را به‌سوی بانک مرکزی و نهاد اجرایی گمرک بگیریم، دور از انصاف باشد. در این شرایط به‌نظر می‌رسد نظام اقتصادی ما در حوزه کالاهای اساسی نیاز به یک دگرگونی اساسی دارد و با برداشتن بار تخصیص ارز ترجیحی به واردات در کنار خارج کردن واردات این کالاها از انحصار گروه‌های خاص بتوان به روند ورود کالا به بازار سرعت بخشید و مصرف‌کننده را نیز در شرایط مطلوب‌تری قرار داد.

کسب چهارمین رکورد تولید ماهانه تختال فولاد هرمزگان

در پی کسب چهارمین رکورد تولید ماهیانه تختال فولاد هرمزگان در سال جهش تولید مهندس فرزاد ارزانی مدیرعامل فولاد هرمزگان در پیام تبریکی به همکاران و ذینفعان این شرکت، این اتفاق مهم را سبب غرور و سربلندی دانست و اظهار داشت: تحقق این امر نشان از شایستگی و کار گروهی و صرف فعل خواستن است، پیام مدیرعامل فولاد هرمزگان به این شرح است:

با سلام به همکاران گرامی

کسب چهارمین رکورد ماهیانه تولید تختال که در دی‌ماه سال‌جاری و به صورت پیوسته در پنج ماه اخیر رقم خورده است سبب غرور و سربلندی برای کلیه همکاران می‌باشد تحقق این امر نشان از شایستگی و کار گروهی و صرف فعل خواستن می‌باشد که در انسجام و مسئولیت‌پذیری و اعتقاد به بهبود مستمر شما همکاران عزیز تجلی یافته است که همانا رمز موفقیت و ماندگاری علاوه بر تلاش و کوشش، درک متقابل از یکدیگر و استفاده موثر و حداکثری از امکانات و... می‌باشد.

افتخار حاصل شده را به کلیه همکاران و پیمانکاران و سایر ذینفعان شرکت تبریک عرض نموده و ان‌شاالله با همت و تلاش هر چه بیشتر همچنان در مسیر تعالی و بهبود مستمر گام برداریم.

با ثبت رکورد تولید تختال در دی‌ماه

فولاد هرمزگان برای چهارمین بار در ۵ ماهه متوالی رکوردشکنی کرد

شرکت فولاد هرمزگان در سال جهش تولید با عزمی راسخ جهت افزایش تولید در پی کسب رکوردهای پیاپی است. این رکوردها در حالی ثبت شده که نام فولاد هرمزگان در فهرست تحریم‌های ظالمانه امریکا قرار گرفته و از طرف دیگر همه‌گیری ویروس کرونا، موانع و مشکلات بسیاری برای شرکت‌ها ایجاد کرده است.

تداوم و جهش تولید در فولاد هرمزگان علی‌رغم وجود مشکلات بسیار، نشان از آمادگی کامل این شرکت بزرگ در شرایط سخت و تعهد به صنایع داخلی دارد.

مشکل قطع برق

سیداصغر مدنی، معاون بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان درباره برنامه‌های این شرکت در زمینه ثبت رکورد تولید ماهیانه برای چهارمین بار در طول ۵ ماه گذشته گفت: «اکنون که در سال جهش تولید هستیم برای دستیابی به رکورد افزایش تولید، برنامه‌ریزی‌هایی انجام داده‌ایم اما متاسفانه درفصول گرم سال توقف طولانی به واسطه قطعی برق در حدود ۳۵۵ ساعت داشته‌ایم. با توجه به اینکه کوره‌های ما قوس الکتریکی است، نبود برق باعث ایجاد مشکل برای ما شده و تولید به صورت مطلق، متوقف می‌شود».

وی ادامه داد: «برق و گاز دو پارامتری هستند که به شدت بر روی روند تولید ما تاثیرگذار است. اگر برق نداشته باشیم واحد فولادسازی ما متوقف شده و اگر گاز قطع شود واحد احیای مستقیم متوقف می‌شود. این دو کارخانه‌های مهم ما هستند که با قطعی برق با مشکل جدی روبه‌رو می‌شوند».

رکوردشکنی بعد از دو سال

مدنی در ادامه داد: «در فروردین امسال حدود ۱۳۵ هزار تن تختال تولید کردیم. تولید در اردیبهشت‌ماه پایین بود. در خردادماه نیز ۱۳۵ هزار تن تولید داشتیم اما به علت قطع بودن برق در ماه‌های تیر و مرداد موفق به کسب رکورد نشدیم. در شهریورماه توانستیم ۱۳۷۳۹۱ تن تختال تولید کنیم و بعد از دو سال رکوردشکنی کردیم».

وی افزود: «در مهر ماه به علت ایجاد برخی مشکلات نتوانستیم به رکوردشکنی ادامه دهیم. اما در آبان ماه با تلاش جمعی توانستیم برخلاف شهریور که ۳۱ روز کاری دارد در عرض ۳۰ روز ۱۳۸۲۰۶ تن تولید کنیم.

در صحبتی که با همکاران داشتیم به این خودباوری رسیدیم که باید در مسیر پیش‌رو به رکوردهای بهتری دست پیدا کنیم. به همین علت در آذرماه توانستیم با تلاشی چشمگیر به تولید ۱۳۹ هزار و ۴۷۸ تن برسیم.

در دی‌ماه اوضاع به گونه‌ای دیگر رقم خورده بود و به علت قطع برق و گاز توقفاتی داشتیم؛ با این حال توانستیم در این ماه با توکل به خداوند متعال و تلاش همه کارکنان رکورد استثنایی ۱۴۰ هزار و ۶۲۴ تن را برای نخستین بار در تاریخ فولاد هرمزگان محقق کنیم و با تمام تلاش سعی خواهیم کرد که تا پایان سال به این رکوردشکنی‌ها ادامه دهیم».

گندله را به سختی تامین می‌کنیم

معاون بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان در تشریح جزئیات رکوردهای این شرکت در طول سال‌های گذشته اظهار کرد: «ما در سال ۱۳۹۷ یک میلیون و ۴۴۰ هزار تن تختال تولید کردیم و در سال ۹۸ به رکورد یک میلیون و ۴۶۰ هزار تن رسیدیم و تلاش‌مان بر این است که رکورد تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن تختال را رد کنیم».

مهندس سیداصغر مدنی در ادامه به مشکلات مربوط به تامین مواد اولیه برای شرکت پرداخت و اظهار کرد: «مواد اولیه ما درحال‌حاضر گندله است که به سختی تهیه می‌کنیم.

مشکل بعدی ما آهن اسفنجی است. در ماه‌های ۹ و ۱۰ خاموشی کارخانه احیای مستقیم را داشتیم؛ به همین علت به آهن اسفنجی برای خوراک فولادسازی نیاز پیدا کردیم اما با سختی موفق به تهیه آن شدیم».

وی اظهار داشت: «ظرفیت اسمی تولید تختال فولاد هرمزگان در فولادسازی یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن و ظرفیت اسمی تولید آهن اسفنجی در واحد احیا مستقیم این شرکت یک میلیون و ۶۵۵ هزار تن در سال می‌باشد، اما برای تکمیل ظرفیت نیاز است که از جاهای دیگر آهن اسفنجی تهیه کنیم به همین علت سالیانه نیاز است که در حدود ۲۵۰ تا ۲۷۰ هزار تن آهن اسفنجی را از شرکت‌های بیرونی تهیه کنیم که در دوماه آذر و دی برای تهیه آن به مشکل اساسی خوردیم».

برنامه‌ای برای سال ۱۴۰۰

وی درباره استارت طرح‌های توسعه‌ای فولاد برای دستیابی از ۱,۵ تن به دو تن اظهار کرد: «برنامه‌ریزی‌ها برای دستیابی به این حد از تولید در دست اقدام است و امیدواریم که در سال ۱۴۰۰ استارت این کار زده شود.

مدنی در پایان درباره برنامه این شرکت جهت بهبود تولید در زمینه بومی‌سازی اظهار کرد: «ما در معاونت بهره‌برداری شرکت فولاد هرمزگان واحدی به نام بومی‌سازی داریم و در جهت تحقق بومی‌سازی حرکت می‌کنیم اما اگر می‌خواهیم که بومی‌سازی را در کشور به نحو مطلوب پیش ببریم باید با برنامه جلو برویم».

بومی‌سازی نوید تولید پایدار به تولیدکنندگان می‌دهد و علاوه بر بحث تولید، در زمینه اشتغالزایی و جلوگیری از خروج ارز بسیار موثر خواهد بود».

وزارت راه و شهرسازی
سازمان بنادر و دریانوردی
اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان
شناسه: ۱۰۸۱۶۷۴
P.M.O

اطلاعیه کالاهای مهلت گذشته

به اطلاع کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی (اعم از شرکت‌های کشتیرانی، متصدیان حمل‌ونقل، صاحبان کالا و ....) در کالاهای وارده به انبارها و محوطه‌های منطقه ویژه اقتصادی بندر شهید رجایی می‌رساند چنانچه ظرف مدت یک ماه پس از انقضای مدت اولیه (دو ماه از تاریخ تخلیه کالا) نسبت به تعیین و تکلیف و یا ترخیص و یا خروج کالاهای خود اقدام ننمایند، این منطقه جهت وصول مطالبات و جلوگیری از تضییع حقوق دولت و همچنین رفع تراکم و رسوب کالا و استفاده بهینه از ظرفیت انبارها و اماکن منطقه حسب ضوابط مربوط به توقف کالاهای مندرج در ظهر قبض انبار و بر طبق مقررات مربوطه اقدام خواهد نمود.

اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی بنادر و دریانوردی هرمزگان

(اطلاعیه)

"دعوتنامه حضور در جلسه مجمع فوق‌العاده کانون طراحی مهندسی وطراحی مونتاژایران"

بدینوسیله از اعضای محترم کانون طراحی مهندسی و طراحی مونتاژ ایران دعوت به عمل می‌آورد تا در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده رأس ساعت ۱۶روز سه‌شنبه مورخ ۹۹/۱۱/۲۱ واقع در خیابان احمدقصیر (بخارست) کوچه ششم پلاک ۱۱ (محل شرکت تأسیسات صنعتی ایران)، شرکت فرمایند.

- دستور جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده
- ۱- بررسی و اصلاح اساسنامه کانون
- ۲- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع فوق‌العاده است

هیأت‌مدیره کانون طراحی مهندسی و طراحی مونتاژایران

اصلاحیه آگهی فراخوان مناقصه شماره ۹۹/۴۲۲

نوبت اول شماره مجوز: ۱۳۹۹,۶۲۲۷

پیرو آگهی با شماره مجوز ۱۳۹۹,۵۹۳۲ بدین‌وسیله موارد اصلاحی به شرح زیر به اطلاع می‌رسد:

۱- عنوان فراخوان «آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی ساده (مناقصه شماره ۹۹/۴۲۲)» صحیح می‌باشد.

۲- داشتن گواهینامه صلاحیت پیمانکاری تأسیسات و تجهیزات یا نفت و گاز و ظرفیت آزاد کاری جهت شرکت در مناقصه مذکور کفایت دارد.

روابط عمومی شرکت گاز استان خراسان شمالی

گزارش صمت از آغاز به کار نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی تهران

ربع قرن با ایران اویل‌شو

عکس: مهدی ثنایی

سهیل فرزین: روز گذشته بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی با عنوان «ایران اویل شو» با شعار «نفت ملی، کالا و خدمات ایرانی» با حضور ۵۵۰ شرکت ایرانی در نمایشگاه بین‌المللی تهران آغاز به‌کار کرد. در این دوره از نمایشگاه باتوجه به شیوع کرونا، تمام تمرکز بر شرکت‌های داخلی و نمایش توانمندی‌های آنها بوده است. با تدوین ۴ شیوه‌نامه بهداشتی توسط وزارت بهداشت و تدوین دو شیوه‌نامه جداگانه توسط وزارت نفت، این دوره از نمایشگاه فقط برای متخصصان قابل‌بازدید است. نبود بازدید عمومی، به حداقل رساندن جلسات و نشست‌ها از قواعد در نظر گرفته برای برگزاری ایمن این نمایشگاه است. این دوره از نمایشگاه با موافقت وزارت بهداشت با حضور ۵۵۰ شرکت داخلی، ۱۵ دانشگاه، ۵۲ شرکت استارت‌آپی و ۲۷ صندوق نوآوری و شکوفایی برگزار می‌شود. به‌علت تلاش برای رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی به تعدادی از متقاضیان فضا اختصاص داده نشد. این نمایشگاه با هدف تعامل با شرکت‌ها، نخبگان و جذب سرمایه‌گذاران برگزار شده است. صمت از کم و کیف برگزاری این رویداد گزارش می‌دهد:

■ نمایشگاه دائمی نفت و گاز دایر می‌شود

بیژن زنگنه در مراسم افتتاح بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی که در محل سالن خلیج‌فارس نمایشگاه بین‌المللی ایران برگزار شد، اظهار کرد: پس از همه‌گیری ویروس کرونا نمی‌توانستیم بهره‌برداری از پالایشگاه‌ها را متوقف کنیم، چراکه زندگی و معیشت مردم باید ادامه پیدا می‌کرد؛ بنابراین ما در وزارت نفت اصل را بر این گذاشتیم که با رعایت پروتکل‌های بهداشتی جریان تولید را متوقف نکنیم؛ از همین رو از اسفند سال گذشته کارگروهی تشکیل و دستورالعملی برای صنعت نفت کشور تدوین شد. ما در ابتدای شیوع این ویروس طرح‌ها را متوقف کردیم اما در نهایت به این نتیجه رسیدیم که نمی‌شود طرح‌ها را متوقف کرد. وزیر نفت همچنین گفت: صندوق پژوهش و فناوری نفت در وزارت نفت تاسیس شده که اقدام بسیار مثبت و حائزاهمیتی است. کمک به ایجاد شتاب‌دهنده‌ها برای کمک به استارت‌آپ‌ها از دیگر اقداماتی است که وزارت نفت در راستای پیشبرد اهداف خود و حمایت از تولید کالای داخلی انجام داده است. دو پروژه پیشران هم برای پارک فناوری نفت و گاز تعریف شده که یکی از آنها احیای چاه‌های کم‌بازده و دیگری بهینه‌سازی مصرف سوخت است. وی افزود: ما در وزارت نفت به‌دنبال آن هستیم که نمایشگاه دائمی نفت را ایجاد کنیم، چراکه ارتباط میان عرضه و تقاضا باید به‌صورت مداوم برقرار باشد. تضمین خرید کالاهایی که برای نخستین بار ساخته می‌شوند نیز از دیگر برنامه‌های وزارت نفت است. ما گواهی کیفیت را برای نخستین بار صادر کردیم و امیدواریم این موضوع توسعه پیدا کند. زنگنه اظهار کرد: بهینه‌سازی انرژی و محیط‌زیست از مهم‌ترین محورهایی است که مورد توجه وزارت نفت قرار دارد. تداوم حمایت از ساخت داخل با تمرکز بر کالاهای موردنیاز داخلی را نیز به‌صورت ویژه در دستور کار وزارت نفت قرار داده‌ایم. وزیر نفت همچنین گفت: ترامپ و پمپئو به زباله‌دان تاریخ پیوستند، اما ما زنده‌ایم و با امید بیشتر برای ساختن کشورمان تلاش خواهیم کرد. دشمنان می‌خواستند صادرات نفت ما را به صفر برسانند، اما با فداکاری همکارانمان، رکوردهای صادرات فرآورده‌های نفتی را در دوران تحریم شکستیم و داغ این را که صادرات نفت به صفر برسد، بر جگرشان گذاشتیم. تلاش سازندگان و خون رزمندگان برای اعتلای جمهوری اسلامی ارزشی برابر دارد. وی در ادامه گفت: ملی شدن نفت تنها با تکمیل توانمندی در ارکان این صنعت واقعیت می‌یابد. ۱۰ گروه کالایی پرمصرف در صنعت نفت تعریف کردیم؛ در ماشین‌های دوار توسعه خوبی اتفاق افتاده اما همچنان جای کار وجود دارد و حمایت از شرکت‌های ایرانی در قالب قراردادهای EPC و EPD در جریان است. تاکنون ۳ میلیارد دلار قرارداد برای ۲۶ میدان به امضا رسیده که ۷۰ درصد تجهیزات از شرکت‌های داخلی تامین می‌شود. وزیر نفت در پایان با بیان اینکه صرفه‌جویی در مصرف سوخت باید موردتوجه همه مردم قرار بگیرد، اظهار کرد: بالاترین رقم‌های افزایش تولید را داشتیم اما رشد مصرف ۱۵ درصدی در استان تهران و ۱۲ درصدی در کل کشور را کسی نمی‌تواند پاسخ دهد.

■ حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه نفت، گاز و پتروشیمی

رئیس شرکت ملی نفت ایران نیز در حاشیه بازدید از این نمایشگاه در گفت‌وگو با خبرنگار صمت اظهار کرد: این رویداد مهم در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی در سال جاری با محوریت ساخت داخل برگزار شده است. براساس این محور شرکت‌های E&P و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌صورت جدی‌تر و با حمایت وزارت نفت وارد این عرصه خواهند شد. امیدواریم با تعاریف جدیدی که صورت گرفته بتوان بخش صنعت، تولید، پیمانکاری و اکتشاف را درگیر این موضوع کرد. مسعود کرباسیان افزود: ما در یک مقطع زمانی خاص قرار دادیم و تجربه‌های قبلی ما در زمینه تحریم که با اتکا به توان داخلی پشت سر گذاشته شد، کمک بزرگی به ما خواهد کرد تا ما بنیان‌های خوبی را برای آینده داشته باشیم. وی افزود: همان‌طور که امروز مشاهده شد، توانمندی‌های بسیار خوبی در حوزه صنعت نفت، گاز و پتروشیمی کسب شده است. ما در این مرحله می‌توانیم حمایت‌های بسیار خوبی را از شرکت‌های دانش‌بنیان به‌عمل بیاوریم. اگر نفت در کنار سایر صنایع و پیمانکاران، مشاوران و سازندگان قرار بگیرد، آینده خوبی برای کشور رقم خواهد خورد.

■ روایت نماینده مجلس از خودکفایی بنزینی

سید موسی موسوی نیز در حاشیه آیین گشایش بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی گفت: این نمایشگاه که امسال با شعار «نفت ملی، کالا و خدمات ایرانی» برگزار می‌شود، به‌نوعی توانمندی شرکت‌ها و سازندگان داخلی صنعت نفت را به نمایش می‌گذارد.

وی با بیان اینکه امروز نوک پیکان جنگ اقتصادی دشمن به سمت صنعت نفت ایران است، افزود: دشمن درصدد بود صادرات نفت ایران را به صفر برساند و در بخش بنزین نیز برای ما مشکلاتی ایجاد کند، اما در این بخش شکست خورد. صادرات نفت ایران با روش‌های مختلف تداوم دارد و در بنزین نیز نه‌تنها خودکفا شده‌ایم، بلکه صادرکننده هم هستیم. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: امروز باوجود تحریم، روی پای خود ایستاده‌ایم و بسیاری از پروژه‌های کلان صنعت نفت و پتروشیمی را با حضور و توان متخصصان ایرانی و نیروهای بومی افتتاح کرده‌ایم. موسوی با بیان اینکه استحکام صنعت نفت کشور در سطحی است که هجمه‌های تحریم و تهدیدها تاثیر چندانی نخواهد داشت، گفت: انتظار هم از صنعت نفت در واقع همین استحکام و شادابی است. حضور شرکت‌های داخلی در نمایشگاه نفت امسال، بیانگر شکست تحریم‌های حداکثری امریکاست.

■ تاکید بر اجرای پروتکل‌های سختگیرانه بهداشتی

این نمایشگاه با رعایت کامل پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی برگزار شده و افزون بر پروتکل‌های مصوب نمایشگاه و ستاد کرونا شامل استفاده مشارکت‌کنندگان و بازدیدکنندگان از بسته بهداشتی حاوی ماسک، دستکش و مواد ضدعفونی‌کننده در ورودی و داخل سالن‌ها، عریض‌تر شدن راهروها و موارد مربوط به غرفه‌سازی و... که در نمایشگاه‌های کنونی رعایت می‌شود، وزارت نفت نیز پروتکل‌های سختگیرانه‌ای برای حفظ سلامتی مشارکت‌کنندگان و بازدیدکنندگان در نظر گرفته است. یکی از این پروتکل‌ها، شرایط بازدید برای متخصصان است. براساس هماهنگی و مکاتبه با ستاد وزارت نفت و ۴ شرکت اصلی وزارت نفت، شرکت‌های تابع، تشکل‌ها و انجمن‌های تخصصی، دانشگاه‌ها و مراکز علمی، با برنامه‌ای هدفمند، کارت‌های دعوت براساس روزهای نمایشگاه و سهمیه تخصیص‌یافته، طبق اسامی و نفرات اعلام‌شده بخش‌های مزبور توزیع شده است.

بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی از ساعت ۹ تا ۱۷ دایر است و روز دوشنبه (۶بهمن) به کار خود پایان می‌دهد. بازدید از نمایشگاه با ارائه کارت دعوت روز مربوطه، امکان‌پذیر است.

حضور ایدرو در بیست‌وپنجمین نمایشگاه نفت

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به همراه شرکت‌های تابعه در بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی حضور دارد.سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران طی ۲۰ سال تلاش و تجربه در عرصه نفت و انرژی با موفقیت در اجرای پروژه‌های پارس جنوبی و کمک به توسعه توانمندی‌های داخلی توانسته خلأ ناشی از حضور نداشتن شرکت‌های بزرگ بین‌المللی در پروژه‌های کشور به‌دلیل تحریم‌های ظالمانه را پر کند. ایدرو در حال حاضر هم راهبری کنسرسیوم اجرای پروژه فاز ۱۴ پارس جنوبی را برعهده دارد. مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران (ایزوایکو)، شرکت‌های مدیریت طرح‌های صنعتی، مجتمع صنعتی اسفراین، لوله‌گستر اسفراین و توسعه صنایع نفت و گاز گسترش ایرانیان (ایدرواویل) و سازمان مدیریت صنعتی به همراه ایدرو در این نمایشگاه (سالن ۸) حضور دارند.

دوبی از «پاویون پایداری» در اکسپو ۲۰۲۰ رونمایی می‌کند

اکسپو دوبی که با تاخیر، در اکتبر ۲۰۲۱ افتتاح می‌شود، از پاویون پایداری (Terra) رونمایی کرد.

اکسپو دوبی که همچنان با نام قدیمی آن یعنی Expo ۲۰۲۰ خوانده می‌شود، تا ۳۱ مارس ۲۰۲۲ ادامه خواهد داشت.

پاویون پایداری از ۲۲ ژانویه تا ۱۰ آوریل در Pavilions Premiere که پیش‌نمایشی از رویداد اصلی است، رونمایی خواهد شد. فضاهای عمومی اطراف، شامل زمین بازی کودکان، فروشگاه اشیای کادویی، سالن غذاخوری و موارد دیگر خواهد بود. ترا سفری چندبعدی به عجایب دنیای طبیعی، از جمله پیاده‌روی در دل جنگل را به بازدیدکنندگان ارائه خواهد داد.

هدف از طراحی این تجربه نمایش تاثیرات مخرب و مخفی انتخاب‌های ما و آگاه ساختن بازدیدکنندگان در هر رده سنی به‌ویژه نسل جوان از چگونگی تاثیر رفتار آنها بر محیط‌زیست و تخریب چرخه مصرف‌گرایی بوده و آنها را قادر می‌سازد که به عامل تغییر تبدیل شوند.

دو پاویون مهم دیگر، پاویون تحرک (Alif - The Mobility Pavilion) و ماموریت ممکن (Possible - The Opportunity Mission) بعد از آن رونمایی خواهند شد.

خانم «ریم الهاشمی» مدیرکل اداره اکسپو ۲۰۲۰ و وزیر همکاری‌های بین‌المللی امارات متحده عربی گفت: ما خوشحالیم که سال ۲۰۲۱ را این‌گونه شروع می‌کنیم؛ زیرا از این طریق از جامعه امارات متحده عربی دعوت می‌کنیم تا نخستین کسانی باشند که «ترا» را تجربه می‌کنند.

این دوره از تغییرات سریع و بی‌سابقه با بحران جهانی بهداشت که همه افراد روی زمین را متاثر است، سرعت بیشتری می‌گیرد و مستلزم تجدیدنظر در نحوه زیستن ما است. گرچه ممکن است از سال ۲۰۲۰ به‌عنوان سالی یاد شود که ما را برای همیشه تغییر داده، اما فرصت فوق‌العاده‌ای برای ما فراهم کرده تا به‌عنوان یک جامعه جهانی دور هم جمع شویم و پاسخ مهم‌ترین چالش‌های خود را پیدا کنیم.

در حالی که پاویون‌های موضوعی ما -فرصت، تحرک و پایداری- فراخوان اقدام جمعی برای مقابله با این چالش‌ها را به‌منظور ایجاد آینده‌ای بهتر برای بشر تشکیل می‌دهند، همچنان هدف اصلی نمایشگاه اکسپو ۲۰۲۰ دوبی و چشم‌انداز رهبری امارات متحده عربی باقی خواهند ماند.

بازدید بیژن زنگنه از غرفه شرکت سرمایه‌گذاری صنعت نفت

وزیر محترم نفت روز گذشته (جمعه، ۳ بهمن) در آیین افتتاحیه بیست‌وپنجمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی شرکت کرده و از غرفه‌های مختلف سالن‌های ۸ و ۹ بازدید به‌عمل آوردند.

وزیر محترم نفت به همراه تعدادی از مشاوران و معاونان خود، ضمن بازدید از غرفه‌های مختلف سالن‌های ۸ و ۹، از غرفه شرکت سرمایه‌گذاری صنعت نفت بازدید کردند.

در این بازدید، جناب آقای دکتر روحانی‌پور، مدیرعامل محترم شرکت سرمایه‌گذاری صنعت نفت و جناب آقای مهندس سجادی، رئیس هیات‌مدیره شرکت سوخت‌رسانان پترو ایرانیان پاک به ارائه توضیحاتی در زمینه مهم‌ترین پروژه‌های گروه سرمایه‌گذاری صنعت نفت ازجمله پایانه نفتی قشم و فشرده‌سازی و حمل گاز اتان پرداختند.

لازم به ذکر است فاز اول پروژه پایانه نفتی قشم با مالکیت شرکت‌های سرمایه‌گذاری صنعت نفت و مهندسی و ساختمان صنایع نفت، به بهره‌برداری رسیده و عملیات مربوط به فاز دوم آن در حال انجام است.

روی خط خبر

انتصاب مدیرعامل صنایع چوب و کاغذ مازندران

با حکم پناهیان، مدیرعامل شرکت مدیریت طرح و توسعه آینده پویا، علی‌اکبر صفریان به عنوان مدیرعامل جدید شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران منصوب شد. به گزارش پایگاه خبری هم‌وطن به نقل از روابط‌عمومی شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران، با حکم پناهیان، مدیرعامل شرکت مدیریت طرح و توسعه آینده پویا، علی‌اکبر صفریان به عنوان مدیرعامل جدید شرکت صنایع چوب و کاغذ مازندران انتخاب شد. صفریان که پیش‌تر مدیرعامل سیمان شمال بوده هم‌اکنون به عنوان مدیرعامل بزرگ‌ترین شرکت صنعتی و اقتصادی استان مازندران منصوب و مشغول به فعالیت شد.

«گاز هرمزگان» تندیس نقره‌ای گرفت

رئیس کمیته مسئولیت‌های اجتماعی شرکت گاز هرمزگان گفت: در بین ۹۷ گزارش پایداری شرکت و پالایشگاه‌های تابع این وزارتخانه، شرکت گاز استان هرمزگان، تندیس نقره‌ای صنعت نفت در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی در سال ۹۸ را به ویترین افتخارات خود اضافه کرد. به گزارش صمت از بندرعباس، بهمن بازگیر، رئیس کمیته مسئولیت‌های اجتماعی شرکت گاز هرمزگان ضمن بیان این مطلب، اظهار کرد: پنجمین همایش مسئولیت‌های اجتماعی صنعت نفت که امروز و با حضور وزیرنفت، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران و سایر مسئولان این وزاتخانه و مدیران استانی این صنعت به صورت مجازی برگزار شد. وی افزود: در پنجمین همایش مسئولیت‌های اجتماعی وزارت نفت، ۹۷ گزارش پایداری ارائه شده به این وزارتخانه، ۲ شرکت گاز استانی، ۳ پالایشگاه و یک شرکت پتروشیمی موفق به دریافت تندیس طلایی و نقره‌ای شده‌اند که یکی از این شرکت‌ها، شرکت گاز استان هرمزگان است که موفق به دریافت تندیس نقره‌ای از سوی وزارتخانه صنعت نفت شده است.

مدیر کل گمرک یزد در جلسه انجمن مدیران صنایع استان یزد:

هیچ گمرکی به اندازه یزد با صادرات تعامل ندارد

زینب زارع
editor@smtnews.ir

در حال‌حاضر ۴۰۰ قلم محصول کشاورزی و در کل ۷۴۰۰ قلم کالا بدون کد رهگیری از گمرک ترخیص می‌شود و با دستور دادستانی سعی شده مشکل تولیدکننده داخل و صادرات برطرف شود

انجمن مدیران صنایع و معادن استان یزد به مناسبت بزرگداشت روز ملی صادرات جلسه‌ای با حضور محمدحسین سلمانی، مدیرکل گمرکات استان یزد به صورت آنلاین برگزار کرد.به گزارش خبرنگار صمت از یزد، احمد آزادمرد، دبیر انجمن مدیران با بیان اینکه برای ورود به بازارهای جهانی راهی جز عبور از گمرک نداریم، گفت: استان یزد در صادرات نشان داد که امکانات و توانمندی تولید دارد و حتی می‌توانیم با دنیا رقابت کنیم.وی افزود: گمرکات زیادی در کشور فعال هستند که یکی از آنها گمرک یزد است و از یزد کالاهای زیادی صادر می‌شود. در این زمینه، مسئولان استان آمارهای متفاوتی اعلام می‌کنند که طبیعتا از گمرک گرفته شده است. به نظر می‌رسد این تفاوت آمار به این دلیل است که برخی صادرات یزد از سایر گمرکات کشور صادر می‌شود.وی از مدیرکل گمرک خواست در صورتی که برای بهبود و روان‌تر شدن کار صادرکنندگان در گمرک، توصیه‌ای دارند بیان کنند.

محمدحسین سلمانی

کد رهگیری کالا، بزرگ‌ترین مشکل

در ادامه نشست سلمانی اظهار کرد: گمرک هم در صادرات و هم واردات ایستگاه آخر است و با توجه به نوع کالا مجوز گمرک به آن اختصاص پیدا می‌کند.

وی بزرگ‌ترین مشکل را کد رهگیری کالا دانست و گفت: درحال‌حاضر ۴۰۰ قلم محصول کشاورزی و در کل ۷۴۰۰ قلم کالا بدون کد رهگیری از گمرک ترخیص می‌شوند و اگر مشکلی ایجاد شود با دستور دادستانی سعی شده مشکل تولیدکننده داخل و صادرات برطرف شود.وی با اعلام اینکه هیچ گمرکی به اندازه یزد با صادرکننده و تولیدکننده تعامل ندارد، افزود: بخش زیادی از محصولات ما گلخانه‌ای هستند که به علت سریع‌الفساد بودن این نوع کالا هیچ گمرکی حق متوقف کردن آن را ندارند. سلمانی درباره اینکه برخی تولیدات استان در سایر گمرکات کشور صادر می‌شوند، گفت: به علت اینکه تولیدکننده شخصا صادرکننده نیست و خریدارانی هستند که محصول را خریداری کرده و از گمرک استان خود صادر می‌کنند و محصولات گلخانه‌ای نیز از این دست محصولاتی است که بیشتر از سایر گمرکات کشور صادر می‌شود و در درجه بعد مواد معدنی خام تولید یزد هستند که به طور عمده از بندرعباس صادر می‌شوند.سلمانی گفت: علاوه‌بر آن باید گفت که صرفا به این‌گونه نیست که تولید یزد از سایر گمرکات کشور صادر شود بلکه معکوس آن هم صادق است و تولید سایر استان‌ها مانند پسته کرمان هم از یزد صادر می‌شود. وی گفت: ما همه تسهیلات را در اختیار صادرکننده قرار می‌دهیم اما زیرساخت گمرک یزد نسبت به برخی گمرکات کشور به‌ویژه از نظر حمل‌ونقل دچار ضعف است. وی افزود: با وجود اینکه ۶۵ درصد صادرات وزنی یزد را کاشی و سرامیک تشکیل می‌دهد و ۵۰۰ تا ۶۰۰ کامیون کاشی و سرامیک در روز داریم کرایه در استان یزد بیشتر از استان‌های همجوار است که این موضوع هم مشکل‌ساز شده است. سلمانی عنوان کرد: صادرات امری تخصصی است و زمانی که تولیدکننده خود می‌خواهد صادرکننده باشد رقابت ناسالم بین تولیدکننده‌ها ایجاد شده و مشکلات جدیدی را ایجاد می‌کند. بنابراین، به شرکت‌های تخصصی صادرات نیازمندیم.سلمانی با بیان اینکه سفارتخانه‌ها باید از صادرکننده ایرانی دفاع کنند اما این کار ضعیف انجام می‌شود، پیشنهاد کرد: سیستم بانکی باید وارد صادرات شود و مانند واردات، صادرکننده‌ها هم از LC برخوردار شوند. وی افزود: با اینکه گمرک یزد ۵۰ هزار فقره اظهارنامه صادراتی دارد اما ضعف نیروی فنی و انسانی داریم و پیگیری هم انجام شده است.سلمانی گفت: بیشترین مشکل در صادرات فعلی مشکل ارزی و بانکی است. بانک مرکزی یک نماینده تام‌الاختیار یا شعبه ویژه برای یزد در بانک مرکزی اختصاص دهد. وی در ادامه به بسته حمایتی گمرک برای واردات و صادرکننده اشاره کرد و گفت: گمرک خدمات جدی‌تری برای حمایت از واردات و صادرات دارد.

واردات ماشین‌آلات دانش‌بنیان‌ها

سلمانی در پاسخ به پرسش خبرنگار صمت در یزد گفت: با پیگیری‌های گمرک استان واحدهای دانش‌بنیان هم می‌توانند ماشین‌آلات خود را وارد کنند با این تفاوت که در صنایع با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و برای دانش‌بنیان‌ها با همکاری و تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌توانند از معافیت استفاده کنند.

وی درباره آزمایش محصولات تولیدی برای صادرات گفت: کالاهای صادراتی که مشمول آزمایش می‌شوند به طور تصادفی به آزمایشگاه ارسال می‌شوند و هر روز این کار انجام نمی‌شود و سوابق ترخیص را از آنها بپذیرم برای واردات هم همچنین، البته برای کالاهایی که دستور ویژه استاندارد، محیط‌زیست و بهداشت وجود دارد باید آزمایش مستمر انجام شود.سلمانی بیان کرد: حقوق ورودی کالاهایی که در صادرات استفاده می‌شوند ۱۰۰ درصد استرداد می‌شود و گمرک استان یکی از ۱۴ گمرک کشور است که این کار را انجام می‌دهد.

مدیرکل گمرک یزد با بیان اینکه گمرک کشور حامی تولید و صادرات است، گفت: ۱۶۰ گمرک در کشور داریم که می‌توانند استرداد حقوق گمرکی را انجام دهند که یکی از آنها گمرک استان یزد است و واحدهای تولیدی ۳ سال فرصت دارند تا از زمانی که مواد اولیه را آوردند و در صادرات مصرف کردند تا ۳ سال می‌توانند هزینه‌ای که پرداخت کردند به گمرک را دریافت کنند. وی بیان کرد: رویه ورود موقت در گمرک یزد داریم که بدون پرداخت قطعی مبلغ و با تضمین بانکی، امکان ورود مواد اولیه به کشور برای صادرات وجود دارد و ۲ سال مهلت دارند صادرات داشته باشند که بعد از صادرات ضمانتنامه آنها برگردانده می‌شود. سلمانی با بیان اینکه برخلاف مقررات واردات، به هیچ وجه اجازه نداریم صادرات را متوقف کنیم حتی اگر صادرکننده دارای بدهی باشد، اظهار کرد: ارزیابی در محل برای صادرات انجام می‌شود و نیازی به مراجعه گمرک ندارند.

به مناسبت سالگرد تاسیس صندوق پژوهش و فناوری یزد مطرح شد

توسعه بازار فناوری، رسالت اصلی صندوق

زینب زارع – مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری استان یزد گفت: الزام هر کار اقتصادی در حوزه فناوری وجود نهاد مالی حمایتگر است که صندوق پژوهش و فناوری یزد با خدمت‌دهی به ۱۸ استان کشور، این نقش را تاکنون به‌خوبی ایفا کرده است.

محمد سپهر در گفت‌وگو با صمت به مناسبت شانزدهمین سالگرد تاسیس صندوق پژوهش و فناوری استان یزد با بیان اینکه یزد قدیمی‌ترین و یکی از بزرگ‌ترین صندوق‌های پژوهش و فناوری کشور را داراست، افزود: صندوق یزد در سال ۸۳ به‌عنوان نخستین صندوق پژوهش و فناوری کشور ثبت شد و توانست در رتبه‌بندی‌ها رتبه اول را بین صندوق‌های پژوهش و فناوری کشور به خود اختصاص دهد. سپهر درباره رشد صندوق در دوره‌های مختلف بیان کرد: سال ۹۴ که مدیریت صندوق را قبول کردم سرمایه صندوق ۳۴ میلیارد ریال بود و اکنون به ۳۸۰ میلیارد ریال رسیده است.وی گفت: به مرحله‌ای از عملکرد رسیده‌ایم که به ۱۸ استان در ۲ سال اخیر خدمات دادیم و صندوق‌های جدید که در کشور راه‌اندازی شده‌اند از آیین‌نامه‌های ما به عنوان مرجع استفاده کردند.مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری استان یزد گفت: در اکوسیستم نوآوری و فناوری که یک زیست‌بوم است و زنجیره‌های به هم متصل با اثرات متقابل وجود دارند، دانشگاه‌ها، استارت‌آپ‌ها و صنعت و یک نهاد مالی تخصصی مانند حلقه‌های این زنجیر هستند که صندوق پژوهش در این زیست‌بوم نقش نهاد مالی حمایتگر را دارد. مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری استان یزد گفت: توانستیم با اعتمادی که به صندوق طی این ۱۶ سال شده است منابع جدید را جذب کنیم به طوری که تا سال ۹۴ صندوق فقط به شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان تسهیلات می‌داد و صدور ضمانتنامه هم بسیار محدود بود و چیزی به‌عنوان سرمایه‌گذاری در صندوق نداشتیم اما هم‌اکنون ۶۰ درصد درآمد صندوق حاصل از سرمایه‌گذاری و ضمانتنامه است و نشان داده سرمایه‌گذاری خیلی اثرگذارتر و کاراتر از تسهیلات است. این عضو هیات‌علمی دانشگاه و مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری یزد با اعلام اینکه در حوزه سرمایه‌گذاری و توسعه بازار در کشور پیشرو هستیم، افزود: برای تجاری‌سازی محصول شرکت‌ها در حوزه مالی بودجه‌هایی برای تبلیغ، سرمایه در گردش و شرکت در نمایشگاه و رویدادهای فناوری جهان اختصاص می‌دهیم. همچنین حمایت از مشتری‌های شرکت‌ها برای خرید محصول فناوری و دانش‌بنیان ارائه می‌دهیم که بسیار در توسعه بازار و تجاری‌سازی مورد استقبال شرکت‌ها قرار گرفته است. وی با اشاره به اینکه صندوق پژوهش و فناوری استان یزد هم‌اکنون ۱۷۷ سهامدار دارد، افزود: از ابتدای تاسیس تاکنون صندوق پژوهش و فناوری استان یزد ۴۰۰۰ فقره تسهیلات با مبلغ ۲۰۰۰ میلیارد ریال به شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها ارائه کرده که بیشتر این ارقام مربوط به سال‌های اخیر است به طوری که سال گذشته ۴۷۶ فقره تسهیلات دادیم و یکی از دلایل آن هم می‌تواند رشد ادبیات فناوری در کشور باشد که به این واسطه ما در جذب منابع موفق‌تر بودیم.سپهر با بیان اینکه یکی از مهم‌ترین خدمات ما سرمایه‌گذاری خطرپذیر به شکل سبد چندپروژه‌ای است، افزود: سرمایه‌گذاری ما در طرح‌های نوآورانه که آینده مبهمی دارند احتمال شکست را افزایش می‌دهد به همین دلیل این نوع سرمایه‌گذاری صندوق، سرمایه‌گذاری خطرپذیر نام دارد.وی در توضیح نحوه اجرای سرمایه‌گذاری خطرپذیر به واسطه صندوق، ابراز کرد: در این نوع سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری مدت‌دار بر شرکت دانش‌بنیان که قابلیت رشد دارد از سوی صندوق پژوهش و فناوری انجام می‌شود و صندوق در این سرمایه‌گذاری همراه شرکت خواهد بود به این معنی که پس از سرمایه‌گذاری صندوق در شرکت‌ها، خدمات مشاوره و ارزیابی برای آنها خواهیم داشت. سپهر با بیان اینکه درحال‌حاضر ۴۰ شرکت دانش‌بنیان داخل پارک ۶۰ شرکت دانش‌بنیان خارج از محل پارک علم و فناوری یزد مستقر هستند، گفت: سال ۹۴ فقط ۳۰ شرکت دانش‌بنیان در یزد وجود داشت و اکنون بیش از ۱۰۵ شرکت دانش‌بنیان در استان فعالیت می‌کنند. علاوه‌بر آن، شرکت‌های فناور مستقر در محل پارک ۲۰۰ شرکت بود و اکنون به ۳۳۰ شرکت افزایش یافته و این حاصل خدمات پارک علم و فناوری و صندوق پژوهش و فناوری استان است که رغبت را در جوانان ما ایجاد می‌کند. وی به در اختیار گذاشتن منابع ارزان‌قیمت بدون پیچیدگی‌ها و ضوابط سیستم بانکی از سوی صندوق پژوهش و فناوری استان یزد اشاره کرد و گفت: استقرار صندوق پژوهش و فناوری در پارک باعث شد شناخت خوبی از شرکت‌ها داشته باشیم و بسیاری خدمات ما با وضعیت آنها تطابق پیدا کند. سپهر در پایان با بیان اینکه در حوزه فناوری، یکی از بخش‌های عقب‌مانده کشور، صنایع جوار معدنی است، گفت: بیشترین سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر صندوق پژوهش و فناوری یزد در حوزه فناوری‌های جوار معدنی و آی‌تی انجام شد که می‌توان گفت بیشترین و موفق‌ترین پروژه‌های سرمایه‌گذاری صندوق پژوهش و فناوری استان یزد را به خود اختصاص داده‌اند.

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

شماره مناقصه: ۱۳۹۲۳۲

HOSCO شرکت فولاد هرمزگان

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع مناقصه: انجام کلیه عملیات طراحی، مهندسی، تهیه، تامین، ساخت، اصلاح، حمل، نصب، تست، راه‌اندازی، آموزش و تضمین عملکرد مربوط به احداث یک ساختمان دو طبقه (بتنی) جهت مرکز داده استاندارد در شرکت فولاد هرمزگان جنوب به روش EPC

مدت قرارداد: ۲۴ ماه از تاریخ ابلاغ

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نحوه دریافت اسناد: کلیه متقاضیان با ارسال اسناد ذیل به شماره فکس **۳۳۵۳۰۱۴۵-۰۷۶** و آدرس ایمیل **Naderian.r@hosco.ir** می‌توانند نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

۱- واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد مناقصه

۲- نامه اعلام آمادگی شرکت در مناقصه با ذکر شماره تماس و ایمیل رسمی

توضیحات:

۱- تضمین شرکت در مناقصه به مبلغ ۴،۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (چهار میلیارد و هشتصد میلیون) ریال خواهد بود.

۲- نوع تضمین:

الف) ضمانتنامه بانکی به نفع کارفرما: مدت اعتبار تضمین بانکی حداقل سه ماه بوده و برای سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشد.

ب) فیش واریز وجه نقد معادل مبلغ ضمانت‌نامه به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان

۳- شرکت‌کنندگان ملزم به ارائه گواهی صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشند.

ج) جدول زمانی انجام مناقصه:

آخرین مهلت دریافت اسناد	آخرین مهلت تحویل پاکات	تاریخ گشایش پاکات الف و ب
۹۹/۱۱/۰۷	۹۹/۱۱/۲۰	۹۹/۱۱/۲۱

نکته: تاریخ بازگشایی پاکات ج متعاقبا اعلام خواهد شد.

متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن **۴۴۸۴۳۱۹۵-۰۷۶** (اطلاعات بازرگانی) تماس حاصل نمایند. قابل ذکر است که هزینه‌های چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

شماره مناقصه: ۱۳۵۸۳۷

HOSCO شرکت فولاد هرمزگان

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع مناقصه: انجام عملیات اصلاح سیستم پیش تصفیه واحد آب شیرین کن در شرکت فولاد هرمزگان

مدت قرارداد: ۱۸ ماه از تاریخ ابلاغ

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نحوه دریافت اسناد: کلیه متقاضیان با ارسال اسناد ذیل به شماره فکس **۳۳۵۳۰۱۴۵-۰۷۶** و آدرس ایمیل **Naderian.r@hosco.ir** می‌توانند نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.

۱- واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد مناقصه

۲- نامه اعلام آمادگی شرکت در مناقصه با ذکر شماره تماس و ایمیل رسمی

توضیحات:

۱- تضمین شرکت در مناقصه به مبلغ ۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (چهار میلیارد) ریال خواهد بود.

۲- نوع تضمین:

الف) ضمانتنامه بانکی به نفع کارفرما: مدت اعتبار تضمین بانکی حداقل سه ماه بوده و برای سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشد.

ب) فیش واریز وجه نقد معادل مبلغ ضمانت‌نامه به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان

۳- شرکت‌کنندگان ملزم به ارائه گواهی صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشند.

ج) جدول زمانی انجام مناقصه:

آخرین مهلت دریافت اسناد	آخرین مهلت تحویل پاکات	تاریخ گشایش پاکات الف و ب
۹۹/۱۱/۰۷	۹۹/۱۱/۲۰	۹۹/۱۱/۲۱

نکته: تاریخ بازگشایی پاکات ج متعاقبا اعلام خواهد شد.

متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن **۴۴۸۴۳۱۹۵-۰۷۶** (اطلاعات بازرگانی) تماس حاصل نمایند. قابل ذکر است که هزینه‌های چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

نهادهای متولی تجارت هماهنگ باشند

گمرک، مقصر یا مجری؟

۲۶ ژانویه، روز جهانی گمرک نام‌گذاری شده است. گمرک نقشی اثرگذار در مسیر تجارت محصولات بر عهده دارد و در همین حال می‌تواند زمینه تسهیل و توسعه تولید را فراهم کند. صنایع معدنی نیز نقشی اثرگذار در توسعه اقتصادی کشور ایفا می‌کنند و در همین حال فعالیت آنها به‌شدت به واردات و صادرات مرتبط است. بر همین اساس و با توجه به همزمانی با روز جهانی گمرک در گفت‌وگو با فعالان صنایع معدنی به بررسی چالش‌های آنها در مواجهه با گمرک پرداخته‌ایم. اغلب فعالان صنایع معدنی ضمن اشاره به نقش گمرک در اجرای سیاست‌های دولتی بر ایجاد هماهنگی میان نهادهای موثر در حوزه تجارت تاکید دارند. این هماهنگی لازمه توسعه تجارت و به‌دنبال آن تداوم تولید است. هرچند در این میان انتقادهایی نیز به عملکرد گمرک به‌عنوان نهاد مجری سیاست‌های تجاری کشور وارد است. امید می‌رود با بهبود شرایط زمینه توسعه تولید و بهره‌گیری از ظرفیت صنایع معدنی کشور فراهم شود.

عکس: آیدا فریدی

صادرات محصولات صنایع معدنی بر اساس ضوابط تدوین شده از سوی دولت انجام می‌شود؛ بنابراین چنانچه متولیان امر نسبت به سیاست‌های صادراتی اعتراضی دارند، گمرک طرف آنها نیست

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

مجری سیاست‌ها

آنوش رحام، تحلیلگر ارشد بازرگانی و تجارت خارجی در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: سازمان گمرک، سیاست‌گذار نیست، بلکه این سازمان مجری سیاست‌گذاری‌های سایر سازمان‌هاست؛ بنابراین نمی‌توان از گمرک انتظار داشت که روان‌سازی و تسهیل تجارت را برعهده بگیرد. با این وجود گمرک تنها سازمانی است که از قضا چندین بسته حمایت از تولید و صادرات را در طول سال‌های گذشته تدوین و اجرایی کرده است.

این کارشناس تجارت خارجی افزود: با این وجود، گمرک تنها سازمانی است که توانسته تمامی خدمات و تشریفات ماموریت‌های خود را از طریق خدمات دولت الکترونیک ارائه دهد. امروزه هیچ صادرکننده‌ای برای صادرات نیاز به حضور در سازمان گمرک را ندارد. درنتیجه ارایه خدمات الکترونیک از سوی گمرک، بسیاری از بروکراسی‌ها کاهش یافته است؛ بنابراین باید اقرار کرد که این سازمان کارنامه قابل‌قبولی را از خود در حوزه تشریفات صادرات نمایش داده است.

تقصیر گمرک چیست؟

رحام در پاسخ به سوالی مبنی بر نقش گمرک در صادرات صنایع معدنی گفت: صادرات محصولات صنایع معدنی براساس ضوابط تدوین شده از سوی دولت اجرایی می‌شوند؛ بنابراین چنانچه متولیان امر نسبت به سیاست‌های صادراتی اعتراضی دارند، گمرک طرف آنها نیست. به‌عنوان مثال، گمرک به‌عنوان نهاد متولی موظف است عوارضی که دولت روی صادرات کالاهای مختلف اعمال می‌کند دریافت کند. این عوارض اغلب با هدف تکمیل زنجیره ارزش، تولید محصولات نهایی و حفظ محصولات استراتژیک معدنی اعمال می‌شود.

وی در ادامه توقف محصولات معدنی و صنایع معدنی در بنادر را یکی از چالش‌هایی دانست که هزینه قابل‌توجهی را به عملکرد فعالان صنعتی وارد می‌کند. برخی از این توقفات از خدمات بندری و برخی دیگر از تشریفات گمرکی نشات می‌گیرد؛ بنابراین ضرورتا باید این توقفات به حداقل کاهش یابد تا بدین‌ترتیب شاهد رفع کاستی‌های این حوزه باشیم.

توسعه تولید

رحام همچنین تاکید کرد: از موارد یادشده اینطور برداشت می‌شود که عمده مشکلات بخش معدن و صنایع معدنی کشور به حوزه تشریفات گمرکی مرتبط نیست، بلکه چالش‌های اساسی این حوزه از عملکرد نهادهای سیاست‌گذار نشات می‌گیرد. این کارشناس حوزه تجارت خارجی در ادامه تاکید کرد: صنایع معدنی نقش بسزایی در ایجاد ارزش‌افزوده و ارزآوری بر عهده دارند. اما تکمیل زنجیره تولید صنایع معدنی نیازمند سیاست‌گذاری است. فرآوری اولیه بخشی از مواد معدنی، فرآیند تولید پیچیده‌ای ندارند؛ بنابراین اغلب با عنوان ماده خام از آنها یاد می‌شود. عمدتا بحث و جدل‌های بسیاری درباره موضوع صادرات این محصولات مطرح می‌شود. در مواردی شاهد وضع عوارض و تعرفه بر صادرات این محصولات هستیم و گمرک نیز وظیفه دریافت آنها را بر عهده دارد.

رحام گفت: در چنین شرایطی تولیدکنندگان نسبت به این دست اقدامات و سیاست‌های بازدارنده در مسیر صادرات معترض هستند. در همین حال با اشاره به محدودیت‌های ناشی از تحریم‌های بین‌المللی بر تسهیل صادرات تاکید دارند. صادرات مهم‌ترین بخش ارزآور کشور است. صنایع معدنی نیز بر پایه بهره‌گیری از ظرفیت‌های کشور می‌توانند نقش ویژه‌ای در مسیر توسعه صنایع معدنی بر عهده بگیرند. در چنین شرایطی تغییر در سیاست‌های بخش معدن و تجدید نظر در اقدامات بازدارنده سیاسی ضروری است. در ادامه نیز می‌توان برای تکمیل زنجیره ارزش و توسعه تولید در حلقه‌های انتهایی از مشوق‌ها کمک گرفت.

وی در ادامه تاکید کرد: سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) از سال ۹۲ اقدامات قابل‌توجهی را برای تکمیل زنجیره در دستور کار خود قرار داد. خوشبختانه این سیاست‌ها نتیجه‌بخش بودند و در حال حاضر ایران در رده ۱۰ فولادساز برتر جهان قرار دارد یا ایران در رتبه نخست تولیدکننده تولید آهن اسفنجی قرار گرفته است.

ارزش‌آفرینی اولویت دارد

رحام با اشاره به میانگین قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی کشور، گفت: میانگین قیمت هر تن کالای وارداتی به کشور در محدوده ۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰ دلار است. درحالی که میانگین قیمت هر تن کالای صادراتی از کشور در محدوده ۳۰۰ تا ۴۰۰ دلار برآورد می‌شود؛ بنابراین صادرات کشور ما عمدتا به محصولات بالادستی اختصاص دارد. آنچه هم به‌عنوان مثبت شدن تراز تجاری مطرح می‌شود، به منزله افزایش وزنی صادرات کالاهای خام است که صادرات را با واردات از منظر ارزشی هم‌وزن می‌کند.

این کارشناس بازار در ادامه افزود: ایران در کمربند معدنی منطقه واقع شده است و استعداد قابل‌توجهی برای اکتشاف و فرآوری به‌ویژه در حوزه مس، فولاد، فلزات رنگین و غیرآهنی دارد. این صنایع همچنین از سوخت ارزان در مسیر تولید خود بهره می‌گیرند؛ بدین‌ترتیب تولید و صادرات آنها با صرفه اقتصادی همراه خواهد بود.

با این وجود از متولیان امر انتظار می‌رود سیاست‌های خود را در راستای تکمیل زنجیره ارزش تدوین کنند. در ادامه نیز با تامین شرایط ورود فناوری و ماشین‌آلات فعالان صنایع معدنی را در این مسیر یاری کنند، چراکه هر گامی که بتواند زنجیره محصولات معدنی کشور را از مواد خام به سمت تولید کالا با ارزش‌افزوده بالا سوق بدهد، خدمت بسیار بزرگی در شرایط کنونی است.

تسهیل واردات و صادرات

این کارشناس صنایع معدنی در ادامه افزود: بخش‌های خدمات‌دهنده به معادن اثر بسیار مهمی بر کاهش هزینه مبادلات مواد معدنی دارد. کاهش توقفات کالاها در مبادی ورودی و خروجی، روش‌های بهینه حمل‌ونقل ریلی، توسعه ظرفیت خطوط ریلی و همچنین بهره‌گیری از حمل‌ونقل بهینه و هوشمند؛ ایجاد ماژول‌های لجستیکی و سرویس پیشرفته لجستیک در جوار واحدهای تولیدی معدنی به کاهش هزینه‌های حمل منجر می‌شود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که لجستیک و حمل‌ونقل سهم قابل‌توجهی از تجارت را در کشور ما به خود اختصاص می‌دهند؛ بنابراین تسهیل تجارت و توسعه لجستیک به بهبود قیمت تمام‌شده محصولات معدنی کمک می‌کند.

بخش معدن و صنایع وابسته به آن می‌تواند به‌عنوان یک بخش مولد با اشتغالزایی بالا در اقتصاد کشور اثرگذار باشد. نزدیکی ایران به کریدورهای بین‌المللی، اتصال کشور به شریان‌های حمل‌ونقل دریایی می‌تواند با توسعه زیرساخت‌ها کمک قابل‌توجهی به توسعه معادن کند. در همین حال باید خاطرنشان کرد که ایران کریدوری بالقوه برای حمل‌ونقل مواد معدنی است تا جایی‌که با اقدامات درست می‌توان آن را به هاب منطقه برای ترانزیت مواد معدنی تبدیل کرد. اما تحقق اهداف یادشده به سرمایه‌گذاری قابل‌توجه نیاز دارد.

مرتبط کردن گمرک، بانک مرکزی و اداره مالیات، استرداد مالیات ارزش‌افزوده تولیدکنندگان را دشوارتر کرده است

تجارت را آسان کنید

محمد حیدرزاده از فعالان صنعت روی کشور در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: تجارت خارجی نقشی بسزا در عملکرد صنایع معدنی بر عهده دارد، چراکه تولیدکنندگان برای تداوم فعالیت خود نیازمند واردات قطعات، تجهیزات و حتی در مواردی مواد اولیه هستند. صادرات نیز نقشی اساسی در توسعه تولید دارد؛ بنابراین تسهیل تجارت از سوی گمرک برای فعالان صنعتی اهمیت می‌یابد. وی در ادامه خاطرنشان کرد: فعالان صنعت روی کشور بخشی از مواد اولیه مورد نیاز خود برای تولید را از طریق واردات تامین می‌کنند. با وجود ذخایر غنی سرب و روی کشور در طول سال‌های گذشته نسبت به اکتشاف و استخراج این ذخایر بی‌توجهی شده است، برهمین اساس نیز بخش قابل‌توجهی از نیاز این صنایع به خاک از ترکیه و در قالب قراردادهای ورود موقت، وارد می‌شود تا درنهایت شمش حاصل از آن صادر شود. در ادامه با توجه به عیار خاک ورودی و راندمان تولید شمش، میزان شمش صادراتی مشخص می‌شود.

چالش‌های ورود موقت

این فعال صنعت سرب و روی در ادامه موضوع ورود موقت مواد اولیه را یکی از چالش‌های اساسی دانست که روند فعالیت این تولیدکنندگان را دشوار می‌کند. وقتی فعالان صنایع روی کشور خاک را در قالب ورود موقت، به کشور وارد می‌کنند، در قبال اظهار ارز آن با چالش‌هایی مواجه هستند، چراکه این ورود موقت در سیستم بانک مرکزی و گمرکات به‌درستی تعریف نشده است.

حیدرزاده در پاسخ به سوالی مبنی بر اثرات این‌گونه مشکلات بر عملکرد فعالان صنعتی و روند تولید آنها گفت: بدون تردید مشکلات ایجادشده در روند ورود مواد اولیه تاثیر منفی بر تولید دارد. به‌علاوه آنکه هزینه‌های پشتیبانی و ستادی را افزایش می‌دهد. چنانچه این چالش‌ها ادامه یابد به تعطیلی یا توقف در تولید منجر می‌شود.

وی در ادامه با اشاره به برنامه تولید در واحدهای صنعتی افزود: واحدهای تولیدکننده برنامه‌ای را برای تولید خود مشخص می‌کنند. چنانچه خللی در روند واردات یا تامین مواد اولیه مورد نیاز آنها ایجاد شود، فرآیندهای تولید به‌شدت تحت‌تاثیر قرار می‌گیرد. بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود زمینه رفع این چالش‌ها را فراهم کنند. به‌ویژه که بسیاری از کاستی‌های این حوزه از نبود هماهنگی میان نهادهای متولی نشات می‌گیرد.

حیدرزاده در ادامه افزود: متاسفانه در موارد متعددی شاهدیم بانک مرکزی و گمرک با هم هماهنگ نیستند. در چنین شرایطی فعالیت برای تولیدکنندگان دشوارتر می‌شود. به‌تازگی اداره مالیات نیز به این ارتباطات پیوند داده شده و چالشی جدید در مسیر فعالیت تولیدکنندگان ایجاد شده است. مرتبط کردن گمرک، بانک مرکزی و اداره مالیات، استرداد مالیات ارزش‌افزوده تولیدکنندگان را دشوارتر کرده است. این مشکل درحال‌حاضر روند فعالیت بسیاری از واحدهای تولیدکننده روی کشور را تحت‌تاثیر قرار داده است؛ بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود در مسیر تسهیل شرایط گام بردارند.

سخن پایانی

تداوم تولید در صنایع گوناگون مستلزم واردات و صادرات است؛ بنابراین نقش گمرک به‌عنوان نهادی مرتبط با تجارت خارجی در تداوم تولید اهمیت می‌یابد. هرچند به اعتقاد اغلب فعالان صنایع معدنی، گمرک، تنها مجری قوانین و مقررات وضع‌شده از سوی نهادهای تصمیم‌گیر و سیاست‌گذار است. درواقع این نهاد اجرای سیاست‌ها و خط‌مشی اقتصادی و بازرگانی کشور را بر عهده دارد. با این وجود، از گمرک و متولیان آن انتظار می‌رود برای تسهیل تجارت و ترانزیت کالاها خدمات مناسبی ارائه دهند. ایجاد تسهیلات قانونی،حذف تشریفات زمان‌گیر، افزایش کیفیت خدمات گمرکی و... از مهم‌ترین خدمات مورد انتظار هستند.

سرپرست جدید معاونت معدنی انتخاب شد

با حکم علیرضا رزم‌حسینی، وزیر صنعت، معدن و تجارت، اردشیر سعدمحمدی مدیرعامل کنونی شرکت ملی صنایع مس ایران با حفظ سمت، سرپرست معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت شد.

به گزارش مس پرس، پس از استعفای داریوش اسماعیلی از معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، اردشیر سعدمحمدی مدیرعامل کنونی شرکت ملی صنایع مس ایران با حفظ سمت به‌عنوان سرپرست معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت انتخاب شد.

براساس این گزارش، اردشیر سعدمحمدی، دانش‌آموخته رشته مهندسی معدن در مقطع دکتراست که طی ۲ دهه گذشته علاوه بر سمت‌های اجرایی و مدیریتی عضو هیات علمی دانشگاه نیز بوده است. مدیرعاملی شرکت‌های تهیه تولید و مواد معدنی، ملی صنایع مس ایران، ملی فولاد، ذوب‌آهن اصفهان، هلدینگ توسعه معادن روی، قائم مقامی و معاون معدنی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، عضویت در هیات عامل ایمیدرو و هیات‌مدیره فولاد مبارکه بخشی از کارنامه سعدمحمدی در بخش صنعت و معدن بوده است.

صرفه‌جویی ارزی ۳۵۰ میلیون دلاری صنایع معدنی

میزان صرفه‌جویی ارزی سیاست‌های بومی‌سازی شرکت‌های بزرگ معدن و صنایع معدنی در حوزه تولید، به ۳۵۰ میلیون دلار طی نیمه نخست امسال رسید.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران حسن یونسیان، مشاور بومی‌سازی ایمیدرو گفت: براساس داده‌های به روز شده، طی مدت مورد بررسی ۹ شرکت بزرگ معدن و صنایع معدنی در مجموع ۳۵۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی تحت راهبری ایمیدرو در سیاست بومی‌سازی ایجاد کرده‌اند.

وی یادآور شد: ایمیدرو از ابتدای امسال(۱۳۹۹)، سیاست بومی‌سازی و توسعه ساخت داخل را ابلاغ و اهداف عملیاتی را از شرکت‌های زیرمجموعه دریافت و پایش می‌کند.

مشاور رئیس هیات عامل در بومی‌سازی گفت: در این مدت شرکت‌های معدنی و صنعتی گل‌گهر، فولاد خوزستان، فولاد مبارکه، ملی صنایع مس ایران، ذوب آهن، فولاد هرمزگان، معدنی و صنعتی چادرملو، فولاد خراسان و آلومینای ایران با تامین قطعات و تجهیزات مورد نیاز از سازندگان داخلی، علاوه بر حمایت از تولیدکنندگان کشورمان، به اجرای برنامه بومی‌سازی تحت راهبری این سازمان پرداخته‌اند.

وی تاکید کرد: طبق برآوردهای به عمل آمده این رقم فقط مختص به حوزه تولید است و بخش دیگری از سیاست بومی‌سازی در طرح‌های توسعه در حال اجراست؛ از این‌رو با احتساب بخش پروژه‌های توسعه‌ای و به‌روزآوری اعداد و ارقام، مجموع صرفه‌جویی ارزی ایجادشده افزایش خواهد یافت.

یادداشت

ضرورت هماهنگی میان نهادهای متولی تجارت

کیومرث فتح‌اله کرمانشاهی/دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی

تجارت از اهمیت ویژه‌ای در توسعه صنایع و تولید برخوردار است. ساماندهی تجارت را وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و سایر نهادهای فعال در حوزه تجارت بر عهده دارند. در مجموع حدود ۳۰ نهاد در امر واردات و صادرات دخیل هستند که گمرک یکی از آنهاست.

البته گمرک تنها نقش مجری مصوبات نهادهای سیاست‌گذار را بر عهده دارد؛ بنابراین برای رفع چالش‌های موجود میان فعالان صنایع معدنی با گمرک باید به‌دنبال ریشه‌یابی این مشکلات و رفع اصولی آنها بود. در واقع تمرکز ویژه بر چالش‌های موجود میان فعالان صنایع معدنی با گمرک لزوما نتیجه مثبتی را به‌دنبال ندارد.

همانطور که پیش‌تر هم اشاره شد نهادهای متعددی در حوزه واردات و صادرات نقش دارند؛ بنابراین ایجاد هماهنگی میان این نهادها ضروری به‌نظر می‌رسد و نقش ویژه‌ای در رفع چالش‌های موجود در این حوزه ایفا می‌کند. یعنی نیاز به هماهنگ‌کننده ضروری است تا سازمان‌ها به شکل جزیره‌ای عمل نکنند. علاوه بر این صادرات و واردات در مسیر خود قرار خواهد گرفت. هرچه این هماهنگی با دقت بیشتری انجام شود، صادرات و واردات سریع‌تر پیش می‌رود. در همین حال، طبیعی است که ضعف در عملکرد نیز به کُندی روابط تجاری منجر می‌شود.

دپو محصولات در گمرک یکی دیگر از چالش‌هایی است که اغلب از سوی فعالان صنعتی مطرح می‌شود. اما این مشکل ریشه در عملکرد نهادهای گوناگونی دارد و نمی‌توان تنها انگشت اتهام را به سمت و سوی گمرک نشانه گرفت. اگر کالایی به کشور وارد شود، در گمرک بماند و ترخیص نشود، باید ببینیم مشکل از کجاست؟ آیا در روند ثبت سفارش مشکل وجود دارد؟ آیا ارز از آن تامین نشده است؟ آیا ارز تخصیص داده نشده است؟ آیا مجوزها اخذ نشده است؟

همه مواردی که به‌عنوان دلایل دپو محصولات وارد شده به کشور در گمرک از آنها نام برده شد باید قبل از واردات مورد توجه قرار می‌گرفتند و هماهنگی لازم برای اخذ مجوزها انجام می‌شد؛ بنابراین نبود هماهنگی میان سازمان‌های متولی سرمنشاء تمام این چالش‌هاست. درنتیجه چنانچه هماهنگی میان نهادهای گوناگون افزایش یابد، در همین حال دلالی و واسطه‌گری به حداقل کاهش یابد، مشکلات برطرف خواهند شد.

مشکلات ناشی از تخصیص ارز و دپو محصولات وارداتی در گمرک نیز از نبود هماهنگی میان نهادهای مختلف مسئول در امر تجارت نشات می‌گیرد.

در همین حال دولت طی چند سال اخیر در بازگشت ارز صادراتی خود با چالش‌های متعددی روبه‌رو شده است، حال این سوال مطرح می‌شود که وقتی خود دولت در بازگشت ارز خود با انواع چالش‌ها روبه‌رو است؛ چطور از صادرکنندگان انتظار بازگشت ارز را دارد؟ چگونه بدون آنکه فضایی برای صادرکنندگان فراهم و زیرساخت‌ها مهیا شود، از آنها انتظار بازگشت ارز را دارد؟

درواقع اقتصاد کشور ما با مشکلات عمده و عدیده‌ای روبه‌رو است که ازجمله مهم‌ترین آنها می‌توان به نبود شفافیت در فضای اقتصادی کشور اشاره کرد. چنانچه زمینه بازگشت شفافیت به اقتصاد فراهم شود، چالش‌های موردبحث نیز برطرف می‌شوند. منظور از شفافیت این است که همه آمارها در حوزه‌های گوناگون با جزئیات بیان شود.

اما در فضای کنونی زمینه سوءاستفاده از شرایط موجود نیز فراهم است. در همین حال با پدیده‌هایی مانند واسطه‌گری، رانت‌جویی و دلالی روبه‌رو هستیم. طبیعتا در چنین موقعیتی گروهی صاحب نفوذ، زمینه سودجویی به‌دست خواهند آورد.

بدون تردید نبود شفافیت در اقتصاد کشور گمرک، سیستم بانکی، سیستم تجاری و اقتصادی کشور را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. در چنین موقعیتی از کارآیی اقتصاد کشور کاسته می‌شود و بر چالش‌هایی که پیش‌تر از آنها سخن به میان آمد، افزوده می‌شود. اما چنانچه برای رفع کاستی‌های موجود تلاش شود، بدون تردید زمینه‌ای برای کاهش مشکلات فعالان صنایع نیز فراهم خواهد شد.

یادداشت

اهمیت خوشه‌های معدنی در افزایش تولید

امید احدیه ارومیه- کارشناس مسائل معادن: خوشه‌های معدنی به‌عنوان یک طرح و برنامه در تمام دنیا اجرایی شده و با موفقیت روبه‌رو بوده است. در ایران این طرح از سال ۱۳۸۳ شروع شد. برای بررسی میزان تاثیرگذاری خوشه‌های معدنی باید از دو زاویه و دیدگاه این موضوع را مدنظر قرار دهیم، یکی اینکه آیا خوشه‌های معدنی ذاتا می‌توانند تاثیرگذار و مثمرثمر باشند و دیگر اینکه نحوه اجرای آن در کشور مناسب بوده یا خیر. باید در نظر داشت ایجاد خوشه‌های معدنی در اصل برنامه‌ای است که در سایر کشورها اجرایی شده و نتیجه داده است. در بحث خوشه‌های معدنی، یک کمیته راهبردی خوشه وجود دارد که متشکل از معدنداران است. زمانی که معدنداران ما در قالب خوشه بخواهند فعالیت کنند لازم نیست از یک مدیر دستور بگیرند بلکه همان کمیته به روند استخراج، فرآوری، تولید، بهره‌برداری و... شکل می‌دهد. برای مثال انجمن تولیدکنندگان آلومینیوم ایران زمانی که برنامه‌ای را مشخص می‌کند، تمام اعضای آن از برنامه پیروی می‌کنند. در بحث خوشه نیز دستورالعمل به همین صورت است؛ اینکه بخواهیم معادن کوچک را به صنایع یا هلدینگ‌های بزرگ اهدا کنیم درواقع مرگ صنایع را رقم زده‌ایم. زمانی که معادن کوچک را به صنایع و هلدینگ‌های بزرگ واگذار کنیم، فضای رقابتی را در کشور از بین برده‌ایم. به عبارت دیگر، همان اتفاقی که در صنایع خودروسازی کشور افتاد در معادن نیز رخ می‌دهد. برای مثال، زمانی که می‌خواهیم سنگ آهن بخریم، در صورتی که ۱۰ منبع داشته باشد می‌توانیم در قیمت، کیفیت و... رقابت ایجاد کنیم و به آنچه مورد نظر است دست یابیم. اما زمانی که فقط یک شرکت وجود داشته باشد خریدار یا مصرف‌کننده قدرت چانه‌زنی خود را از دست می‌دهد و مجبور است همان محصول عرضه‌شده از سوی تولیدکننده را خریداری کند. این امر در قرن حاضر، پذیرفته‌شده نیست. اگر بپذیریم برای موفقیت در عرصه تجارت فن مذاکره و منعطف بودن از اهمیت بالایی برخوردار است به اهمیت خوشه‌های معدنی نیز پی می‌بریم. خوشه‌های معدنی یا کسب‌وکار کشور به این دلیل که یکی از زیرگروه‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت است نتوانسته در این امر توفیقی به‌دست آورد. در صورتی که اگر بخواهیم خوشه‌های معدنی موفقی داشته باشیم باید یک معاونت مجزا زیر نظر مستقیم وزیر ایجاد کنیم. در خوشه‌های معدنی، یک معدندار لازم نیست به فکر فروش، فرآوری، تحقیق‌وتوسعه و... باشد و تنها روی کار خود که استخراج است، تمرکز می‌کند. درحقیقت، برنامه کلی از سوی همان کمیته راهبردی خوشه تعیین می‌شود. در خوشه‌های معدنی، کارها به صورت تخصصی‌تر اجرایی می‌شود و به جای اینکه یک کارخانه تمام تولیدات را برعهده بگیرد چندین کارخانه تولیدات را انجام می‌دهند که این منعطف عمل کردن در توسعه و بهره‌برداری معادن تاثیرگذار خواهد بود اما تاکنون خوشه معدنی در کشور تشکیل نشده است.

خبر

ایران جزو ۱۰ کشور برتر دارای ذخایر معدنی

براساس مطالعات و اطلاعات، ایران جزو ۱۰ کشور برتر جهان در زمینه معدن به شمار می‌آید. تقی نبئی، رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کشور در گفت‌وگو با صمت ضمن تشریح ویژگی‌ها، ظرفیت‌ها و شرایط رو به بهبود معادن کشورمان گفت: ایران در برخی از زمینه‌های معدنی مانند گچ و آهک به رتبه‌های اول و دوم نیز دست یافته به طوری که ۲۰ درصد ذخایر گچ دنیا در ایران شناسایی شده و همین میزان نیز موجودی ذخایر سنگ آهک است. همچنین در زمینه ذخایر روی، مس و طلا به رتبه‌های مناسبی دست یافته‌ایم و در حوزه مواد اولیه کاشی و شیشه حرفی برای گفتن داریم. پیش‌بینی می‌شود در صورت توجه و سرمایه‌گذاری مناسب در این بخش مهم می‌توان ظرفیت معدن کشور را تا ۱۵ برابر افزایش داد. نبئی ادامه داد: در ایران حدود ۱۱ هزار پروانه بهره‌برداری معدن صادر شده و حدود ۱۲۰۰ گواهی کشف صادر شده که هنوز به پروانه بهره‌برداری نرسیده است. همچنین از مجموع ۱۱ هزار پروانه بهره‌برداری معدن صادر شده تا کنون ۴۷۰۰ مورد فعال نشده‌اند و فعالیت استخراجی انجام نشده است.

مشکلات گمرک، زیر پوست معدن

گروه معدن
editor@smtnews.ir

معدنداران و معدنکاران نیز مانند سایر بخش‌های کلان و تاثیرگذار اقتصادی برای توسعه فعالیت به هماهنگی و تعامل با نهادهای بالادستی از جمله گمرک نیاز دارند. در این بین برخی از موارد مانند نبود یک پایانه صادراتی چالش بزرگی برای برخی از استان‌های معدنی به شمار می‌رود. به گفته بسیاری از فعالان این حوزه، در صورتی که تاسیس پایانه صادرات مواد معدنی در بلندمدت، اقدام بسیار بزرگ و مثبتی برای بخش معدن خواهد بود تا آنجا که می‌توان گفت پاشنه آشیل معادن در برخی استان‌های معدنی نداشتن پایانه صادراتی قوی است. مشکل واردات ماشین‌آلات کارکرده مورد نیاز بخش معدن از دیگر موارد است که همواره پیشنهاد حذف حقوق دولتی و عوارض گمرکی ماشین‌آلات مستعمل مطرح شده است. البته با پیگیری‌های انجام‌شده حذف عوارض گمرکی محقق شده است. با این حال، دعوای بخش معدن با گمرک از جمله دعواهایی است که مدت‌هاست ادامه دارد. فعالان معدنی باور دارند با اینکه قانونی عمل می‌کنند، با مشکلاتی روبه‌رو هستند و نمی‌توانند همچون فعالان اقتصادی در کشورهای دیگر پیش بروند. آنها باور دارند بروکراسی اداری، قوانین دست‌وپاگیر، عوارض زیاد، ماندن کالاهای‌شان در گمرک و به‌اصطلاح رسوب آنها و در نهایت ترخیص دیرهنگام از جمله موانعی است که گاهی معدنکار را تا یک سال هم درگیر می‌کند. آنچه در ادامه می‌خوانید گفت‌وگوی صمت با فعالان معدنی درباره مشکلات این بخش با گمرک است.

عکس: آیدا فریدی

هر زمان که دولت و مجموعه‌های مرتبط به هر دلیلی واردات را در کشور محدود کرده‌اند، ضوابط و مقررات به ضرر فعالان معدنی تغییر کرده است

صادرات امری تخصصی و جوان

بهروز فرح‌شیرازی

سعید صمدی

باقر محمدی

بهروز فرح‌شیرازی، فعال بخش معدن: صادرات امری تخصصی و جوان است؛ به این ترتیب بخش زیاد مشکلات در گمرک ازسوی صاحبان کالاها ایجاد می‌شود. اغلب آنها به دلیل ضعف آگاهی و تخصص با مشکلاتی در حوزه گمرک روبه‌رو می‌شوند. در نقطه مقابل گمرک مجموعه‌ای است که در بحث زنجیره تامین باید به کمک معدنکار بیاید. این در حالی است که بدنه گمرک به دلیل دولتی بودن و بروکراسی اداری سنگین شده و این نهاد از هماهنگی با استانداردهای بین‌المللی اجتناب می‌کند. در فعالیت اقتصادی بین‌المللی لحظه‌ها و دقایق بسیار مهم هستند و همه چیز براساس زمان‌بندی و به‌طور منظم انجام می‌شود؛ به این ترتیب در اغلب کشورها، عملکرد گمرک در زنجیره فروش مواد معدنی مهم است. باتوجه به این موارد در ایران هم این بخش به جای اینکه مانعی برای صادرات باشد، باید چابک‌تر عمل کرده و خود را با سرعت بین‌المللی همراه کند. البته هرچند گمرک ایران به‌نسبت توانسته فعالیت خوبی داشته باشد اما هنوز نتوانسته به استانداردهای جهانی دست پیدا کند.به علاوه اینکه ترخیص و آماده‌سازی کالا برای خروج از کشور مرحله مهمی است، رسوب کالا در گمرک از چند زاویه می‌تواند به معدنکاری و اقتصاد ضربه بزند. با متوقف شدن کالاها در گمرک شاهد خواب سرمایه، توقف خطوط تولید، اشغال فضای بندر، ایجاد هزینه‌های مازاد انبارداری و... خواهیم بود. آنچه با رسوب کالا در بنادر شاهد خواهیم بود از دست رفتن اعتبار معادن ایران و در کل ضربه به اقتصاد است. از سوی دیگر، خواب سرمایه چرخش نقدینگی را به تعویق می‌اندازد و می‌تواند مشکلات زیادی را برای کشور ایجاد کند. برای بهبود این فرآیند باید با جدیت بیشتری گام برداشت و به این نکته توجه کرد که اهلیت و اعتبار صاحب کالا، ضمانت اجرای ترخیص کالا است. پس از بازرسی‌های اولیه و ارزیابی باید کالا به‌راحتی صادر شود و سپس امور اداری روند طبیعی خود را طی کند. در این فرآیند باید سیستم‌های نظارتی و کنترلی کار خود را دقیق انجام دهند و انجمن‌های صنفی صاحبان کالا جایگاه قوی‌تری در دفاع و حمایت از حقوق خود داشته باشند. همچنین بخشنامه‌ها و قوانین دست‌وپاگیر متعدد از سر راه برداشته شود تا مسیر روان‌تر شود.

پیشنهاداتی برای حل مشکلات معدنداران با گمرک

سعید صمدی، عضو انجمن زغال‌سنگ ایران: بسیاری از معادنی که زیرمجموعه انجمن زغال‌سنگ هستند و تجهیزات معدنی موردنیاز خود را وارد می‌کنند، به‌طور خاص با مشکلاتی که گمرک ایجاد کرده روبه‌رو هستند. موانعی که گمرک ایجاد کرده، اغلب موجب افت تولید و سرمایه‌گذاری در بخش معدن شده است. البته در ایجاد این مشکل تنها گمرک مقصر نیست و مجموعه‌های دیگر نیز در مشکلات دخیل هستند. به عبارت دیگر، هر زمان که دولت و مجموعه‌های مرتبط به هر دلیلی واردات را در کشور محدود کرده‌اند، ضوابط و مقررات به ضرر فعالان معدنی تغییر کرده است. در این روند فعالان این حوزه که نیازمند واردات هستند، ناچار شده‌اند مجوزهایی را از مراکز مختلف دریافت کنند که زمان و هزینه زیادی برای آنها در برداشته است. همچنین به دلیل وجود قوانین دست‌وپاگیر بیشتر کالاها مدت‌زمان زیادی در گمرک می‌مانند و این امر تمامی محاسبات را برای فعالان اقتصادی به هم می‌زند. از سوی دیگر، متاسفانه قوانین برای کسانی که مجوز ورود لکوموتیو معدنی می‌خواهند با کسانی که مجوز ورود خودرو تویوتا کمری می‌خواهند تفاوتی قائل نمی‌شود. همچنین میان لوازم یدکی خودرو لوکس و تجهیزات معدنی تفاوتی وجود ندارد و قوانین برای همه یکسان است.گاهی تصمیمات وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز مشکل‌آفرین است. وزارتخانه بازیگر اصلی است که باید مشکلات به‌وجود آمده از طرف گمرک را برای معدنکاران حل کند. هرچند فعالان اقتصادی اقدامات زیادی برای همکاری با وزارتخانه انجام داده‌اند اما همچنان مشکلات حل نشده باقی مانده است؛ به‌طور مثال انجمن زغال‌سنگ، بارها فهرست تجهیزات موردنیاز معادن زغال‌سنگ را به وزارتخانه ارسال کرده است، با این حال فعالان معدنی هنگام دریافت مجوز از وزارتخانه با مشکل روبه‌رو می‌شوند. درواقع از یک طرف افزایش نرخ ارز موجب شده هزینه واردات و تجهیزات برای فعالان اقتصادی افزایش یابد و از طرف دیگر قوانین دست‌وپاگیر واردات بر مشکلات آنها افزوده است.برخی سیاست‌های بانک مرکزی نیز بر این مشکلات دامن می‌زند. زمانی سیاست بانک مرکزی کاهش واردات بود که در نتیجه این سیاست معدنکار چندین ماه منتظر تخصیص ارز می‌ماند. در واقع هدف این بود که جلوی ورود کالاهای غیرضروری و مصرفی که مشابه داخلی داشت، گرفته شود، اما این اقدام جلوی تمامی فعالیت‌های اقتصادی را می‌گرفت. او تصریح کرد: در این شرایط شاهدیم که قاچاق کالا افزایش یافته و معدنکار که به هیچ وجه سراغ چنین کاری نمی‌رود، هر روز ضعیف‌تر می‌شود. برای حل مشکلات بخش معدن در گمرک، پیشنهاد می‌شود دولت سیستمی را تهیه کند تا مواد اولیه صنعت و معدن از جمله تجهیزات و لوازم یدکی مورد نیاز راحت‌تر از کالاهای لوکس و غیرضروری وارد شوند. برای عملیاتی شدن این مهم باید قوانین آسان‌تری ازسوی دولت جاری شود.

گمرک روند گردش مالی را کند می‌کند

باقر محمدی، فعال حوزه سنگ: این واقعیتی غیرقابل انکار است که گمرک مشکلات زیادی را برای فعالان بخش معدن ایجاد می‌کند. در همه جای دنیا مدت‌زمان گردش مالی برای فعالان اقتصادی مشخص است. به این صورت که محصول و مواد اولیه وارد کشور می‌شود و مسیر طبیعی خود را طی می‌کند تا در نهایت به دست مصرف‌کننده برسد، در حالی که متاسفانه گمرک کشور ما اقداماتی را انجام می‌دهد که این روند به‌شدت طولانی و زمان‌بر می‌شود.

متاسفانه با چنین اقداماتی بسیاری از واحدهای تولیدی از فعالیت ساقط شده و دیگر ورود کالای موردنظر برای فعالان اقتصادی و به‌طور خاص بخش معدن صرفه اقتصادی ندارد.

در نهایت به دلیل گران تمام شدن نرخ محصول نهایی تولیدکننده و مردم ضرر می‌بینند و از نیاز خود دست می‌کشند.

اما درباره اینکه چه نقاط ضعفی در کشور وجود دارد که شاهد چنین روندی هستیم، باید گفت خوشبختانه در این زمینه ضعف قانونی وجود ندارد، چراکه قانون و مقررات به اندازه کافی در کشور وجود دارد.

مسئله مهم این است که مدیریت ضعیفی در کشور وجود دارد؛ به‌عبارتی کسانی که امور را مدیریت می‌کنند در جایگاه خود نیستند و شایستگی‌های لازم را ندارند. به این ترتیب اهمیت زمان را ندانسته و هزینه‌های زیادی را برای فعالان اقتصادی ایجاد می‌کنند.برای رفع این مشکلات نیز در گام نخست باید همه امور اقتصادی شفاف شوند.

دولت از ابتدا روشن کند که چه کالایی را می‌شود و چه کالایی را نمی‌شود وارد کشور کرد تا کالایی حدود ۶ تا یک سال در گمرک نماند و با موانع ورود روبه‌رو نشود.

یکی از مواردی که معدنکاران از آن گله دارند موانعی است که گمرک ایجاد کرده و باعث شده اغلب یک کالا دیر ترخیص شود و معدنکار را با مشکلاتی از قبیل خواب سرمایه روبه‌رو سازد.

کارشناسان باور دارند هرچند گمرک ایران به‌نسبت توانسته فعالیت خوبی داشته باشد، اما هنوز نتوانسته به استانداردهای جهانی دست پیدا کند. در این بین شاهد از دست رفتن اعتبار معادن ایران و در کل ضربه به اقتصاد کشور هستیم. عملکرد گمرک باعث خواب سرمایه شده و در نتیجه چرخش نقدینگی به تعویق افتاده است. به باور آنها بدنه گمرک به دلیل دولتی بودن و بروکراسی اداری سنگین شده و این نهاد چندان با استانداردهای بین‌المللی هماهنگ نیست.

موانعی که گمرک ایجاد کرده، اغلب موجب افت تولید و سرمایه‌گذاری در بخش معدن شده است. البته برخی کارشناسان نیز باور دارند که گمرک به‌تنهایی مقصر نیست و مجموعه‌های دیگر نیز در مشکلات موجود دخیل هستند. آنها مطرح می‌کنند هر زمان که دولت و مجموعه‌های مرتبط به هر دلیلی واردات را در کشور محدود کرده‌اند، ضوابط و مقررات به ضرر فعالان معدنی تغییر کرده است. در این روند فعالان این حوزه که نیازمند واردات هستند، ناچار شده‌اند مجوزهایی را از مراکز مختلف دریافت کنند که زمان و هزینه زیادی برای آنها دربرداشته است. کارشناسان به‌عنوان راهکار باور دارند که گمرک باید چابک‌تر عمل کرده و خود را با سرعت بین‌المللی همراه کند.

سخن پایانی

در این بین انتظار می‌رود وزارتخانه در کنار باقی نهادهای اجرایی در کنار فعالان اقتصادی و معدنی باشد. وزارت صنعت، معدن و تجارت به همراه تمام زیرمجموعه‌هایش باید در کنار فعالان اقتصادی قرار گیرد و در بحث صادرات مواد معدنی قسمتی از زنجیره را پیش ببرد. باتوجه به اینکه صادرات با موانع زیادی در کشور روبه‌رو است، باید تمام نهادهای اجرایی برای حل مشکل در کنار یکدیگر قرار گیرند. همچنین کارشناسان تاکید دارند دولت باید سیستمی را تعبیه کند تا مواد اولیه صنعت و معدن از جمله تجهیزات و لوازم یدکی موردنیاز معدنکاران را تامین کند تا مانع خروج ارز و ضرر و زیان مردم شود. در نهایت باید گفت که با حل مشکلات معدنداران با گمرک، بخش معدن می‌تواند به رشد و توسعه خود ادامه دهد و در نهایت به اقتصاد کشور کمک کند.

معرفی واحد کنترل موجودی و سفارشات عمومی شرکت فولاد خوزستان

رامین حکیمی، رئیس کنترل موجودی و سفارشات عمومی شرکت فولاد خوزستان: واحد کنترل موجودی و سفارشات عمومی شرکت فولاد خوزستان زیرمجموعه مدیریت انبارها و کنترل کالا و زیر نظر معاونت خرید است. این واحد طبق ساختار سازمانی متشکل از ۵ کارشناس و ۳ کاردان می‌باشد که رئیس واحد به فراخور گروه‌های کالا، این اقلام را بین کارشناسان کالا تقسیم‌بندی می‌کند. این گروه‌ها از کد ۰۳ شروع می‌شوند، تا کد۹۹ ادامه دارند. از جمله اقلام و کالاها می‌توان به ماشین‌های اداری و قطعات یدکی آنها، نوشت‌افزار، لوازم ایمنی و آتش‌نشانی، شیمیایی و مواد روان کار (روغن و گریس) و رنگ‌ها، مواد افزودنی و مصرفی فولادسازی، مواد نسوز، لوله‌های غیرفلزی و اتصالات آنها، شیرها، ابزارها، اقلام عمومی برقی، لوله‌های فلزی و میله‌های قطعه‌سازی آلیاژی، مصالح ساختمانی و سازه و... اشاره نمود. کنترل موجودی کالا، فن نگهداری موجودی کالا در سطح مطلوب است. معمولا در سازمان‌ها و شرکت‌های تولیدی، به دلیل وجود مواد اولیه و قطعات و موجودی‌های در جریان، نقش کنترل موجودی مشهودتر است. در سازمان‌های بازرگانی و صنعتی نیز کنترل موجودی نقش مهمی دارد. زیرا محصول ارائه شده نیازمند مدیریت است. کنترل موجودی را می‌توان چنین تعریف کرد:

جریانی است که ضمانت می‌کند اقلام و موجودی انبارها با در نظر گرفتن زمان، مکان، تعداد، کیفیت و هزینه برای واحدهای متقاضی به موقع تامین شود. هدف اصلی ایجاد این قسمت، بهینه‌سازی سفارشات با صرفه‌جویی اقتصادی است و به‌طور کلی می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- تامین به موقع، به اندازه و با قیمت مناسب کالاهای مورد نیاز
- صرفه‌جویی در مصرف منابع مالی و اقتصادی
- توزیع به موقع کالاها به مقدار و مشخصات معین بین واحدهای درخواست‌کننده
- کنترل گردش کالاها به منظور تضمین عمر انبار یا تاریخ انقضای مصرف آن

در واحد سفارشات، فرآیند مدیریت کنترل موجودی به نحوی انجام می‌گیرد که اقلام وارده به انبار از حداکثر سقف موجودی تعیین شده فراتر نرود یا از حداکثر فضای مجاز اختصاص یافته برای انبار بیشتر نشود. کنترل موجودی در انبار با توجه به سیستم موجود بنا به تجربه و تشخیص کارشناس کالا با همکاری مسئولان انبارها به یکی از روش‌های ذیل انجام می‌گیرد:

- کنترل دستی و از طریق کارتکس و موجودی فیزیکی به صورت روزانه یا ادواری
- کنترل سیستمی و از طریق اخذ گزارشات موجودی به صورت روزانه یا ادواری از طریق نرم‌افزار مکانیزه انبار و مقایسه با پارامترهای کنترل موجودی از سوی انباردار
- کنترل سیستمی و اتوماتیک از سوی سیستم انبار با تعریف پارامترهای کنترل موجودی در سیستم نرم‌افزاری انبار

برخی از شرح وظایف واحد کنترل موجودی و سفارشات عمومی:

۱. بررسی تقاضاهای واصله از واحدهای مختلف پیرامون اقلام و کالاهای عمومی درخواستی و تائید آن کالاها

۲. کنترل موجودی و بررسی نیازهای مصرف کنندگان کالاهای عمومی و مصارف مشخص شده آنها

۳.اعلام کالاهای زیر نقطه سفارش به مامور خرید از طریق سیستم مکانیزه شرکت «صدور پیشنهاد خرید (کد ۰۱)»

۴. بررسی و تایید خریدهای اضطراری و تنخواه

۵. بررسی پیشنهاد فنی کالاها در صورت نیاز اخذ تاییدیه از واحد بهره‌بردار

۶. تغییر و یا اصلاح شرح و یا سایر مشخصات کالا در سیستم مکانیزه شرکت

۷. ارائه پیشنهاد تغییر در سیستم، در جهت یکپارچگی یا تغییر روش تجزیه و تحلیل موجودی

فواید سیستم کنترل موجودی و سفارشات عمومی

مزیت اصلی واحد سفارشات برای شرکت کنترل هزینه‌هاست. اگر مزیت این واحد را با شرکت‌های هم رده مقایسه کنیم متوجه می‌شوید که درصد کالاهای راکد در قسمت سفارشات عمومی سال قبل در شرکت فولاد خوزستان تقریبا ۶ درصد بوده که این به خودی خود مزیت بزرگی به شمار می‌رود. استقرار یک سیستم کنترل موجودی برای شرکت، فایده‌های زیر را به ارمغان خواهد آورد.

منظم شدن عملیات: از طریق سیستم کنترل موجودی، تامین و توزیع کالاهای مورد نیاز قسمت‌های مختلف شرکت مطابق برنامه‌ای منظم انجام خواهد شد. به طوری که در کار آنها رکود و وقفه‌ای رخ نخواهد داد.

ایجاد صرفه‌جویی در خرید: از آنجا که سفارش برای خرید کالاهای مورد نیاز، به صورت انبوه خواهد بود، شرایط توزیع آسان‌تر و استفاده از تخفیف‌ها بیشتر خواهد شد. در نتیجه، قیمت واحد کالاها کاهش می‌یابد و هزینه‌های حمل نیز کمتر می‌شود.

منظم شدن روند تهیه کالاها: مجموعه‌ای از عوامل مانند: تاخیر در حمل، کالاهای معیوب یا ناقص، ورشکستگی فروشندگان عمده و... باعث می‌شود که تهیه کالاها با تاخیر و مشکلات دیگر توام شود. سیستم کنترل موجودی باعث می‌شود که موجودی کالاها در سطح مناسبی باشد تا مشکل کمبود کالا و مشکلات جانبی آن رخ ندهد.

کنترل نوسانات تقاضا: هنگامی که نوساناتی برای کالاهای مورد تقاضای شرکت وجود دارد، موجودی کالاها در انبار می‌تواند مقدار تقاضای بیشتری را جذب کند. در واقع، موجودی کالاها در انبار، پاسخگوی تقاضای اضافی خواهد بود.

کارشناسان کالا، با توجه به حوزه کاری، موجودی کالاها را بررسی می‌کنند و آمار دقیق آن را مدنظر می‌دهند تا در یک حد مشخص باقی بمانند.

از دیگر وظایف کارشناسان این قسمت می‌توان به سهمیه‌بندی کالاها براساس مصرف، صدور پیشنهاد خرید بر مبنای مدل‌های کنترل موجودی معمول، تایید موجود نیست کالا (فرم خرید تنخواه) برای درخواست‌های اضطراری و درخواست‌های مستقیم، تهیه گزارشات کنترل موجودی و پایش سفارشات و نظارت بر نرخ مصرف، آزاد کردن کالا به منظور مصرف واحدها، کنترل مصرف مراکز هزینه، تکمیل اطلاعات مربوط به نحوه نگهداری کالا در انبار و دادن کد به کالاهایی که آزمایش‌پذیر هستند؛ از رده خارج کردن کالاهای مصرف نشده طی ۵ سال اعلام کالاهای بی‌مصرف، تبدیل مدل کالاها به پرمصرف و کم مصرف و بالعکس در شناسنامه کالا، تعیین نوع بسته‌بندی کالا با هماهنگی انبار و متقاضی و تکمیل شرح کالا به صورت دیتای فنی و دیتای معمول در شناسنامه کالا، به‌وجود آوردن آرشیو مستندات در قسمت شناسنامه کالا، تایید یا عدم تایید نمونه کالا یا پیشنهاد فنی ارائه شده توسط اداره خرید اشاره نمود.

گفتنی است، با وجود تحریم‌های ظالمانه آمریکا و با راهکارهایی که در روند اجرای کنترل کالا و سفارشات عمومی صورت گرفته، در سال‌های اخیر خللی در موجودی‌ها به وجود نیامده است.

این واحد با برگزاری برنامه‌های آموزشی، سعی در بالا بردن دانش فنی افراد و نیروهای متخصص نموده است تا خدمات متمایزی را ارائه دهد؛ همچنین با برنامه‌ریزی دقیق‌تر، از طریق شناخت حوزه‌های نوآوری در کشور و ارتباط با شرکت‌های دانش بنیان، زمینه تامین محصولات در داخل کشور را فراهم نماید و یک قسمت پیشرو برای کل کشور باشد.

با توجه به شیوع ویروس کرونا و جلوگیری از تردد کارکنان، تدابیری با همکاری مدیریت برنامه‌ریزی و پشتبانی خرید و فناوری و اطلاعات جهت سیستمی شدن روند اجرای درخواست‌ها صورت گرفته است که در حال نهایی نمودن این مهم می‌باشیم. مکانیزه نمودن درخواست‌های تنخواه، خرید مستقیم و صرفه‌جویی در مصرف زیاد کاغذ از مزایای این اقدام می‌باشد. این واحد در نظر دارد با یکپارچه و به روز نمودن سیستم در جهت کنترل هزینه‌های پایانی در انبارداری به شرکت کمک بسیار زیادی نماید.

الزام پیگیری قطعات قاچاق از گمرک

اندازه بازار لوازم یدکی خودرو بسیار گسترده بوده؛ بنابراین حجم نیاز این بازار بالاست. براساس آمار ارائه‌شده نیاز سالانه کشور برای قطعات یدکی وسایل نقلیه که در کشور تردد دارند و سایر چهارچرخ‌ها حدود ۸ میلیارد دلار با نرخ تمام‌شده برآورد می‌شود که براساس آمار رسمی گمرک، سال ۱۳۹۷ به‌طور رسمی حدود ۲ میلیارد دلار قطعه برای تامین نیاز بازار لوازم یدکی خودرو، وارد شد. همچنین براساس آمارهای کشوری، حدود ۲۰ درصد نیاز مصرفی کشور از طریق تولیدات داخلی تامین می‌شود. بنابراین ۲۰ درصد تامین داخل به اضافه ۲میلیارد دلار واردات، ۳ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار به‌دست می‌آید. وقتی این عدد از ۸ میلیارد دلار نیاز بازار به قطعات یدکی کم شود، ۴میلیارد و ۴۰۰میلیون دلار می‌ماند که مشخص نیست این قطعات از کجا در حال تامین است؛ بنابراین قاچاق بخشی از نیاز بازار را پوشش می‌دهد، زیرا تقاضا دارد و به‌طور قطع این امر یکی از چالش‌های تولید داخل و بازار لوازم یدکی است. بازار لوازم یدکی خودرو با توجه به گسترگی بسیاری که دارد چقدر با قطعات قاچاق تغذیه می‌شود و مبادی ورود آن کجاست؟

عکس: صمت

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

براساس آمارهای اعلام شده در حوزه قطعات یدکی می‌توان برآورد کرد بخشی از این آمار از طریق گمرکات کشور خارج و وارد بازار لوازم یدکی کشور می‌شود. کم‌اظهاری و شبکه‌ای عمل نکردن نهادهای ذی‌ربط سبب شده چالش تشخیص هویت کالاها همچنان ادامه داشته باشد

گمرک و قطعات بی کیفیت

سیدمهدی کاظمی، عضو هیات‌مدیره اتحادیه صنف فروشندگان لوازم یدکی خودرو با اشاره به ممنوعیت واردات کالاهای مشابه تولید داخلی به صمت گفت: نسبت به واردات قطعات سختگیری می‌شود اما این امر نباید به‌گونه‌ای باشد که در بازار دچار کمبود قطعه شویم، چراکه ظرفیت تولیدکنندگان داخلی برای پوشش کل بازار پایین است و نمی‌توانند کل نیاز بازار به قطعات را به‌طور ۱۰۰ درصدی تامین کنند؛ بنابراین ضرورت دارد در کنار تولید قطعات، بخشی از آنها وارد شود. این رویکرد به رقابتی شدن بازار هم کمک می‌کند.

این فعال بازار لوازم یدکی با بیان اینکه عرضه قطعات بی‌کیفیت بیشتر مربوط به قاچاق و محصولات وارداتی است، ادامه داد: این قطعات به‌طور رسمی از طریق گمرکات کشور وارد می‌شود اما اینکه چگونه سازمان ملی استاندارد مجوز ترخیص آنها را می‌دهد، پرسشی است که باید از خود آنها پرسید. اگر اداره گمرک و سازمان ملی استاندارد با اتحادیه همکاری کنند، می‌توانیم قطعات بی‌کیفیت را پیش از ورود به بازار شناسایی کنیم. به‌عنوان مثال، اتحادیه پیش از ورود قطعات داخلی به بازار نخست چند نمونه از آنها را روی خودرویی نصب و آزمایش می‌کند، در صورت تایید قرارداد بسته و سفارش چند هزار تا داده می‌شود. درباره قطعات خارجی هم باید همین رویکرد اجرا شود.

عضو هیات‌مدیره اتحادیه صنف فروشندگان لوازم یدکی خودرو در ادامه یادآور شد: وقتی بحث اصالت و کیفیت مطرح می‌شود، ممکن است بسیاری از قطعات موجود در بازار یا انبارها و قفسه‌های فروشگاهی را شامل شود. برای کنترل بازار به‌لحاظ تامین با قطعات باکیفیت باید پیش از واردات مشخصه‌ها و مولفه‌های لازم تعیین شود تا واردکننده برای تامین بازار به این مولفه‌ها توجه داشته باشند؛ نه‌اینکه پس از ورود به‌دنبال تایید اصالت و هویت آنها بر آییم.

این فعال بازار با اشاره به اصالت قطعات گفت: امروز اگر قطعات موجود در انبار و فروشگاه‌ها ملزم به کُد شناسا شوند، قفس‌ها خالی و بازار دچار چالش بزرگی می‌شود؛ بنابراین مسئولان اگر به‌دنبال حذف قاچاق و جلوگیری از واردات کالای بدون اصالت هستند باید جلوی قاچاق را از گمرک گرفت نه در انبارها و فروشگاه‌های مردم. تمام اقلام موجود در انبارها و فروشگاه‌ها از گمرک وارد بازار شده و نمی‌توان همه مسائل را مستقیم و شفاف گفت.

عضو هیات‌مدیره اتحادیه صنف فروشندگان لوازم یدکی خودرو در پایان گفت: هنگامی که رئیس قوه قضا سال گذشته از گمرکات بازدید سرزده داشت، حتما از موضوعی آگاه بود که مبادرت به این کار کرد؛ بنابراین تاکید اتحادیه این است که موضوع اصالت قطعات باید از مبدا یعنی گمرک بررسی شود.

قطعات بدون اصالت

سیدمهدی کاظمی

محمدرضا ملاکی، رئیس کمیسیون اقتصادی اتحادیه صنف فروشندگان لوازم یدکی با بیان آمار دقیقی از موجودی قطعات داخلی در بازار وجود ندارد اما براساس آمار و گفته‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت و انجمن قطعه‌سازان کشور، حداکثر قطعات داخلی بازار لوازم یدکی، ۲۰ درصد است به صمت گفت: نحوه تامین ۸۰ درصد نیاز باقیمانده بازار لوازم یدکی ابهام‌هایی دارد. ۸۰ درصد قطعات عرضه شده در بازار لوازم یدکی، وارداتی است اما نمی‌دانیم بخش زیادی از این قطعات چگونه وارد بازار شده است.

وی ادامه داد: مشکل بدون شناسنامه بودن این قطعات سبب شده قابل ردیابی نباشند، در واقع می‌توان گفت ۵۰ درصد قطعات بازار لوازم یدکی بی‌هویت و بدون‌اصالت هستند و مشخص نیست از کجا و چگونه وارد شده‌اند؟

محمدرضا ملاکی

مرزها و قاچاق

احمدرضا رعنایی، عضو انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان و از تامین‌کننده بازار لوازم یدکی درباره قطعات قاچاق به صمت گفت: قاچاق بیشتر از مرزهای زمینی کشور مانند بندر لنگه و گناوه و نیز هوایی هم قطعات قاچاق می‌شود. وی افزود: بازدیدی از بازار لوازم یدکی خودرو داشتم. فروشندگان این بازار قطعات مورد نیاز را به تاجران خارجی سفارش می‌دهند و در تهران تحویل می‌گیرند. به‌عنوان مثال، یکی از فروشندگان عنوان کرد که قطعه‌ای را به تعداد مشخص به تاجری در امارات سفارش داده و بار خود را در تهران تحویل گرفته است.

این فروشندگان عنوان می‌کردند این بارها به شکل هوایی وارد می‌شوند و برگه گمرکی و سایر اسناد و مدارک را ندارند. او تصریح کرد: به‌هر حال این موارد نشان می‌دهد راه‌های ورود کالاهای قاچاق بسته نیست و چون نظارتی هم در سطح بازار وجود ندارد این محصولات به‌راحتی به‌فروش می‌رسند. بخش زیادی از این قطعات قاچاق از کشورهای چین و هند وارد کشور می‌شوند.

واردات از مجراهای گوناگون

بهرام شهریاری از فعالان صنعت قطعه برعکس اعضای اتحادیه صنفی لوازم یدکی عنوان می‌کند، قطعات قاچاق، غیررسمی و از مجرایی غیرگمرکات کشور وارد می‌شود.

وی درباره آمار قطعات قاچاق بازار لوازم یدکی معتقد است، قاچاق هیچ‌گاه آمار ندارد، زیرا به‌طور رسمی وارد نمی‌شود.

او قاچاق قطعات را مربوط به قطعات خودروهای لوکس و غیرلوکس دانست و به صمت اظهار کرد: مرزهای غربی کشور یکی از مبادی ورود کالاهای قاچاق از جمله قطعات خودرو است. اصطلاح‌های ته‌لنجی، قاچاق چمدانی و کولبری از مجراهای واردات کالاها غیررسمی از مبادی مختلف ورودی کشور است.

در ادامه برخی تولیدکنندگان هم معتقدند بعضی از تاجران با کم‌اظهاری مبادرت به قطعات قاچاق از مبادری رسمی و گمرک کشور می‌کنند. درحالی‌که سیستمی شدن روند ثبت‌سفارش تا ترخیص کالا و نیز متصل بودن این سامانه‌ها به یکدیگر در قالب یک شبکه واحد، معضل خروج قطعات قاچاق از مجاری رسمی را کاهش می‌دهد.

شکاف بزرگ بین نهادی

امیرمحمد پرهام‌فر، مدیرکل پیشگیری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز هم با اشاره به آمار بالای قطعات قاچاق گفت: گروه کالایی لوازم یدکی خودرو در تراز تجاری کشور ارزش بالایی را به خود اختصاص داده است. به‌دلیل ناهماهنگی بین تولید، مصرف و واردات رسمی شکاف زیادی به‌وجود آمده که به‌وسیله قاچاق و قطعات زیرپله‌ای پر می‌شود. وی افزود: از سال ۱۳۹۷ با محدودیت‌های ارزی و ممنوعیت واردات، آمار قاچاق رشد قابل‌توجهی داشت. اگر بخواهیم به آمار لوازم یدکی قاچاق در این چند سال اخیر اشاره کنیم؛ سال ۱۳۹۵، ۱.۳میلیارد دلار بود این رقم در سال ۱۳۹۶ به ۱.۵ میلیارد دلار رسید. همین آمار سال ۱۳۹۷ با آغاز تحریم و محدودیت‌های ارزی، بیش از ۲ میلیارد دلار شد و در سال ۱۳۹۸ براساس برآورد‌های اولیه که هنوز نهایی نشده به ۲.۴میلیارد دلار رسید. به‌این ترتیب، سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ لوازم یدکی قاچاق ۶۳ درصد رشد داشته است. این آمار نشان می‌دهد چه حجمی از کسری قطعات وجود داشته که با قاچاق پوشش داده شده است.

بهرام شهریاری

امیرمحمد پرهام‌فر

سخن پایانی

براساس آمارهای اعلام شده در حوزه قطعات یدکی می‌توان برآورد کرد بخشی از این آمار از طریق گمرکات کشور خارج و وارد بازار لوازم یدکی کشور می‌شود. کم‌اظهاری و شبکه‌ای عمل نکردن نهادهای ذی‌ربط از وزارت صنعت، معدن و تجارت تا اتحادیه صنفی فروشندگان لوازم یدکی خودرو و گمرک کشور سبب شده چالش تشخیص هویت کالاها همچنان ادامه داشته باشد. به‌طور قطع، با اجرایی شدن طرح کُد شناسا بخش زیادی از این معضل رفع خواهد شد. این در حالی است که اگر به آمار ۳ هزار قطعه اصلی مورد نیاز خودرو توجه داشته باشیم، فقط ۱۷ قلم از این آمار دارای کُد شناسا بوده و به‌اصطلاح شناسنامه‌دار شده‌اند.

گمرک و ترخیص خودرو

بعد از مکاتبات انجام‌شده برای تعیین‌تکلیف خودروهای مانده در گمرک، طی جلسه‌ای از سوی معاونت هماهنگی و نظارت اقتصادی معاون اول رئیس‌جمهوری چند هفته‌ای تعیین شده تا نهادهای ذی‌ربط گزارش و راهکار خود برای تعیین تکلیف این خودروها را اعلام کنند؛ خودروهای پرحاشیه‌ای که در بین آنها از بنز تا پورشه و BMWهای با استاندارد یورو۵ نتوانسته بودند مجوز استاندارد ایران را برای ترخیص دریافت کنند. به‌گزارش ایسنا، هزاران خودرو وارداتی در سال‌های اخیر به‌دلایل مختلف در گمرک باقی مانده که نه شرایط ترخیص دارند و نه حتی وقتی بخشی از آنها مترو که اعلام و برای تعیین‌تکلیف به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی سپرده شد امکان فروش برایشان وجود داشت که از مهم‌ترین دلایل به تایید نشدن استاندارد آنها برمی‌گردد؛ به‌گونه‌ای که سازمان ملی استاندارد تاکید دارد که عمده این خودروها دارای حداقل یکی از ایرادات از جمله ثبت‌سفارش نشدن، نداشتن گواهی صحه‌گذاری تایید نوع خودرو از سازمان ملی استاندارد ایران، حجم موتور بیشتر از ۲۵۰۰ سی‌سی، مستعمل بودن یا عمر بیشتر از یک سال هستند.

از سویی سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی اعلام کرده که سازمان ملی استاندارد مدارکی می‌خواهد که با توجه به شرایط موجود امکان ارائه آن وجود ندارد و بعضا ۲ سال پیگیر دریافت تایید استاندارد برای برخی خودروها بوده‌اند و اکنون ۱۴۰۰ خودرو خارجی با استاندارد یورو۵ فقط به‌دلیل عدم مجوز سازمان استاندارد بلاتکلیف مانده و امکان تعیین‌تکلیف یا ترخیص یا فروش آنها وجود ندارد.

به‌هر حال حواشی خودروهای مانده در گمرک تا جایی پیش رفت و ماجرای استاندارد آنها مطرح بود که چندی پیش سازمان ملی استاندارد طی مکاتبه‌ای با معاون اول رئیس‌جمهوری اعلام کرد اگر شرایط فراهم شود و نهادهای مربوط ورود کنند آماده همکاری است.

اطلاعات دریافتی ایسنا نشان می‌دهد در روزهای گذشته طی جلسه‌ای با حضور نمایندگان نهادهای مربوط از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، گمرک، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، مناطق آزاد، سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان تعزیرات مشکلات و چالش‌های واردات خودرو و تعیین‌تکلیف نحوه ترخیص خودروهای دپو شده در اماکن گمرکی، بنادر و مناطق آزاد مورد بررسی قرار گرفته و طی آن زمان چند هفته‌ای تا ۱۲ بهمن تعیین شده تا درباره تصمیمات و توافقات انجام‌شده اقدام و نتایج به معاونت هماهنگی و نظارت اقتصادی و زیربنایی معاون اول رئیس‌جمهوری اعلام شود.

بر این اساس، دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد موظف‌شده فهرست کاملی از خودروهای دپوشده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را تهیه کرده و راهکار اجرایی و عملیاتی برای ترخیص این خودرها را اعلام کند. همچنین باید وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری گمرک ایران، سازمان ملی استاندارد، سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نسبت‌به جمع‌آوری آمار و اطلاعات فنی و بازرگانی خودروهای دپوشده اقدام و راهکار اجرایی و عملیاتی برای تعیین تکلیف خودرها را ارائه کنند.

گزارشی که نهادهای مربوط تهیه می‌کنند باید حاوی اطلاعات خاص این خودروها باشد از جمله خودروهای بدون ثبت‌سفارش، ثبت‌سفارش شده، خودروهای تولید کشور امریکا یا به سفارش امریکا، خودروهای بالای ۲۵۰۰ سی‌سی یا پایین‌تر از آن، خودروهای دارای پرونده قضایی، خودروهای با ارزش ۴۰ هزار دلار و بالاتر یا آنهایی که مشمول عدم‌رعایت استاندارد هشتادوپنج‌گانه خودرو هستند. این اقدام در حالی انجام می‌شود که پس از مکاتبه سازمان ملی استاندارد با معاون اول رئیس‌جمهوری درباره ورود نهادهای مربوط، گمرک ایران اعلام کرده بود در زمان مقرر پیگیری‌های لازم برای ترخیص خودروها در چارچوب مصوبه هیات دولت انجام شده است اما اکنون در صورت اخذ موافقت‌های لازم از صدور ثبت‌سفارش و همچنین تایید منشأ ارز از سوی بانک مرکزی با رعایت مقررات نسبت به ترخیص خودرو اقدام خواهد کرد.

در همین باره مهرداد جمال‌رونقی، معاون فنی گمرک ایران اعلام کرد که پیگیری‌های گمرک درباره کالاهای دپوشده و رسوبی در بنادر از جمله خودرو منجر به مصوبه ۲۹ بهمن ۱۳۹۸ هیات وزیران شده که به‌دلیل شرایط کرونا و مهلت ترخیص تا ۲۶ شهریور امسال تمدید شد. این در حالی است که در آن زمان گمرک اعلام کرد اگر وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به صدور ثبت‌سفارش برای خودروهایی که ثبت‌سفارش ندارند یا ثبت‌سفارش آنها به‌دلیل مختلف باطل نشده، اقدام نکند، عملا تمدید مصوبه موجب ترخیص نخواهد شد و فایده‌ای ندارد، این در حالی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز به‌دلایل گوناگون از جمله نداشتن تاییدیه استاندارد کالا یا نداشتن نمایندگی از صدور ثبت‌سفارش خودداری کرده بود.

نظرگاه

شوک تغییر نرخ ارز و افزایش فقر

امین دلیری
کارشناس و مدرس اقتصاد

پس از تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۰ به مجلس شورای اسلامی بر انبساطی بودن بودجه ۱۴۰۰ که باعث گرانی بیشتر و فقیرتر شدن مردم و کاهش بیشتر ارزش پول ملی خواهد شد، تاکید کردیم و این موضوع، بعدها ملحوظ نظر بسیاری از اقتصاددانان و تحلیلگران مالی و پولی قرار گرفت و بر انبساطی بودن بودجه تاکید می‌کردند. مجلس شورای اسلامی نیز انبساطی بودن بودجه که تاثیر زیادی بر افزایش نرخ تورم و معیشت مردم می‌گذارد را بارها مورد بحث قرار داده است. این کلام مشهور پرمعنی را همیشه باید به‌خاطر سپرد و به آن عمل کرد که «گذشته، چراغ راه آینده است» اما به‌هنگام بررسی لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۰ دولت دوازدهم در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی نادیده گرفته شد. نکته بسیار مهمی بررسی لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۰ جلب‌توجه می‌کند و انتقاد برخی از اقتصاددانان و تحلیلگران مالی و پولی را برانگیخته است و آن تسعیر نرخ ارز با قیمت ۱۷۵۰۰ تومان بود، یعنی دلار ۴۲۰۰ تومانی برای خرید کالاهای اساسی و ضروری کشور و ایجاد شوک ارزی با تغییر نرخ ارز از ۴۲۰۰ تومان به نرخ ۱۷۵۰۰ تومان و افزایش بی‌سابقه ۳۱۷ درصدی نرخ رسمی ارز داشته که این شوک ارزی، تحولات منفی زیادی در شرایط موجود، در اقتصاد کشور ایجاد خواهد کرد.

در مقطعی که مجلس شورای اسلامی این ریسک را پذیرفته، احتمالا از دام تورمی که بر اثر این شوک ارزی به‌وجود خواهد آمد یا بی‌خبر بوده یا با آگاهی از آن، پیامدهای آن را به‌جان خریده است. گرچه اقدام ۳ برابری تغییر نرخ ارز رسمی، با مخالفت اولیه مجلس مبنی با انبساطی بودن بودجه، مغایرت دارد اما با تغییر ۳ برابری نرخ ارز رسمی، در واقع مجلس و دولت به استقبال گرانی کالاهای اساسی و ضروری کشور رفته و زمینه احتکار کالاهای مورد نیاز مردم را از سوی سوداگران و فرصت‌طلبان از قبل فراهم کرده‌اند، مشابه اتفاقی که اواخر سال ۱۳۹۶ و اوایل سال ۱۳۹۷ با زمزمه خروج امریکا از برجام و اعمال تحریم‌های حداکثری رخ داد. یکی از دلایل مجلس برای تغییر نرخ تسعیر ارز، نبود نظارت و کنترل دولت بر توزیع کالاهای اساسی با دلار ۴۲۰۰ تومانی است اما باید توجه داشت ضعف نظارت و کنترل نشدن قیمت کالاها از سوی سازمان‌هایی که وظایف خود را به‌درستی انجام نمی‌دهند، دلیلی برای انجام اقدامات دیگری که وضع را به‌مراتب بدتر می‌کند، نیست. از یک‌سو، این سیاست تثبیت نرخ ارز برای واردات کالاهای اساسی سبب شده قیمت آنها نسبت به سایر کالاها مصرفی مردم (طی سال ۹۸ که افزایش قیمت ۳ برابری را تجربه کرده) افزایش کمتری داشته است. اگر کالاهای اساسی با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد کشور نمی‌شد، چه‌بسا قیمت آنها می‌توانست حتی بیشتر از کالاهای مصرفی دیگر افزایش یابد، البته نمی‌توان ادعا کرد کالاهای اساسی عینا با قیمت تثبیت‌شده به مردم عرضه شده است، گرچه متاسفانه عده‌ای به‌دلیل نبود نظارت نهادهای مسئول، بر این سفره پهن‌شده دستان چپاول و غارت دراز کرده و سودهای کلانی را به جیب زدند اما می‌شد با توزیع کالابرگ الکترونیکی و توزیع کالاهای اساسی و ضروری حتی به‌صورت سرانه جمعیت کشور، از نقطه‌ای که امروز ایستاده‌ایم سرافرازتر عملکردی مثبت را ارائه دهیم و مسلما اثر آن از پرداخت یارانه نقدی بسیار موثرتر است. این اقدام تا برگشت کشور به شرایط عادی باید ادامه پیدا کند زیرا درحال‌حاضر در جنگ اقتصادی و توطئه دشمنان خارجی بسر می‌بریم. اما اینکه عده‌ای با وجود مزیت توزیع عادلانه کالا از ایجاد سامانه الکترونیکی قابل کنترل با درجه ۹۵ درصد اطمینان ممانعت می‌کنند، جای تعجب و پرسش دارد.

نکته مهم اینکه مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه ۱۴۰۰ می‌تواند دولت را مکلف کند کالاهای اساسی و ضروری مردم را با کالابرگ الکترونیکی توزیع کند. با این روش می‌توان ارز ۴۲۰۰ تومانی را با اطمینان اختصاص داد. تصمیم اخیر کمیسیون تلفیق درباره حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در صورت تصویب نهایی، به‌عنوان یک اتفاق نادر در کارنامه مجلس شورای اسلامی ثبت خواهد شد. جالب توجه اینکه اقدام تغییر نرخ تسعیر ارز از سوی مجلس، مورد نقد رئیس‌کل بانک مرکزی قرار گرفته است. از سال ۱۳۷۴ تاکنون، اقتصاد کشور ۴ شوک ارزی را در دولت‌های گوناگون تجربه کرده، شوک‌های ارزی با توجه به‌شدت تغییرات و وضعیت اقتصادی بدون استثنا موجب افزایش نرخ تورم شده است. تامین درآمد از محل فروش ارز و جبران کسری بودجه، در بیشتر موارد یکی از اهداف مهم تغییرات نرخ ارز در دوره‌های گذشته بوده است اما شواهد آماری نشان می‌دهد بعد از تغییر نرخ ارز، پس از گذشت مدتی، این امر افزایش نرخ تورم را به‌دنبال داشته است. شوک نخست ارزی سال ۱۳۷۴ در دولت سازندگی رخ داد، بر اثر این شوک، نرخ تورم به بیش از ۴۹ درصد افزایش یافت. شوک دوم ارزی در سال ۱۳۸۴ در اواخر دوران دولت اصلاحات رخ داد، این شوک ارزی نیز، نرخ تورم تک‌رقمی سال‌های قبل را به ۲۶ درصد افزایش داد. شوک سوم ارزی سال ۱۳۹۲ در دولت عدالت و مهرورزی واقع شد. باوجود کاهش نرخ تورم در سقف ۱۲ درصد در سال‌های قبل‌تر دولت یادشده، دوباره نرخ تورم را با شیب تندی به میزان ۳۴ درصد رساند. شوک چهارم ارزی سال ۱۳۹۷ در دولت تدبیر و امید ایجاد شد. این تحریک ارزی با هدف تک‌نرخی کردن ارز به تجربه تلخ ارز ۴۲۰۰ تومانی در دولت یادشده کلید خورد، این شوک ارزی با توجه به شرایط ویژه ناشی از خروج امریکا از برجام و اعمال تحریم‌ها با فشار حداکثری و اشاعه آثار روانی وخامت وضعیت اقتصادی به‌وسیله رسانه‌های خارجی و اجرای نسخه ارزی جدید از سوی بانک مرکزی، یکی از اثرگذارترین شوک‌های ارزی دوران پس از انقلاب را بر اوضاع اقتصادی کشور تحمیل کرد و موجب افزایش تقاضای ارز و سکه شد. مشاهده می‌شود هر ۴ شوک ارزی در ۲۴ سال گذشته در افزایش نرخ تورم موثر بوده و علاوه‌بر آن باعث کاهش ارزش پول ملی و به‌تبع آن کاهش قدرت خرید اقشار با درآمدهای پایین و ثابت جامعه شده و با تنگنا قراردادن معیشت مردم موجب فقیرتر شدن قشر عظیمی از جامعه کم‌برخوردار شده است.

یادداشت

ظرفیت بالای اقتصاد دیجیتال در خدمات

میثم عباسی
کارشناس اقتصاد

امروزه موضوع گذر به دنیای دیجیتال در هیچ کجا به اندازه خاورمیانه مشهود نیست. مطابق با گزارش موسسه PwC، در سال ۲۰۱۶، ۳۳ درصد شرکت‌ها در خاورمیانه درسطوح پیشرفته دیجیتالی‌سازی بودند و انتظارها این بود که میزان دیجیتالی‌سازی فرآیندهای کاری تا سال ۲۰۲۰ میلادی بیش از دو برابر شود و به ۷۲ درصد برسد. برخی از صاحب‌نظران عقیده دارند دیتاسنترها می‌توانند پالایشگاه‌های جدید خلیج‌فارس باشند. خاورمیانه نیز با عبور از موج اول انقلاب دیجیتالی وارد موج دوم و سوم شده‌است. گذر به آینده با بهره‌گیری از روش‌های جدید جز با پشتوانه‌های دولتی میسر نمی‌شود. مانند ایجاد اکوسیستم‌های کارآفرینانه و کاهش بروکراسی و افزایش حمایت‌ها برای حضور بیشتر بانوان در عرصه‌های کسب‌وکار همزمان با افزایش حمایت‌های مالی از استارت‌آپ‌ها.

منطقه ما چالش‌های خود را دارد. از جمله مسائلی مانند مشکلات سنتی در ایجاد کسب و کار، امنیت شغلی و سرمایه‌گذاری کم در بخش تحقیق و توسعه که شالوده ورود به عرصه‌های جدید است. در خاورمیانه، کشورها معمولاً کمتر از ۱ درصد از تولید ناخالص داخلی خود را صرف تحقیق و توسعه می‌کنند، این در حالی است که متوسط هزینه OECD جهانی ۲.۵ درصد می‌باشد. اگر به این موضوع مواردی مانند مشکلات سفر، تعرفه‌های گمرکی و کمبود مهارت‌های عمومی را هم اضافه کنیم خواهیم دید که خاورمیانه چالش‌های عمده‌ای در عرصه کسب‌وکار دارد.

به‌نظر می‌رسد توسعه کارآفرینی با استفاده از روش‌هایی مانند رایانش ابری وپلتفرم‌های اشتراک‌گذاری اطلاعات کسب‌وکار بین کشورها بتواند راه‌حل مناسبی برای بهبود فرآیندها باشد. بنا بر اطلاعات موسسه گارتنر خاورمیانه دارای کمترین میزان هزینه فناوری اطلاعات ابری نسبت به سایر مناطق جهان است. وجود ذخایر عظیم انرژی می‌تواند تا سال‌ها تضمین‌کننده نیاز صنایع انرژی‌محور منطقه با هزینه‌های کم باشد.

▣ نگاهی به آمارهای منطقه در حوزه فناوری

به نظر می‌رسد، نگاه‌های سنتی سرمایه‌گذاری در خاورمیانه سریعا تغییر کرده است. تا ۵ سال قبل قسمت اعظم بازار سرمایه‌گذاری خاورمیانه را بازار املاک تشکیل می‌داد اما امروزه این بازار جای خود را با فناوری عوض کرده است. با رشد شرکت‌های حوزه Mena انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری در شرکت‌های فین‌تک منطقه از ۱۵۰ میلیون دلار به ۲ میلیارد دلار افزایش یابد. این امر باعث ایجاد بودجه و شتاب دهنده‌های جدید VC و همچنین یک اکوسیستم گسترده‌تر شده که حتی برخی از استعدادهای از دست رفته در خارج از کشور را نیز برای بازگشت به خانه تشویق می‌کند. براساس آمارهای MENA Venture شرکت‌های امارات متحده عربی فقط در ۲۰۱۷ بیش از ۴۰۰ میلیون دلار بودجه VC جذب کرده‌اند. اوضاع در کشور اردن نیز کمابیش مشابه است و کسب‌وکارهای نوین این کشور شاهد رشد ۲۵ درصدی بوده‌اند. با برنامه‌های این کشور در حوزه آی‌تی و تلاش‌ها جهت مبدل شدن به سیلیکون ولی منطقه، اردن قصدی جدی برای جذب غول‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) که خوشه‌های جدید صنعت را رشد می‌دهند، دارد. مانند آنچه در اسپو، زادگاه نوکیا در فنلاند رخ داده است. به‌دلیل حضور نوکیا، باغ نوآوری اسپو به بزرگ‌ترین جامعه نوآوری در منطقه اسکاندیناوی تبدیل شده‌است. بحرین نیز با ایجاد یک شبکه آموزش نوین به‌نام AWS با همکاری آمازون توانسته طی چند ماه برای بیش از ۲۵۰۰ نفر امکانات آموزشی پیشرفته مهیا کند.

▣ فرصت‌هایی که باید به آنها توجه کرد

جمهوری اسلامی ایران در منطقه‌ای واقع شده که کریدور لجستیک و نقطه اتصال آسیا به اروپا نامیده می‌شود. اهمیت سرزمینی و موقعیت جغرافیایی کشورمان بر کسی پوشیده نیست. وجود معادن و ذخایر طبیعی بالا نیز اهمیت موضوع را چندین برابر می‌کند. اما ایران دارای یک نوع دیگر از ظرفیت پنهان است که تا به امروز توجه چندانی به آن نشده و آن قدرت بالقوه و بالفعل علمی و فناوری و توان متخصصین بومی است. ایران با داشتن مراکز دانشگاهی و پژوهشی متعدد توان بالایی برای ایفای نقش در زمینه‌های علمی و فناوری در عرصه‌های منطقه‌ای و حتی جهانی دارد. وجود متخصصان و شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان که در عرصه‌های بین‌المللی نیز می‌توانند حرفی برای گفتن داشته باشند یک فرصت طلایی برای ایران ایجاد کرده =که اگر به آن توجه کافی در جهت توانمندسازی برای صادرات فناوری‌محور شود می‌تواند درآمدزایی بالایی برای کشور داشته باشد. ایران دارای ظرفیت‌های مبدل شدن به یک هاب تامین نیازهای فناوری محور برای کشورهای منطقه است. با نگاهی به آمارهای کشورهایی مانند هلند که عمده درآمدشان از طریق صادرات خدمات فناوری است به خوبی می‌توان تصور کرد که درآمد این نوع صادرات چندین برابر درآمد فروش یک ساله نفت در کشور است. کشورهای خاورمیانه امروزه به سرعت در حال طرح‌ریزی برنامه‌هایی برای مبدل شدن به سرآمد در زمینه فناوری‌های نوین و به‌ویژه دیجیتالی در بازار رقابتی داغ منطقه هستند. عمده مشکلات این کشورها کمبود نیروی متخصص است. موضوعی که در ایران حل شده و نیروی کار متخصص در زمینه‌های فنی‌مهندسی درصد بالایی از فارغ‌التحصیلان را تشکیل می‌دهند. ایجاد برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت برای توانمندسازی شرکت‌ها و فناوران در کشور برای حضور در بازارهای بین‌المللی با اولویت نیازهای منطقه‌ای در کنار معرفی شرکت‌های ایرانی به کشورهای همسایه از جمله راهکارهایی است که بتوان از فرصت پیش آمده در راستای دیجیتالی شدن خاورمیانه نهایت استفاده را برد.

در نشست خبری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای تاکید شد:

خاموشی تقصیر رمزارز نبود

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

نشست خبری سازمان نظام صنفی رایانه‌ای با هدف بررسی مسائل مربوط به حوزه استخراج رمزارزها، در محل سازمان نصر برگزار شد. این نشست طبق اعلام کمیسیون رمزارز نظام صنفی رایانه‌ای در روز سه‌شنبه ۳۰دی ۱۳۹۹ و با حضور جمعی از اصحاب رسانه برگزار شد. اما این برنامه به‌دلیل محدودیت‌های ناشی از شیوع گسترده کرونا در کشور به صورت زنده در فضای مجازی پخش شد.

پس از حرف و حدیث‌های بسیار پیرامون مسئله آلودگی هوا و خاموشی‌های تهران که منجر به قطع برق فارم‌های قانونی استخراج بیت‌کوین از سوی شرکت توانیر شد، بسیاری از ناظران این اقدام دولت را تایید کرده و آن را یکی از عوامل مهم رفع مشکل آلودگی هوای پایتخت دانسته و حتی قطعی گاه و بی‌گاه برق را نیز به دلیل استفاده بیش از حد و خارج از توان سیستم توزیع برق کشور عنوان کردند.

در کل جهان، ظرفیت برق برای استخراج رمزارزها ۱۲ هزار و ۶۰۰ مگاوات است و اگر به همان ۳۰۰ مگاوات نگاه کنیم، متوجه می‌شویم سهم ایران از استخراج رمز ارز ۲.۴ درصد است. اگر به آمار استخراج غیرقانونی نیز استناد کنیم، بازهم سهم ایران به ۵ درصد می‌رسد و اعداد اعلام شده تنها موج سواری روی اخبار است

بررسی ارتباط قطعی برق با فعالیت مزارع ارز دیجیتال

برات قنبری

در ابتدای این نشست برات قنبری، دبیرکل سازمان نظام صنفی رایانه‌ای، با اشاره به نفت‌محور بودن اقتصاد ایران، عنوان کرد: ما ناگزیریم به سمت اقتصاد دانش‌بنیان و فناوری‌های نو حرکت کنیم. به همین منظور سازمان نصر که متشکل از ۱۸ هزار شرکت و مجموعه فعال است، بنا گذاشت وارد دو حوزه فناوری‌های نوین بلاک‌چین و رمزارز شود و از آنجایی که مدتی است موضوع خاموشی‌های اخیر و کمبود انرژی و ماینینگ‌ها مطرح شده، بناست امروز، حوزه رمزارزها و ارتباط آن با انرژی بررسی می‌شود.

قنبری با تاکید بر لزوم اهمیت آمادگی برای اجرای برنامه‌های پنج‌ساله، ادامه داد: در موضوع کمبود انرژی و خاموشی‌ها باید اشاره کرد زمانی که در تهران خاموشی داشتیم، میزان کمبود انرژی در آن زمان دو برابر مصرف انرژی رمزارزها بود که نشان می‌دهد مشکل از نبود کنترل و برنامه‌ریزی تقسیم بار و میزان بار شبکه است که ما نتوانستیم میزان مصرف و نیاز را در زمان‌های گوناگون برآورد کنیم.

▣ وزارت نیرو مخالف است!

دبیرکل سازمان نظام صنفی رایانه‌ای در ادامه به مخالفت‌های وزارت نیرو با گسترش صنعت استخراج رمزارز در کشور، عنوان کرد: سازمان نصر از ماه‌های گذشته تلاش کرد با مسئولان دست‌اندرکار هماهنگی داشته باشد و بتواند با وزارت نیرو به تفاهم برسد اما چون بحث مخالفت وزارت نیرو با این صنعت نوپا وجود داشته ما نتوانستیم در این زمینه به توافق برسیم. در حالی که قرار بود جدول زمانی و مکانی مورد توافق برای تامین برق این صنعت به همراه قیمت‌های پیشنهادی ازسوی وزارت نیرو در ۱۵ آذر ارسال شود، این اتفاق تاکنون نیفتاده است.

عباس آشتیانی

صنعت استخراج یک فرصت است

در ادامه این میزگرد مطبوعاتی که با حضور برخی فعالان حوزه استخراج رمزارزها برگزار می‌شد، رئیس کمیسیون رمز ارز نظام صنفی رایانه‌ای، از این صنعت به‌عنوان یک ظرفیت یاد کرده و گفت: باید از این ظرفیت استفاده کرد اما در دو سال گذشته، وزارت نیرو کشور را از ۲ میلیارد دلار سرمایه رمز ارزی محروم کرده است.

عباس آشتیانی روز سه‌شنبه هفته گذشته در این نشست در میزگرد استخراج رمز ارزها که با حضور فعالان این حوزه در سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور (نصر) برگزار می‌شد، اظهار کرد: محصول رمزارز برای کشور اهمیت استراتژیک زیادی دارد و مخالفت با جهش تولید با هر بهانه‌ای، درست نیست.

▣ قبلا به وزارت نیرو اطلاع داده بودیم

رئیس کمیسیون رمزارز نصر با یادآوری روال کار مرکز مطالعات وزارت نیرو در زمینه پیش‌بینی‌های سال بعدی، تصریح کرد: این مرکز به وزارت نیرو اعلام کرده بود که امسال ۶۲ هزار مگاوات پیک خواهیم داشت و وزارت نیرو باید برای این موضوع برنامه‌ریزی می‌کرد. این‌ها چیزی نیست که از قبل بر وزارت نیرو پوشیده باشد اما سخنگوی شرکت برق اعلام می‌کند که ۳۱۰ مگاوات انشعاب قانونی داریم که باید گفت هیچ افتخاری در ۳۱۰ مگاوات ظرفیت قانونی کشور نیست، چراکه سرمایه‌گذاران دستگاه‌هایی دارند که روی زمین افتاده و مجبورند از آن استفاده کنند اما نکته اینجاست که کدام سرمایه‌گذاری به‌تازگی با این تعرفه‌ها وارد صنعت رمزارز شده است؟

▣ سهم ۲.۴درصدی ایران از استخراج رمزارز در جهان

آشتیانی با توضیح درباره سهم ایران از استخراج رمزارزها در بین تمام کشورهای فعال در این حوزه، تاکید کرد: در کل جهان، ظرفیت برق برای استخراج رمزارزها ۱۲ هزار و ۶۰۰ مگاوات است و اگر به همان ۳۰۰ مگاوات نگاه کنیم، متوجه می‌شویم سهم ایران از استخراج رمز ارز ۲.۴ درصد است. اگر به آمار استخراج غیرقانونی نیز استناد کنیم، بازهم سهم ایران به ۵ درصد می‌رسد و اعداد اعلام شده تنها موج سواری روی اخبار است.

وی در ادامه افزود: ۳۶ درصد برق کشور صرف صنایع، ۳۱ درصد مصرف خانگی، ۱۴ درصد کشاورزی و ۲ درصد برای معابر صرف می‌شود.

زمانی که می‌گوییم ۳۰۰ مگاوات ظرفیت استخراج رمزارزهاست، نسبت به پیک ما ۰.۷ درصد و در بهترین حالت ۱.۵ درصد است آیا این عدد عامل خاموشی‌های اخیر است؟

▣ انحصارطلبی به اوج خود رسیده

رئیس کمیسیون رمزارز نصر با انتقاد از آنچه انحصارطلبی وزارت نیرو در دوره اخیر خواند، بیان کرد: رشد مصرف برق نمایانگر رشد اقتصادی کشور است، زمانی که رشد جمعیت به سیاست کشور تبدیل می‌شود، مگر این کار بدون رشد مصرف منابع امکان‌پذیر است؟ و باید توجه داشت زیرساخت‌های وزارت نیرو برای صنایع اصلا مناسب نیست و در این دوره انحصارطلبی به اوج خود رسیده است.

مخالفت‌های وزارت نیرو و پیامدهای منفی آن

ابوذر صالحی

پس از سخنان رئیس کمیسیون رمزارز نصر، امیرحسین سعیدنایینی، بنیانگذار سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور به پیامدهای مخالفت‌های وزارت نیرو با فعالان صنعت استخراج اشاره و عنوان کرد: پدیده رمزارز بیش از ۱۰سال است که در جهان مطرح شده اما مخالفت‌های علنی وزارت نیرو تا جایی پیش رفت که از مساجد به عنوان مکانی برای استخراج رمزارز یاد کردند؛ اما این پرسش همچنان مطرح است که با صدا و حرارتی که این دستگاه دارد، چطور امکان استفاده از دستگاه‌ها وجود داشت؟

امیرحسین سعیدنایینی

رئیس کمیسیون رمزارز نصر در ادامه افزود: البته جامعه متخصصان و متعهد کشور سکوت نکردند و وارد کارزار شدند که این به عقب نشینی وزارت نیرو منجر شد اما آنها از سوی هیات دولت مصوبه‌ای را اعلام کردند که یکبار دیگر این صنعت را به سمت نابودی کشاند.

سعیدناییینی با بیان اینکه اگر ارز دیجیتال را در کشور تولید نکنیم، باید آن را از خارج خریداری کنیم، تاکید کرد: چرا وقتی خودمان می‌توانیم آن را در کشور تولید کنیم، باید معادل آن را به کشورهای خارجی بپردازیم و آن را وارد کنیم.

خاموشی تهران به بیت‌کوین ربطی نداشت

ابوذر صالحی، مدیرکل امور بین‌الملل توانیر با یادآوری قطعی‌های اخیر برق در کشور، گفت: معادل ۵۰۰ تا ۵۵۰ مگاوات رمزارز مجاز، رمزارز غیر مجاز در کشور داریم اما با توجه به مصرفی که ما در کشور داریم، این عدد رمزارز خیلی عدد بزرگی نیست و خاموشی‌های اخیر در کشور به‌ویژه در تهران ربطی به استخراج بیت‌کوین ندارد.

▣ شناسایی ۶۰۰مرکز غیرمجاز

صالحی با اشاره به یکی از مهم‌ترین دلایل افزایش مصرف برق را فعالیت واحدهای غیرقانونی رمزارز در کشور دانسته و تاکید کرد: تاکنون حدود هزار و ۶۰۰ مرکز غیرمجاز را شناسایی کرده‌ایم. دستگاه‌های ماینینگ آنها جمع‌آوری شده و خسارت برق مصرفی از آنها اخذ و به مراجع قضایی معرفی شدند.

مدیرکل امور بین‌الملل توانیر تاکید کرد که این مراکز باید مجوزهای لازم را از وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین وزارت نیرو دریافت کرده و به صورت قانونی فعالیت کنند. باید توجه داشت که ماینرها تعرفه مخصوص به خود را دارند، به نحوی که در این مقطع زمانی باید ۵۰درصد قیمت آزاد برق را پرداخت کنند.

باجه خبر

▣ هدیه بانک سرمایه به دانش‌آموزان مناطق محروم

به گزارش روابط عمومی بانک سرمایه، با حضور جمعی از مدیران ارشد آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی و همکاران شعبه بیرجند بانک سرمایه در مدرسه‌ای ابتدایی واقع در منطقه‌ای محروم از شهرستان بیرجند، ۳۵۰ بسته اهدایی بانک سرمایه شامل نوشت‌افزار و اقلام بهداشتی (ماسک، محلول ضدعفونی کننده و...) به دانش‌آموزان و کادر آموزشی این مرکز تحصیلی اهدا شد.

در این برنامه ضمانیان، مدیر مقاطع ابتدایی آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی ضمن تشکر از این اقدام ارزشمند، از حمایت‌های بانک سرمایه در چند سال اخیر قدردانی کرد. همچنین رئیس شعبه بیرجند بانک سرمایه نیز در سخنانی کوتاه ابراز کرد: در راستای عمل به مسئولیت اجتماعی همچون سال‌های گذشته، بخشی از هزینه تبلیغاتی بانک را به دانش‌آموزان مناطق محروم اختصاص دادیم، به این امید که شوق تحصیل در دل دانش‌آموزان شعله‌ورتر شود و لبخندی زیبا بر لبانشان نقش بندد.

این گزارش در پایان می‌افزاید طرح اهدای نوشت‌افزار و اقلام بهداشتی از سوی بانک سرمایه که به مناسبت فرارسیدن ۱۸ دی، پانزدهمین سالروز تأسیس این بانک، به اجرا درآمده است، ۶ مدرسه از مناطق محروم کشور را شامل شده که اخبار مربوط به سایر مدارس طی روزهای آینده انتشار خواهد یافت.

▣ صندوق امانات شعب به صورت رایگان

به گزارش روابط عمومی بانک کارآفرین، در بازه زمانی ۲۴ دی ۹۹ تا پایان فروردین ۱۴۰۰ هر مشتری حقیقی که اقدام به افتتاح حساب جدید سپرده‌گذاری بلندمدت یک ساله در بانک کند، می‌تواند از خدمات صندوق امانات به صورت رایگان استفاده کنند.

حداقل مبلغ سپرده‌گذاری یک ساله مشتریان برای بهره‌مندی از مزایای این طرح در تهران یک میلیارد ریال و در شعب سایر استان‌ها ۵۰۰ میلیون ریال است. با توجه به محدودیت تعداد صندوق‌های امانات بانک، اولویت استفاده از این طرح برای مشتریانی است که زودتر اقدام به افتتاح حساب کنند.

مشتریان محترم برای کسب اطلاعات بیشتر درباره این طرح می‌توانند با مرکز تماس این بانک به شماره ۲۳۳۵۰-۰۲۱ تماس گرفته یا به یکی از شعب منتخب مراجعه کنند.

▣ اعطای ۷۵۰۰ میلیارد تومان تسهیلات بانک توسعه تعاون

ابراهیم صادقی‌فر، معاون فرهنگی اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجموع ثبت‌نام‌کنندگان واجد شرایط در طرح اقدام ملی مسکن از جامعه کارگری، بازنشستگی و مستمری‌بگیر کشور را ۳۵۸ هزار نفر ذکر کرد. وی گفت: بانک توسعه تعاون با تأمین اعتباری افزون بر ۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان در این طرح و بقیه طرح‌های مسکن گروه‌های هدف وزارتخانه مشارکت خواهد کرد.

معاون فرهنگی اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی خاطرنشان کرد: ساخت ۲۰۰ هزار واحد مسکونی برای جامعه کارگری، بازنشستگی و مستمری‌بگیر کشور در قالب طرح اقدام ملی مسکن هدف‌گذاری شده است.

وی یادآور شد: از مجموع ۸۵۰ هزار نفر ثبت‌نام‌کننده واجد شرایط، ۱۷۵ هزار نفر در فرآیند ثبت‌نام، پرداخت آورده اولیه و تکمیل موجودی قرار گرفتند. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اظهار کرد: جامعه کارگری، بازنشستگی و مستمری‌بگیر کشور که در فرآیند ثبت‌نام طرح اقدام ملی مسکن واجد شرایط معرفی شدند تا پایان دی امسال برای پرداخت اولیه آورده فرصت دارند.

▣ هفتمین همایش مدیریت ریسک و بیمه

هفتمین همایش مدیریت ریسک و بیمه با رویکرد ریسک‌های منابع انسانی در صنعت بیمه به صورت برخط برگزار می‌شود. به گزارش روابط عمومی و اعلام معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی بیمه کوثر، این همایش باحضور جمعی از مسئولان، معاونان و مدیران بیمه مرکزی، سندیکای بیمه‌گران و پژوهشکده بیمه و نیز مدیران‌عامل، معاونان، مدیران، کارشناسان و اعضای شبکه فروش شرکت‌های بیمه، فعالان عرصه اقتصادی و استادان، دانشجویان و علاقه‌مندان به موضوع منابع‌انسانی در صنعت بیمه برپا می‌شود.

لاله کریمی بیان کرد: در این همایش، رئیس کل بیمه مرکزی، مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی، رئیس پژوهشکده بیمه، مدیرعامل بیمه کوثر، دبیر همایش و نیز صاحب‌نظران و استادان برجسته در عرصه منابع‌انسانی سخنرانی می‌کنند.

وی افزود: نویسندگان مقالات برتر به ارائه مقاله می‌پردازند و در مراسم اختتامیه همایش از منتخبان تقدیر و به‌رسم یادبود تندیس همایش، لوح تقدیر و هدایایی به آنها اهدا می‌شود.

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی بیمه کوثر گفت: علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به نشانی www.kins.ir در همایش شرکت کنند.

▣ بانک ملی ایران افزایش سرمایه ۳۶۵ درصدی را عملیاتی کرد

به گزارش روابط عمومی بانک ملی ایران، افزایش سرمایه این بانک از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها و در راستای اجرای ماده ۱۴ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی انجام شد. بر این اساس اقدامات لازم به‌منظور افزایش سرمایه ۷۲۴ هزار و ۳۵۸ میلیارد ریالی بانک ملی ایران انجام شد. با این افزایش سرمایه، سرمایه بانک از ۱۹۸ هزار و ۵۶۶ میلیارد ریال به ۹۲۲ هزار و ۹۲۴ میلیارد ریال ارتقا یافت.

▣ بیمه حکمت با بانک مهر ایران تفاهمنامه همکاری امضا کرد

به گزارش روابط عمومی بیمه حکمت، در راستای خدمت‌رسانی بیشتر و بهتر به مشتریان بیمه حکمت، این بیمه با بانک قرض‌الحسنه مهر ایران تفاهمنامه همکاری بیمه‌ای در قالب «طرح مهر حکمت» امضا کرد. بر این اساس، حق بیمه متقاضیان را بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در قالب طرح مهر حکمت تا سقف ۵ میلیون تومان به شرکت بیمه حکمت پرداخت خواهد کرد و بیمه‌گذاران ظرف ۱۲ ماه حق بیمه پرداختی را بدون مراجعه به بانک، بدون سود، بدون ضامن و بدون کارمزد به بانک مهر ایران می‌پردازند.

گفتنی است متقاضیان می‌توانند با مراجعه به شعب و نمایندگی‌های بیمه حکمت در سراسر کشور برای رشته بیمه‌های شخص ثالث، بدنه خودرو، آتش‌سوزی، حوادث انفرادی، عمرمانده بدهکار و سایر رشته‌ها، بیمه‌نامه خریداری و اقساط آن را به بانک مورد اشاره پرداخت کنند.

بررسی روند معاملاتی بورس در گفت‌وگو با کارشناسان بازار سرمایه

بیم و امید در تالار شیشه‌ای

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

اهالی بورس تهران در حالی به استقبال نخستین هفته بهمن ۱۳۹۹ می‌روند که بیمناک از تکرار اتفاقات هفته‌های گذشته و امیدوار به تحقق وعده‌های مسئولان هستند! تحلیلگران نیز با وجود تحولاتی که در ایالات متحده امریکا رخ داده برای دلار همچنان روند ریزشی قیمت‌ها را پیش‌بینی می‌کنند که باعث کاهش ارزش سهام کامودیتی‌ها در بازار سرمایه خواهد شد. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان اگر اتفاق خاصی در عرصه بین‌المللی رخ ندهد و همه چیز طبق روالی که پیش‌بینی می‌شد پیش برود باید منتظر دلار ۲۰ تا ۲۱هزار تومانی بود. این مسئله نگرانی‌های سهامداران را بیش از پیش افزایش داده، چراکه هر بار قیمت دلار کاهش یافته، شاخص بورس هم قرمزپوش شده که اصلا خوشایند فعالان بازار سرمایه نخواهد بود. البته دسته دیگری از کارشناسان بر این باورند که با توجه به ریزش‌های سنگین و کم‌سابقه بورس، اغلب سهم‌ها در سطح ارزندگی بسیار خوبی قرار داشته و بار دیگر می‌توان شاهد رشد دوباره شاخص کل در بورس تهران بود. عده‌ای از سهامداران نیز با این امید چشم به تابلوهای بورس دوخته‌اند تا شاید راهی برای جبران ضررها یا درجا زدن‌های پیاپی بیابند.

البته عده‌ای هم دل به یک وعده قدیمی و بلاتکلیف خوش کرده‌اند و با وجود گذشت بیش از ۳ماه همچنان به تزریق منابع از صندوق توسعه ملی به بورس امیدوارند. هرچند رئیس سازمان بورس هم هفته گذشته از پیگیری وصول وعده‌های دولت مبنی بر تخصیص یک درصد از منابع صندوق توسعه به حساب صندوق تثبیت بازار سهام خبر داده و همین امر باعث شده بار دیگر مسئله تقویت بازار در روزهای سرخ و سخت بازار نقل محافل شود. البته کارشناسان معتقدند این واکنش از سوی سهامدارانی که متضرر شده‌اند طبیعی است که بخواهند دولت زیر بال و پرشان را بگیرد اما این اتفاق نمی‌تواند باعث برقراری تعادل و ثبات در بازار سهام شود.

اما بیشتر قریب به اتفاق سهامداران معتقدند از مهم‌ترین دلایل ریزش بورس می‌توان به کاهش قیمت دلار، خروج سرمایه حقیقی از بورس، رفتار هیجانی سهامداران خرد و افزایش بی‌اعتمادی نسبت به بازار سهام اشاره کرد.

عکس: آیدا فریدی

> باید منتظر ادامه روند مثبت و منفی یک روز در میان و شلوغ و خلوت شدن صف‌های خرید و فروش باشیم. تا زمانی‌که دلار به یک کف قیمتی و ثبات نرسد این وضعیت در بازار سهام تداوم خواهد داشت و شاخص کل هم در آن مقطع مشخص خواهد شد

نشانه‌ای از رشد دیده نمی‌شود

میترا تاتاری، کارشناس بازار سهام با ابراز ناامیدی از احتمال رشد بازار سرمایه به صمت گفت: با توجه به زلزله‌ای که در روزهای پیش شاهد آن بودیم به نظر می‌رسد نمی‌توان به برگشت کامل بازار سهام خوشبین بود. وی در ادامه افزود: عواملی مانند روند ریزشی قیمت دلار، اظهارات گاه و بی‌گاه مسئولان و برخی اتفاقات داخلی بازار باعث شده تا امید چندانی به بازگشت دوباره بورس به مدار صعودی وجود نداشته باشد.

■ خوشبین نیستم

تاتاری با اشاره به وضعیت بورس در هفته‌های اخیر، عنوان کرد: هرچند روز سه‌شنبه هفته قبل کمی این امیدها را به اردوی سهامداران بازگرداند اما روی هم رفته نمی‌توان به آینده بازار خوشبین بود. درحال‌حاضر هم اغلب معامله‌گران بازار سهام فقط منتظر خروج از بازار هستند و به فکر ادامه معاملات نیستند. به‌طور منطقی باید دست‌کم ۱۰ روز ارزش معاملات بازار بیش از ۱۰هزار میلیارد تومان باشد تا ما بتوانیم از احتمال متعادل شدن بازار صحبت کنیم.

■ شاخص‌سازها

این تحلیلگر بورس به نقش سهم‌های شاخص‌ساز و کلیدی اشاره کرد و به صمت گفت: از سویی هم سهم‌های شاخص‌ساز نقش بسیار مهمی در بازار ایفا می‌کنند و حتی می‌توان گفت این سهم‌ها سرنوشت بورس را رقم می‌زنند.

یکی از نشانه‌های برگشت بازار حجم معاملات سهام شاخص‌سازهاست اما با توجه به وضعیت کنونی بورس این فاکتور هم چندان امیدوارکننده نیست.

■ هفته نوسانی بازار

این کارشناس بازار سرمایه با تحلیل روند بورس در هفته جاری، بیان کرد: واکنش مثبت به یک محدوده حمایتی سرنوشت‌ساز نمی‌تواند ملاک بازگشت بازار باشد، بلکه باید مقاومت‌ها شکسته شود و حجم معاملات در بازار هم افزایش یابند. از همین رو معتقدم در طول این هفته نیز به احتمال زیاد شاهد نوسانات در بورس خواهیم بود. وی ادامه داد: به‌عبارتی باید منتظر ادامه روند مثبت و منفی یک روز در میان و شلوغ و خلوت شدن صف‌های خرید و فروش باشیم. به باور من تا زمانی‌که دلار به یک کف قیمتی و ثبات نرسد این وضعیت در بازار سهام نیز تداوم خواهد داشت و شاخص کل هم در آن مقطع مشخص خواهد شد.تاتاری در پایان به نقدینگی جاری در بازار اشاره و خاطرنشان کرد: یکی دیگر از ملاک‌های قابل اعتنا خروج پول از صندوق‌های درآمد ثابت و ورودش به بازار است که هنوز نشانه‌هایی از این ورود پول دیده نمی‌شود و نمی‌توان با یک کندل مثبت ادعای رشد بازار را داشت. البته من نمی‌گویم که بازار می‌تواند کف‌های پایین‌تر از این هم بزند اما به نظرم سقف بالاتر را نمی‌توان به این زودی‌ها در بازار سرمایه شاهد باشیم و حتی اگر بازار برگردد هم رشد شارپی را در بازار نخواهیم دید.

شوک سیاسی بلای جان بازار

مصطفی صفاری، کارشناس ارشد بازار سهام با اشاره به احتمال رسیدن به توافقی بین ایران و کشورهای غربی، به صمت گفت: به اعتقاد من اگر زمینه برای توافقات با غربی‌ها فراهم شود بازار هم پالس‌های مثبت این اتفاق را خواهد گرفت.

وی در ادامه افزود: البته همه چیز بستگی به اتفاقاتی دارد که ماه‌هاست انتظارش را کشیده‌ایم و احتمالا در آینده نه چندان دوری تکلیف روشن می‌شود، بورس هم طبیعتا بخشی از اقتصاد ایران است و هر خبر خوبی می‌تواند تاثیرات مثبتی هم روی عملکرد بازار سهام داشته باشد.

این کارشناس مسائل اقتصادی به اختلافات بین وزیر امور اقتصادی و دارایی با وزیر صنعت، معدن و تجارت اشاره و بیان کرد: البته اگر این شوک‌های سیاسی داخلی هم تمام شود بازار می‌تواند نفس بکشد. برای مثال اگر دعواهای بین وزیر اقتصاد و وزیر صنعت، معدن و تجارت خاتمه پیدا کند، بورسی‌ها نیز خوشحال می‌شوند چراکه هر تشنجی می‌تواند باعث برهم ریختن تعادل و ثبات در بورس شود. صفاری در پایان با اشاره به خروج نقدینگی از بورس در روزهای گذشته به صمت گفت: مسئله دیگری هم که مطرح است امکان بازگشت پول حقیقی به بازار است که به نظرم با توجه به تحولات داخلی بورس باید منتظر ماند و دید که چه اتفاقاتی پیش روی بازار است.

> مصطفی صفاری: اگر زمینه برای توافقات با غربی‌ها فراهم شود بازار هم پالس‌های مثبت این اتفاق را خواهد گرفت

۵ دلیل برای ریزش‌های اخیر بورس

یک کارشناس بازار سرمایه با اشاره به روند معاملات اخیر بازار سهام به ۵ عامل تاثیرگذار در ریزش شاخص بورس اشاره کرد و گفت: ترس سهامداران از اصلاح پرشتاب شاخص بورس، روند معاملات بازار سهام را وارد فاز هیجانی کرده است.

به‌گزارش ایرنا، مهدی محسنی به روند پرشتاب افت شاخص بورس در بازار اشاره کرد و گفت: در چند وقت اخیر شاهد افزایش ریسک بازار بودیم، بخشی از ریسک‌های ایجادشده در بازار به نرخ دلار و دارایی‌های بلوکه شده در دیگر کشورها مانند چین و کره برمی‌گردد که احتمال آزادشدن آن وجود دارد. برخی معتقدند با آزاد شدن دارایی‌های بلوکه شده، نرخ دلار در مسیر نزولی قرار می‌گیرد که به نظر می‌رسد افت قیمت در بازار ارز موقتی باشد.

این کارشناس بازار سرمایه به دیگر عامل تاثیرگذار در شتاب روند اصلاحی شاخص بورس اشاره و اظهارکرد: افزایش نرخ سوخت در صنایعی مانند پتروشیمی که بر سودآوری این شرکت‌ها تاثیرگذار است منجر به کاهش سودآوری شرکت‌های مدنظر خواهد شد.

■ شایعاتی مانند اعمال مالیات بر صادرات

وی با بیان اینکه در کنار این مسائل شایعاتی مانند اعمال مالیات بر صادرات شرکت‌ها مطرح شده که این موضوع بر روند معاملات بورس بی‌تاثیر نخواهد بود، گفت: تاکنون این شرکت‌ها معاف از مالیات بودند و گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر اخذ مالیات از این شرکت‌ها مطرح شده که بر حاشیه سود شرکت‌ها موثر خواهد بود.

محسنی با اشاره به اینکه در کنار این مسائل، مطرح شدن موضوع قیمت‌گذاری فولاد از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت زمینه ترس بین سهامداران را فراهم کرد، گفت: گمانه‌زنی‌های مربوط به قیمت‌گذاری در صنعت فولاد که احتمال رواج آن در دیگر صنایع وجود دارد، باعث ایجاد شوک در معاملات این بازار شد که به نظر می‌رسد اجرای این اقدام منتفی شده است، اما این موضوع اثر منفی خود را بر بازار ایجاد کرد و بر سودآوری شرکت‌ها تاثیرگذار بود. روند معاملات بازار سهام وارد فاز هیجان شده است و تا زمانی که ریسک‌های ایجاد شده در بازار از بین نرود شاهد وجود نوسان در معاملات بورس خواهیم بود. قیمت سهام به‌ویژه کامودیتی محورها در چند وقت اخیر اصلاح زیادی را در بازار تجربه کردند، اکنون با توجه به انتشار گزارش مثبت شرکت‌ها می‌توان نسبت به آینده این سهام امیدوار بود و امکان بازگشت روند صعودی در سهام شرکت‌های بزرگ وجود دارد. عده‌ای از سهامدار در بازار وجود دارند که به‌دلیل ترس از معاملات فعلی بازار اقدام به فروش هیجانی در بازار کردند که این اتفاق باعث تاثیر کلی بر معاملات بورس شده است.

■ اقدامات تاثیرگذار در بهبود روند معاملات

وی به اقدامات تاثیرگذار در بهبود روند معاملات بورس اشاره کرد و افزود: تاکنون تکلیف برخی از قانون‌گذاری‌ها در کشور مانند نرخ سود بانکی به‌عنوان سرمایه‌گذاری بدون ریسک مشخص نشده است، با ایجاد اطمینان در این زمینه‌ها برای سرمایه‌گذار شرایط مبهم موجود در بازار از بین می‌رود و در این صورت بازار می‌تواند مسیر خود را پیدا کند و روند معاملات این بازار به تعادل برسد. تا چند وقت گذشته پیشنهاد ما به سرمایه‌گذاران، سهامداری در بورس بود اما به‌دلیل تغییر مسیر بورس، بازار برخلاف پیش‌بینی‌ها پیش رفت و سهامداران را با ضرر و زیان‌های سنگین مواجه کرد.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: اکنون توصیه ما به سهامداران این است که با توجه به در پیش گرفتن روند نزولی قیمت دلار، بیشتر به سمت سهامی پیش روند که علاوه بر اینکه دلاری محور نیستند و شامل نرخ‌گذاری دستوری نمی‌شوند، با محدودیت صادرات هم همراه نباشند. تا یک سال آینده سهام کامودیتی‌محور مانند فولاد و پتروشیمی بازدهی بهتری را در مقایسه با نرخ سود بانک‌ها در اختیار سهامداران قرار می‌دهد اما سهامداران در این بازار باید با تحلیل و بررسی‌های درست اقدام به سرمایه‌گذاری کنند.

سخن پایانی...

برخی صاحب‌نظران اقتصادی با اشاره به تجمعات اعتراضی که مقابل ساختمان سازمان بورس برگزار شده مطالبات معترضان را غیرمنطقی و غیرمسئولانه دانسته و آن را حاصل عملکرد نادرست دولت درباره پرونده موسسات مالی و اعتباری می‌دانند. این عده از کارشناسان که انتقادهایی را به نحوه رفتار مردم در مواجهه با فراز و فرودهای اقتصادی مطرح می‌کنند معتقدند مردم برای سرمایه‌گذاری در بازار سهام مختار بودند و کسی آنها را مجبور به هجوم به سوی بورس نکرده بود، هرچند این افراد درحال‌حاضر به اظهارات ترغیب‌کننده مقامات ارشد کشور اشاره می‌کنند و آن را دلیلی برای اعتماد به بورس می‌دانند اماغ کارشناسان معتقدند مردمی که حالا از بی‌اعتمادی به دولت سخن می‌گویند به‌طور قطع سال گذشته نیز چنین حسی را با شدت و ضعف داشته‌اند اما به‌دلیل طمع یا همراه شدن با جو هیجانی حاکم بر جامعه سرمایه‌های خود را وارد بازاری کردند که هیچ پشتوانه تولیدی قابل اتکایی ندارد تا بتوان به امید آن در روزهای سخت منتظر رشد دوباره بود. این عده با مشابه دانستن اتفاقات سال ۹۲ با وقایع اخیر بورس به این نکته تاکید دارند که وقتی اقتصاد یک کشور تحریم زده با GDP منفی و تورم بالای ۴۰ درصد مواجه است طبیعتا رشد ناگهانی و چند صد درصدی بورس واقعی نیست و طبیعتا گریزی هم از ریزش این بازار بی‌قاعده نیست.

عرضه محصولات ایرانول در بورس کالا

مدیرعامل شرکت نفت ایرانول از عرضه تمام محصولات این شرکت در بورس کالا و انرژی خبر داد.

محمدحسین رزاقی در این‌باره گفت: پس از تاکید وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر افزایش شفافیت در شرکت‌ها و مجموعه‌های تابع وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برآن شدیم تا تمامی محصولات جانبی را در بورس کالا و انرژی عرضه کنیم. همینطور موفق شدیم محصولات صادراتی را با روش مزایده‌ای به فروش برسانیم.

وی با بیان اینکه این شرکت از ابتدای امسال توجه جدی به بازار داخل کشور داشته و محصولات موتوری و صنعتی را مانند سال گذشته و بدون هیچ کاهشی در بازار کشور تامین کرده، افزود: با این وجود به‌منظور ارزآوری برای کشور عزیزمان در این شرایط تحریم ناعادلانه و توجه ویژه به افزایش منافع سهامداران با اتخاذ تدابیر ویژه و همچنین اصلاح سبد فروش محصولات خود، از بازارهای صادراتی غافل نبوده و افزایش چشمگیری در زمینه صادرات داشته است.

مدیرعامل شرکت نفت ایرانول با بیان اینکه عرضه محصولات در بورس کالا با هدف ارتقای شفافیت و حرکت به سمت سودآوری پایدار انجام شد، تصریح کرد: با این اقدام رشد سود قابل‌توجهی در ۹ ماهه امسال پیش‌بینی می‌شود.

رزاقی در پایان افزود: در صورتی که شرکت‌های تولیدی، مکلف به فروش کل تولیدات خود در بورس کالا شوند اقدام بزرگ و موثری در شفافیت مالی شرکت‌ها، بازرگانی و فروش آنها انجام خواهد شد که به سلامت اقتصادی کشور کمک شایانی خواهد کرد.

یادداشت

جرائم اقتصادی در روند خصوصی‌سازی

مهدی منفرد
کارشناس حقوق تجارت بین‌الملل

جرائم اقتصادی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های جوامع کیفری به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه است که مانع دستیابی دولت‌ها به اهداف ملی در حوزه امنیت اقتصادی می‌شود. هیچ کشوری نمی‌تواند ادعا کند عاری از فساد اقتصادی است. اقتصاد ایران هم از این قاعده مستثنا نبوده و سال‌هاست با این پدیده شوم دست به گریبان است. انحصارهای وسیع، رانت، سطح پایین کیفیت قوانین و نبود شفافیت گسترده، موجب شده متأسفانه ایران در زمره کشورهای درگیر جرائم اقتصادی قرار گیرد. سازمان شفافیت بین‌المللی که سالانه وضعیت همه کشورها را از لحاظ فساد اقتصادی بررسی می‌کند، در گزارش‌های خود شاخص فساد را برای کشور ایران نیز منتشر کرده و داده‌ها، حاکی از آن است که وضعیت سلامت اقتصاد ایران در سال‌های جاری روند نزولی داشته و این کشور از نظر وضعیت فساد اقتصادی در سطح منطقه از وضعیت بسیار نامطلوبی برخوردار است. پدیده شوم فساد اقتصادی که همه کشورها با آن در سطوح گوناگون رو به رو هستند با توجه به آثار زیانباری که بر بخش‌های گوناگون اقتصادی می‌گذارد، تمهیداتی را می‌طلبد تا راهکارهایی برای ممانعت از تحقق آنها در پیش گرفته شود که به‌طور قطع یکی از راهکارهای پیشگیرانه مبارزه با فساد اقتصادی شفاف‌سازی قوانین و مقررات و آگاه‌سازی مردم از فرصت‌ها، امکانات و اطلاعات مربوط به نحوه عملکرد نهادهای اجرایی است.

در قوانین متفرقه غیرکیفری و موافقتنامه‌های دو جانبه درباره اصطلاح «جرائم اقتصادی»، اشاراتی شده است اما قوانین کیفری ملی تاکنون هیچ اشاره‌ای به این تعبیر در معنای واقعی خود و تعریف، ویژگی‌ها و مصادیق آن نکرده‌اند و از این منظر بسیار سخت است که بپذیریم در حقوق کیفری بتوان از اصطلاح جرائم اقتصادی سخن گفت، آن را شناخت، دسته‌بندی کرد، توضیحش داد و بدون ابهام به سر منزل مقصود رسید. خصوصی‌سازی فرآیندی اجرایی، مالی و حقوقی است که دولتها برای انجام اصلاحات در اقتصاد و نظام اداری به اجرا در می‌آورند، واژه «خصوصی‌سازی» حاکی از تغییر در تعادل بین حکومت وبازار و به نفع بازار است؛ بنابراین خصوصی‌سازی در ظاهر «عبارت است از فرآیند انتقال وظایف و تأسیسات یک واحد دولتی به یک واحد خصوصی یا فروش بیش از ۵۰ درصد سهام یک مؤسسه دولتی به بخش خصوصی و در تعریف عمومی‌تر عبارت است از انتقال و تفویض وظایف دولتی به نیروهای بازار به تعبیر جدید مؤسسات بین‌المللی نیز خصوصی‌سازی عبارت است از مسئول کردن مردم در فعالیت‌های اقتصادی»

خصوصی‌سازی را به واقع می‌توان یک برنامه اصلاحی مقابله با فساد قلمداد کرد، چراکه می‌تواند با خارج کردن دارایی‌های خاصی از کنترل دولت و تبدیل اقدامات صلاحدیدی به انتخاب‌های مبتنی بر محرکه‌های بازار از سوی بخش خصوصی از فساد بکاهد. تجربه نشان داده هر چه دولت‌ها بزرگ‌تر و با اختیارات گسترده‌تر باشند، زمینه‌های فساد در آنها بیشتر خواهد بود. خصوصی‌سازی به دو دسته تقسیم شده است: الف: خصوصی‌سازی همراه با واگذاری مالکیت. ب: خصوصی‌سازی بدون واگذاری مالکیت در ایران هر چند طبق اصل چهار و چهارم قانون اساسی ساختار اقتصادی کشور، تلفیقی از بخش دولتی، خصوصی و تعاونی است.

معایب و نواقص ناشی از ماهیت و ساختار اقتصاد متمرکز که خود عامل مهم جرم‌زایی است، پیرو این است که دولت به‌عنوان شخصیت حقوقی، تصدی و مدیریت منابع و فرصت‌های اقتصادی و نیز مسئولیت تخصیص آنها را به عهده دارد. از سوی دیگر، دولت از وظیفه ماهیتی و اصلی خویش که اعمال حاکمیتی قوی، مستمر و همه جانبه و نیز سیاست‌گذاری و هدایت اقتصاد ملی در سطح بین‌المللی است، دور می‌مانند و این امر موجب بروز مفسده‌های اقتصادی و.. است. بر این مشکلات، نبود سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را نیز باید افزود. این درحالی است که خصوصی‌سازی نیازمند شفافیت در بحث ارزشیابی و حسابرسی اموال و دارایی‌ها و وجود نظام نظارتی قبل از خصوصی‌سازی است. برای موفقیت برنامه‌های خصوصی سازی، ایجاد طرح‌های قانونی و تجاری منظم برای حمایت از مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذاران و ایجاد شرایط رقابت لازم است. در خصوصی‌سازی باید حسابرسی عملیات گذشته واحد موردنظر از سوی حسابرسان انجام و اطمینان حاصل شود که عملیات گذشته منطبق با موازین قانونی بوده و واحد یادشده به نحو درست قیمت‌گذاری شده و شرکت‌کنندگان در مزایده تحت شرایط مناسب بوده‌اند. در این صورت سرمایه‌گذاران نیز با خطر کمتر مواجه می‌شوند.

قانون مدیریت خدمات کشوری خود به اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و خصوصی‌سازی و راهکارهای آن و رعایت برنامه‌هایی جهت جلوگیری از انحصار و سوءاستفاده‌های مالی پرداخته است. در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه، نیز تمهیداتی برای خصوصی‌سازی اندیشیده شده که عبارتند از: تشکیل سازمان خصوصی‌سازی که وکالت واگذاری شرکت‌هایی که مورد تصویب قرار گرفته‌اند را به عهده دارد (ماده ۱۵ قانون برنامه سوم توسعه)، به‌منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات هیأت عالی و واگذاری به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی تشکیل شد (ماده ۲ قانون برنامه سوم).

شنبه
۴ بهمن ۱۳۹۹- ۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ - ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰-شماره ۱۷۱۳-پیاپی ۳۰۳۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

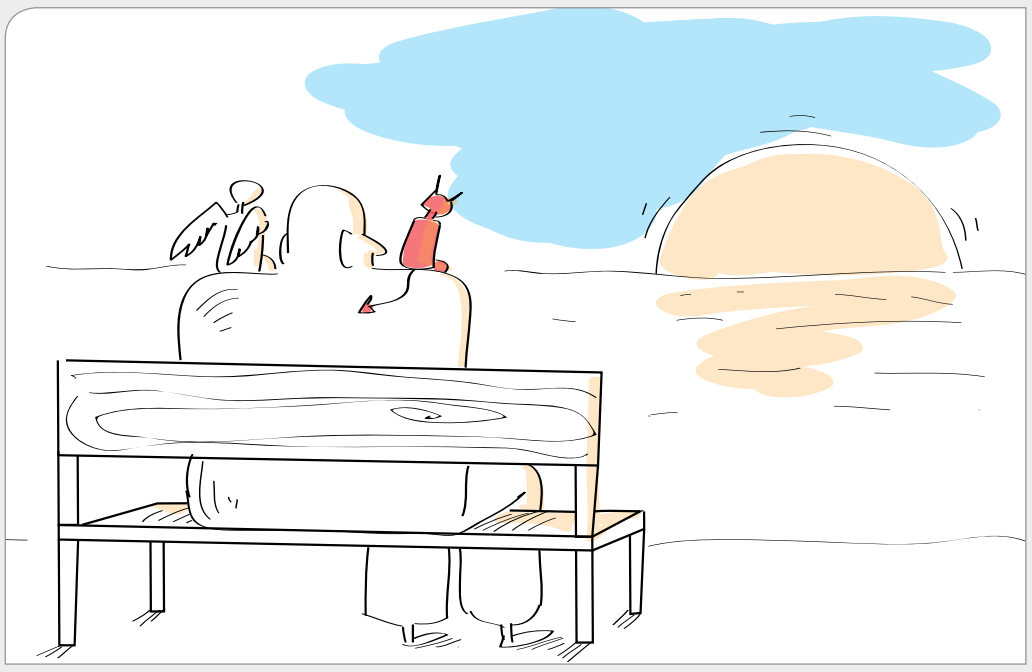
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بررسی آمار ۲ سال گذشته اقتصاد نشان داد

بازار سرمایه، صدرنشین بازارها

عکس: صمت

نگاه کلی به بازدهی بازارها نشـان می‌دهد بازارهای مسـکن، ارز، سکه و سرمایه از تابستان ۹۷ تا پاییز ۹۹ سالانه به‌ترتیب ۱۴۳، ۵۷، ۹۸ و ۶۴۲ درصد رشد کرده‌اند. در این میان بیشترین رشد با اختلاف بالا مربوط به بازار سرمایه است.

به گزارش پایگاه خبری بازار سـرمایه، رشـد بازار سهام در این بازه زمانی ۴.۴ برابر رشد بازار مسکن، ۱۱.۲ برابر رشد بازار ارز، ۶.۵ برابر رشد بازار سکه و ۱۷.۸ برابر رشد تورم نقطه به نقطه بوده است.

در ۲ سـال گذشته سـطح عمومی قیمت‌ها تا حد قابل‌ملاحظه‌ای افزایش یافت. تورم نقطه به نقطه که در سال ۱۳۹۶ تا ۷ درصد کاهش یافته بود، در سال ۱۳۹۷ از ۵۳ درصد هم عبور کرد.

هرچند در سـال ۱۳۹۸ روند نزولی نرخ تورم دوباره آغاز شـد اما تورم در سال ۱۳۹۹ دوباره به آستانه ۵۰ درصد رسـید. افزایش نرخ تورم هرچند در قالب گرانی کالاها و خدمات خود را نشان داده، اما روی دیگر آن، افزایش ارزش دارایی‌ها بوده است.

به‌عبارتی افزایش سـطح عمومی قیمت‌ها در ۲ سال گذشـته (تابستان ۹۷ تا پاییز ۹۹) در رشد قابل‌توجه بازدهی بازارهایی نظیر مسکن، ارز، سکه و بورس موثر بوده است.

▣ بازار مسکن

نرخ مسـکن طی سـال‌های اخیر از دو جهت افزایش داشته اسـت؛ نخست، کاهش محسـوس عرضه یا ساخت‌وساز و دوم، افزایش هزینه‌های سـاختمانی. طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ میانگین تعـداد پروانه‌های احداث سـاختمان حدود ۴۰ هزار واحد بود که باتوجه به اضافه شـدن سالانه حدود ۵۰۰ تا یک میلیون متقاضی مسـکن در بازار مسـکن، عـدد قابل‌توجهی به‌شـمار نمی‌آید. البته همه تقاضای مسکن از طریق واحدهای جدید پوشـش داده نمی‌شود اما باتوجه به رشد هر ساله تقاضا باید روند رو به رشدی در عرضه مسکن وجود داشته باشد.

از سـوی دیگر، شـاخص قیمت نهاده‌های ساختمانی نیز در همیـن بازه زمانی (جدیدترین آمار منتشرشـده) بیش از ۱۲۰ درصد رشد داشته است؛ به‌عبارتی، هزینه ساخت مسکن طی ۲ سال گذشته بیش از ۲ برابر شده است.

بر این اسـاس، طبیعی است که درجا زدن پروانه‌های احداث سـاختمان در کنار افزایش محسوس شاخص قیمت نهاده‌های ساختمانی، منجر به افزایش قیمت مسکن شود.

آمارهای رسـمی از افزایش قیمت مسکن نیز نشان می‌دهد بر اثـر عوامل مذکور (کمبود عرضه و افزایش شـاخص قیمت نهاده‌ها) در بازه تابسـتان ۹۷ تا پاییـز ۹۹ قیمت هر مترمربع خانه ۲۸۵ درصد افزایش یافته است.

▣ بازار سکه و ارز

زمانـی که نرخ تـورم افزایش پیـدا می‌کند، قـدرت خرید مردم در برابـر ارزها کاهش پیدا می‌کند. به سخن دیگر، وقتی یک سبد کالایی در دو کشور با n تومان خریداری می‌شود، بعد از وقوع تورم در یکی از این کشـورها، آن کشور برای تهیه همان سبد کالایی، بیشتر از n تومان باید هزینه کند؛ بنابرایـن قدرت خرید پول در کشوری که تورم داشته کاهش می‌یابد. برهمین اسـاس، زمانی که تورم رخ می‌دهد ارزش پول ملی به‌طور خودکار کاهش پیدا می‌کند.

با ایـن حال، اگر دولت‌ها با افزایش عرضه ارز یا سیاست‌های دستوری، مانع تغییر نرخ برابری ارزها شـوند (یعنی از کاهش ارزش پول داخلی در برابر ارزهای خارجی جلوگیری کنند) به‌طور کوتاه‌مدت عـوارض کاهـش ارزش پول پنهان می‌ماند؛ هرچند این سیاسـت منجر به جهش قیمتـی در بازه‌هـای میان‌مدت یـا بلندمدت خواهد شد.

باتوجه به این توضیحـات، افزایش قابل‌توجه نـرخ تورم از سـال ۹۷ تا ۹۹ موجـب افزایش قیمت دلار از حدود ۱۰ هزار تومان به ۲۵ هزار تومان شـد؛ البته طی سـال‌های ۹۲ تا ۹۶ نیز افزایش تورم وجود داشـت اما با عرضه گسترده ارز در بازار، نرخ‌ها پایین نگه داشته شده بود.

در این شرایط، بروز شوک ارزی مانع پایداری نرخ‌ها شـد. (نمودار ۴) مطابق بررسـی صورت گرفتـه، در بازه‌ای که تـورم قابل‌توجهی وجود داشـت (بـازه ۱۳۹۱-۱۳۸۶) نـرخ ارز تقریبا ثابـت ماند. دلیـل این اتفاق هـم عرضه بالای ارز (سـرکوب قیمتی) در بازار بود. در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۹۲ که نرخ ارز در بازار تقریبا به‌طور آزاد تعیین می‌شـد، شـاهد کمترین مداخلات دولتی (ارزپاشی) بوده‌ایم.

باتوجه به اینکه قیمت سکه بهار آزادی متاثر از قیمت طلای جهانی است و برای تبدیل نرخ جهانی به ریال، از قیمت دلار استفاده می‌شود، می‌توان گفت تغییر قیمت دلار تاثیر مستقیمی بر قیمت سکه می‌گذارد؛ از این رو می‌بینیم طی دو سال اخیر (تابستان ۹۷ تا پاییز ۹۹)، قیمت سـکه از ۵ میلیون تومان به مرز ۱۱.۸ میلیون تومان افزایش پیدا کرد.

▣ بازار سرمایه

در بیـن بازارهـای موردبررسـی، بـازار سـرمایه با اختلاف بسـیار بالایی بیشترین بازدهی را داشته است. ارزش بـازار طی این ۲ سـال (تابسـتان ۹۷ تـا پاییز ۹۹)، نزدیک ۱۱۰۰ درصد افزایش یافته اسـت. رشـد قابل‌توجه بازار سـرمایه مرهون ورود نقدینگی مردم به بورس (افزایش تقاضا)، سـوددهی برخی شـرکت‌های بزرگ بورسـی (مانند شـرکت‌های پتروشیمی) و تاثیر افزایش قیمت‌های جهانـی (در بازار کامودیتی‌ها مانند سـنگ آهن، اسـلب، مس و روی) از جمله دلایل رشد قابل‌توجه بورس بوده‌اند. همچنین شاخص‌های قیمت، قیمـت هم‌وزن، صنعت، مالی و کل طی این بازه به‌طور محسوسـی افزایش یافتند. به‌عنوان نمونه، شاخص کل بورس تهران که در تابستان ۹۷ بیش از ۱۱۲ هزار واحد بود، در پاییز ۹۹ به یک میلیون و ۴۳۹ هزار واحد ارتقا یافت تا بیش از ۱۲.۸ برابر شـده باشد. هرچند در فصل آخر مورد بررسی (پاییز ۹۹) بازار سرمایه با افت مواجه شـد، اما به‌طور کلی، در بازه تابسـتان ۹۷ تا پاییز ۹۹، شـاخص قیمـت ۹۹۷ درصد، شـاخص قیمت هم‌وزن ۲۰۳۸ درصد، شـاخص صنعت ۱۱۴۵ درصد و شاخص مالی نیز ۱۱۱۰ درصد رشد کردند.

سخن پایانی...

براسـاس آمار در ۲ سال اخیر بازارهای مسـکن، سکه، دلار و بورس رشد قابل‌توجهی داشتند.

این رشـد برای هر بازار، تا حدی مرهون افزایش تورم و تا حدی هم عوامل درون‌زا بـود؛ به‌عبارتی، تمام بازدهی در این بازارها به‌دلیل تورم نبوده اسـت؛ به طور مثال کاهش عرضه ارز و کاهش عرضه مسـکن بر قیمت‌ها در این دو بازار تاثیر گذاشت.

از طرف دیگر، سوددهی و عوامل بنیادی برخی شرکت‌ها نیز در رشد بازار سـرمایه موثر واقع شـد؛ ضمن اینکه در برخـی موارد قیمت‌های جهانـی هم بر نرخ داخلی اثرگذار بود؛ به‌طـور مثال تاثیر قیمت اونس جهانی بر نرخ سکه. یکی از دلایل اینکه بازدهی همه این بازارها بیشتر از نرخ تورم بوده نیز همین اسـت. به سخن دیگر، اختلاف رشد در این بازارها با نرخ تورم، نشان‌دهنده رشد واقعی (بازدهی) این بازارها است.

باتوجـه به توضیحات بـالا، نگاهی کلی به بازدهی این بازارها نشـان می‌دهد بازارهای مسکن، ارز، سکه و سرمایه از تابستان ۹۷ تا پاییز ۹۹ سـالانه به ترتیب ۱۴۳، ۵۷، ۹۸ و ۶۴۲ درصد رشد کرده‌اند که باتوجه به میانگین ۳۶ درصدی نرخ تورم در ۲ سال اخیر، می‌توان گفت بازدهی واقعی همه این بازارها مثبت بوده است.

در میان این بازارها، بیشترین رشد -با اختلاف بالایی- مربوط به بازار سرمایه اسـت. رشد بازار سرمایه در این بازه زمانی، ۴.۴ برابر رشد بازار مسکن، ۱۱.۲ برابر رشد بازار ارز، ۶.۵ برابر رشد بازار سکه و ۱۷.۸ برابر رشد تورم نقطه به نقطه بوده است.

پژوهش

تاثیر قاچاق بر اشتغال

نتایج یک پژوهش نشـان داد قاچاق از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۶، روندی افزایشی داشـته اسـت. همچنین این پدیده در کوتاه‌مدت و بلندمـدت، تاثیر منفی بر اشتغال دارد و گسترش آن، سطح اشتغال را کاهش می‌دهد.

اقتصاد هر کشور دارای دو بخش رسمی و غیررسمی است. فعالیت‌های بخش اقتصاد غیررسـمی معمولا ثبت‌نشده هستند و از نظام خاصی پیروی نمی‌کنند. طبق گزارش سـال ۹۶ کمیسـیون اقتصادی مجلس حدود یک‌سـوم کالاهای وارداتی ایران از طریق قاچاق وارد کشور می‌شوند. پژوهشگران باتوجه به اهمیت موضـوع قاچاق در کشـور، در مطالعـه‌ای تاثیر قاچاق کالا بر اشـتغال را مورد بررسی قرار دادند.

قاچاق کالا در کوتاه‌مدت، با ایجاد شـغلی کاذب راهکاری برای فقر و بیکاری تلقـی می‌شـود، اما از آنجایی کـه این فعالیت به تولید منجر نخواهد شـد، در بلندمدت با تضعیف بنیادهای تولیدی، فقر و بیکاری را تشدید می‌کند.

مهدیه رضاقلی و سحر حیدرزاده، پژوهشگران گروه اقتصاد دانشگاه مازندران برای انجام پژوهشـی در زمینه قاچاق ابتدا عوامل به‌وجود آورنده قاچاق کالا را مشـخص و سپس حجم قاچاق در کشـور در دوره زمانی ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۶ را با اسـتفاده از مدل‌سـازی برآورد کردند. از آنجا که در زمینـه میزان قاچاق کالا، اطلاعات مشخصی در دسترس نیست، از یک روش غیرمستقیم مدل‌سازی برای تخمین استفاده شد.

در مرحلـه دوم با اسـتفاده از روش‌های آماری تاثیر قاچاق بر اشـتغال مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد متغیرهای تورم، بار مالیاتی (نرخ تعرفه)، درآمد سـرانه و نرخ ارز رسـمی، اثر مثبت و معنی‌داری بر قاچاق دارند. با افزایش سـطح عمومی قیمت‌ها، میزان فقـر در جامعه افزایش یافته و تامین زندگی از طریق انجام فعالیت‌های رسمی، برای خانواده‌های بیشتری غیرممکن می‌شـود و آنها را ناگزیر به فعالیت‌های اقتصادی زیرزمینی و فعالیت در بخش قاچـاق می‌کند. از طرف دیگر، با افزایش سـطح قیمت‌هـا، نرخ‌های مالیات بر درآمد افزایش یافته و انگیزه افراد برای قاچاق و فرار از مالیات بیشتر می‌شود.

در زمینـه تاثیرگـذاری مثبت بار مالیاتی بر قاچاق، بایـد این نکته را در نظر گرفت که در این مطالعه، از نرخ تعرفه به‌عنوان تبیین‌کننده بار مالیاتی استفاده شده اسـت. افزایش نرخ تعرفه می‌تواند تشدیدکننده ورود به بخش غیررسمی باشد و در نتیجه، قاچاق را افزایش دهد.

باتوجه به نتایج، متغیر «درآمد سرانه» بیشترین تاثیر را بر قاچاق دارد. افزایش درآمد سـرانه، سبب افزایش تقاضا می‌شـود که این افزایش ممکن است شامل افزایـش تقاضای کالای غیرقانونی نیز باشـد و در نتیجه برای تامین آن حجم قاچاق نیز زیاد شـود. در این مدل‌سازی، «شاخص باز بودن اقتصادی»، «اندازه دولـت» و «نرخ بیکاری» اثـر منفی بر قاچاق داشـتند، چراکه محدودیت‌های تجاری و آزادی اقتصادی بیشتر، صادرات و واردات غیرقانونی و قاچاق را کاهش می‌دهد.

براساس نتایج الگوی منتخب برآورد شده برای محاسبه حجم قاچاق در مرحله اول، متغیرهای تورم، بار مالیاتی (نرخ تعرفه) درآمد سرانه و نرخ ارز رسمی، اثر مثبت و معنادار بر قاچاق داشـته و متغیرهای شاخص بازبودن اقتصادی، اندازه دولت و نرخ بیکاری، دارای اثر منفی بر قاچاق است.

به‌گفته پژوهشـگران این تحقیق نتایج محاسبه اندازه نسبی و مطلق قاچاق، بیانگر این است که گرچه روند آن دارای نوساناتی در بازه زمانی مورد نظر است، اما به‌طور کلی در دوره ۳۶ ساله، روندی افزایشی داشته است.

همچنیـن نتایج نشـان داد قاچاق در کوتاه‌مدت و بلندمـدت، تاثیر منفی بر اشتغال داشته و گسترش آن، سطح اشتغال را کاهش می‌دهد.

پژوهشـگران براسـاس یافته‌های این پژوهش، پیشـنهاداتی را برای کاهش قاچاق در کشور ارائه کردند:

- کاهش نرخ تورم و جلوگیری از گسـترش آن یکی از عوامل مهم در کاهش قاچاق اسـت. با اجرای سیاست‌های پولی مناسب و انضباط مالیِ دولت می‌توان با کاهش تورم، قاچاق را کاهش داد.
- نظر به اینکه کاهش محدودیت‌های تجاری و بازتر شدن اقتصاد، به کاهش قاچاق منجر می‌شـود، یکی از راهکارهای بسـیار موثر برای مقابله با گسترش اقتصاد پنهان و قاچاق در کشور، کاهش محدودیت‌های قانونی است.
- باتوجه به اینکه پدیده قاچاق کالا، فرصت‌های شـغلی بسیاری را در کشور نابود و به اقتصاد ملی ضربات مهلکی وارد می‌کند، می‌توان گفت هر سیاسـتی که موجب کاهش قاچاق کالا و گستره اقتصاد زیرزمینی در کشور شود، می‌تواند با تاثیر مثبت بر روند تولید داخلی، اشتغال را افزایش دهد.
- دولت باید برنامه‌ها و راهبردهایی را برای امنیت بیشتر مرزهای کشور به‌کار بنـدد و این اقدامات باید در چارچوبی تنظیم شـود که از ورود افراد و کالاهای ناخواسته قبل از رسیدن به کشور، جلوگیری شود.

